

Jurnalul Oficial

al Uniunii Europene

L 60

Ediția
în limba română

Legislație

Anul 57
28 februarie 2014

Cuprins

I Acte legislative

REGULAMENTE

- ★ **Regulamentul (UE) nr. 165/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 februarie 2014 privind tahografele în transportul rutier, de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 3821/85 al Consiliului privind aparatura de înregistrare în transportul rutier și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 561/2006 al Parlamentului European și al Consiliului privind armonizarea anumitor dispoziții ale legislației sociale în domeniul transporturilor rutiere ⁽¹⁾ 1**

DIRECTIVE

- ★ **Directiva 2014/17/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 februarie 2014 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile rezidențiale și de modificare a Directivelor 2008/48/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010 ⁽¹⁾ 34**

Preț: 4 EUR

⁽¹⁾ Text cu relevanță pentru SEE

RO

Actele ale căror titluri sunt tipărite cu caractere drepte sunt acte de gestionare curentă adoptate în cadrul politicii agricole și care au, în general, o perioadă de valabilitate limitată.

Titlurile celorlalte acte sunt tipărite cu caractere aldine și sunt precedate de un asterisc.

I

(Acte legislative)

REGULAMENTE

REGULAMENTUL (UE) NR. 165/2014 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

din 4 februarie 2014

privind tahografele în transportul rutier, de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 3821/85 al Consiliului privind aparatura de înregistrare în transportul rutier și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 561/2006 al Parlamentului European și al Consiliului privind armonizarea anumitor dispoziții ale legislației sociale în domeniul transporturilor rutiere

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

Pentru a asigura o mai mare claritate, dispozițiile sale principale ar trebui, prin urmare, simplificate și restructurate.

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 91,

- (2) Experiența a arătat că, pentru a se asigura eficacitatea și eficiența sistemului de tahografe, ar trebui îmbunătățite anumite elemente tehnice și proceduri de control.

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

- (3) Anumite vehicule sunt exceptate de la aplicarea dispozițiilor Regulamentului (CE) nr. 561/2006 al Parlamentului European și al Consiliului⁽⁴⁾. Pentru a se asigura coerența, ar trebui să existe de asemenea posibilitatea exceptării unor astfel de vehicule de la domeniul de aplicare al prezentului regulament.

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European⁽¹⁾,

după consultarea Comitetului Regiunilor,

- (4) Tahografele ar trebui instalate în vehicule cărora li se aplică Regulamentul (CE) nr. 561/2006. Anumite vehicule ar trebui excluse din domeniul de aplicare al regulamentului respectiv, pentru a introduce o anumită flexibilitate, și anume vehiculele cu o masă maximă admisibilă care să nu depășească 7,5 tone care sunt utilizate pentru transportul materialelor, al echipamentului sau al mașinilor, necesare conducătorului auto în cursul activității sale și care sunt utilizate numai pe o rază de 100 km de la sediul întreprinderii, cu condiția ca principala activitate a conducătorului auto să nu fie cea de conducere a unui astfel de vehicul. Pentru a se asigura coerența dintre excepțiile relevante prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 561/2006 și pentru a se reduce sarcina administrativă care revine întreprinderilor de transport, respectând în același timp obiectivele regulamentului respectiv, ar trebui revizuite anumite distanțe maxime permise prevăzute în respectivele excepții.

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară⁽²⁾,

întrucât:

- (1) Regulamentul (CEE) nr. 3821/85 al Consiliului⁽³⁾ stabilește dispoziții referitoare la construirea, instalarea, folosirea și testarea tahografelor. Respectivul regulament a fost modificat în mod substanțial de mai multe ori.

⁽¹⁾ JO C 43, 15.2.2012, p. 79.

⁽²⁾ Poziția Parlamentului European din 3 iulie 2012 (JO C 349 E, 29.11.2013, p. 105) și Poziția Consiliului în primă lectură din 15 noiembrie 2013 (JO C 360, 10.12.2013, p. 66). Poziția Parlamentului European din 15 ianuarie 2014 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial).

⁽³⁾ Regulamentul (CEE) nr. 3821/85 al Consiliului din 20 decembrie 1985 privind aparatura de înregistrare în transportul rutier (JO L 370, 31.12.1985, p. 8).

⁽⁴⁾ Regulamentul (CE) nr. 561/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2006 privind armonizarea anumitor dispoziții ale legislației sociale în domeniul transporturilor rutiere, de modificare a Regulamentelor (CEE) nr. 3821/85 și (CE) nr. 2135/98 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 3820/85 al Consiliului (JO L 102, 11.4.2006, p. 1).

- (5) Comisia va examina posibilitatea prelungirii perioadei de valabilitate a adaptorului pentru vehiculele M1 și N1 până în 2015 și va avea în vedere în continuare o soluție pe termen lung pentru vehiculele M1 și N1 înainte de 2015.
- (6) Comisia ar trebui să aibă în vedere includerea senzorilor de greutate în vehiculele grele de marfă și ar trebui să evalueze potențialul senzorilor de greutate de a contribui la mai buna respectare a legislației în domeniul transportului rutier.
- (7) Utilizarea tahografelor conectate la un sistem global de navigație prin satelit este un mijloc adecvat și eficient din punctul de vedere al costurilor care permite înregistrarea automată a poziției unui vehicul în anumite puncte în timpul zilei de lucru pentru a veni în sprijinul agenților de control atunci când efectuează controale și ar trebui, prin urmare, prevăzută.
- (8) În hotărârea sa în cauza C-394/92 *Michielsen and Geybels Transport Service* ⁽¹⁾, Curtea de Justiție a furnizat o definiție a termenului „zi de lucru”, iar autoritățile de control ar trebui să interpreteze dispozițiile prezentului regulament în lumina respectivei definiții. „Ziua de lucru” începe în momentul în care conducătorul auto își activează tahograful după o perioadă de repaus săptămânal sau zilnic sau, în cazul în care repausul zilnic este divizat în perioade distincte, după o perioadă de repaus cu durată de cel puțin nouă ore. „Ziua de lucru” se încheie la începutul unei perioade de repaus zilnic sau, în cazul în care repausul zilnic este divizat în perioade distincte, la începutul perioadei de repaus de minimum nouă ore consecutive.
- (9) Directiva 2006/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽²⁾ prevede ca statele membre să efectueze un număr minim de controale în trafic. Comunicarea la distanță între tahograf și autoritățile de control în scopul controalelor în trafic facilitează efectuarea de controale selective în trafic care permit reducerea sarcinii administrative generate de controalele aleatorii ale întreprinderilor de transport și, prin urmare, ar trebui prevăzută.
- (10) Sistemele de transport inteligente (STI) pot contribui la găsirea unor soluții la provocările cu care se confruntă politica europeană în domeniul transporturilor, cum ar fi volumul în creștere al transportului rutier și congestiile, precum și consumul tot mai mare de energie. Ar trebui, prin urmare, ca tahografele să fie echipate cu interfețe standardizate, pentru a se asigura interoperabilitatea acestora cu aplicațiile STI.
- (11) Ar trebui acordată prioritate dezvoltării unor aplicații care să îi ajute pe conducătorii auto să interpreteze datele înregistrate de tahograf, pentru ca aceștia să fie în măsură să respecte legislația socială.
- (12) Securitatea tahografului și a sistemului în ansamblu este esențială pentru a se asigura obținerea de date fiabile. Prin urmare, producătorii ar trebui să proiecteze, să testeze și să revizuiască în mod continuu tahograful pe parcursul ciclului său de viață, pentru a preveni, detecta și reduce vulnerabilitățile în materie de securitate.
- (13) Testarea pe teren a unui tahograf care nu a fost încă omologat de tip permite ca aparatura să fie testată în situații reale, înainte ca aceasta să fie introdusă la scară largă, permițând astfel îmbunătățiri mai rapide. Ar trebui, prin urmare, să se autorizeze testele efectuate pe teren, cu condiția ca participarea la aceste teste și respectarea Regulamentului (CE) nr. 561/2006 să fie monitorizate și controlate în mod eficace.
- (14) Având în vedere importanța menținerii celui mai ridicat nivel de securitate posibil, certificatele de securitate ar trebui să fie emise de un organism de certificare recunoscut de consiliul de administrație în cadrul „Acordului de recunoaștere reciprocă a certificatelor de evaluare a securității informatice” al Grupului înalților funcționari pentru securitatea sistemelor informatice (SOG-IS).
- În contextul relațiilor internaționale cu țările terțe, Comisia nu ar trebui să recunoască niciun organism de certificare în sensul prezentului regulament fără ca organismul respectiv să ofere condiții de evaluare a securității similare celor prevăzute de Acordul de recunoaștere reciprocă. În acest sens, ar trebui luat în considerare recomandarea consiliului de administrație.
- (15) Montatorii și atelierele joacă un rol important în asigurarea securității tahografelor. Este, prin urmare, necesar să se prevadă anumite cerințe minime privind bonitatea acestora și pentru aprobarea și auditul acestora. În plus, statele membre ar trebui să adopte măsuri corespunzătoare pentru a se asigura că sunt prevenite conflictele de interese între montatori sau ateliere și întreprinderile de transport. Nicio dispoziție din prezentul regulament nu împiedică statele membre să asigure aprobarea, controlul și certificarea acestora, prin intermediul procedurilor stabilite în Regulamentul (CE) nr. 765/2008 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽³⁾, cu condiția îndeplinirii criteriilor minime prevăzute în prezentul regulament.
- (16) Pentru a se garanta o mai mare eficacitate a examinării și a controlului cardurilor de conducător auto și pentru a se facilita activitatea agenților de control, ar trebui să se instituie registre electronice naționale și să se prevadă interconectarea acestora.

⁽¹⁾ Rec., 1994, p. I-2497.

⁽²⁾ Directiva 2006/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2006 privind condițiile minime pentru punerea în aplicare a Regulamentelor (CEE) nr. 3820/85 și (CEE) nr. 3821/85 ale Consiliului privind legislația socială referitoare la activitățile de transport rutier și de abrogare a Directivei 88/599/CEE a Consiliului (JO L 102, 11.4.2006, p. 35).

⁽³⁾ Regulamentul (CE) nr. 765/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iulie 2008 de stabilire a cerințelor de acreditare și de supraveghere a pieței în ceea ce privește comercializarea produselor și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 339/93 (JO L 218, 13.8.2008, p. 30).

- (17) Atunci când verifică unicitatea cardurilor de conducător auto, statele membre ar trebui să utilizeze procedurile incluse în Recomandarea 2010/19/UE a Comisiei ⁽¹⁾.
- (18) Ar trebui avută în vedere situația specială în care un stat membru ar trebui să fie în măsură să furnizeze unui conducător auto care nu are reședința curentă într-un stat membru sau într-o țară care este parte contractantă la Acordul european privind activitatea echipajelor vehiculelor care efectuează transporturi rutiere internaționale din 1 iulie 1970 (denumit în continuare „Acordul AETR”) un card temporar care nu poate fi reînnoit. În astfel de cazuri, statele membre în cauză urmează să aplice integral dispozițiile relevante ale prezentului regulament.
- (19) În plus, ar trebui să fie posibil ca un stat membru să emită carduri de conducător auto conducătorilor auto care au reședința pe teritoriul lor chiar și atunci când tratatele nu se aplică anumitor părți. În astfel de cazuri, statele membre în cauză urmează să aplice integral dispozițiile relevante ale prezentului regulament.
- (20) Modificările tahografelor și noile tehnici de manipulare reprezintă o provocare continuă pentru agenții de control. Pentru a se asigura un control mai eficace și pentru consolidarea armonizării abordărilor privind controlul în întreaga Uniune, ar trebui să se adopte o metodologie comună pentru formarea profesională inițială și continuă a agenților de control.
- (21) Înregistrarea datelor de către tahograf, precum și tehnologiile în stadiu de dezvoltare pentru înregistrarea datelor referitoare la poziție, comunicarea la distanță și interfața cu STI vor presupune prelucrarea de date cu caracter personal. În consecință, se aplică normele relevante ale Uniunii, în special cele stabilite în Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽²⁾ și Directiva 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽³⁾.
- (22) Pentru a permite concurența loială în dezvoltarea aplicațiilor legate de tahograf, drepturile de proprietate intelectuală și brevetele referitoare la transmiterea datelor în sau din tahograf ar trebui să fie disponibile tuturor cu scutire de redevențe.
- (23) Acolo unde este aplicabil, datele care fac obiectul schimbului pe parcursul comunicării cu autoritățile de control din statele membre ar trebui să respecte standardele internaționale relevante, precum setul de standarde referitoare la comunicațiile specializate cu rază scurtă de acțiune stabilite de Comitetul European de Standardizare.
- (24) Pentru a se garanta o concurență loială pe piața internă a transportului rutier și pentru a se transmite un semnal clar conducătorilor auto și întreprinderilor de transport, ar trebui ca statele membre să impună, în conformitate cu categoriile de încălcări definite de Directiva 2006/22/CE, sancțiuni efective, proporționale, cu efect de descurajare și nondiscriminatorii, fără a aduce atingere principiului subsidiarității.
- (25) Statele membre ar trebui să se asigure că selectarea vehiculelor pentru inspecție se efectuează fără discriminare pe temeiul cetățeniei conducătorului auto sau al țării de înmatriculare sau de punere în circulație a vehiculului comercial.
- (26) În interesul punerii în aplicare clare, eficace, proporționale și uniforme a normelor sociale în domeniul transportului rutier, autoritățile statelor membre ar trebui să aplice normele de o manieră uniformă.
- (27) Fiecare stat membru ar trebui să informeze Comisia despre orice constatări pe care le face cu privire la disponibilitatea dispozitivelor frauduloase sau a instalațiilor pentru manipularea tahografului, inclusiv cele oferite prin internet, iar Comisia ar trebui să informeze toate celelalte state membre despre aceste constatări.
- (28) Comisia ar trebui să își mențină în continuare serviciul de asistență tehnică online care permite conducătorilor auto, întreprinderilor de transport, autorităților de control și montatorilor, atelierelor și producătorilor de vehicule aprobați să transmită întrebări și preocupări legate de tahograful digital, inclusiv cu privire la noi tipuri de manipulări sau de fraudă.
- (29) Prin adaptarea Acordului AETR, utilizarea tahografului digital a devenit obligatorie pentru vehicule înmatriculate în țări terțe care sunt semnatare ale Acordului AETR. Ținând seama de faptul că țările respective sunt afectate în mod direct de modificările tahografului introduse prin prezentul regulament, acestea ar trebui să aibă posibilitatea de a participa la un dialog privind aspectele tehnice, inclusiv în ceea ce privește sistemul pentru schimbul de informații cu privire la cardurile de conducător auto și la cardurile de atelier. Prin urmare, ar trebui instituit un forum privind tahograful.

⁽¹⁾ Recomandarea 2010/19/UE a Comisiei din 13 ianuarie 2010 privind schimbul securizat de date electronice între statele membre în vederea verificării unicității cartelelor de conducător auto pe care le eliberează (JO L 9, 14.1.2010, p. 10).

⁽²⁾ Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date (JO L 281, 23.11.1995, p. 31).

⁽³⁾ Directiva 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor electronice (Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice) (JO L 201, 31.7.2002, p. 37).

(30) În vederea asigurării unor condiții uniforme de punere în aplicare a prezentului regulament, ar trebui să se confere competențe de executare Comisiei în ceea ce privește cerințele, funcțiile de afișare și de avertizare și omologarea de tip a tahografelor, precum și în ceea ce privește dispozițiile detaliate pentru tahografele inteligente; procedurile de urmat pentru efectuarea testelor pe teren și formularele de utilizat în vederea monitorizării acestor teste pe teren; formularul standard pentru declarația scrisă care prezintă motivele îndepărtării sigiliului; procedurile și specificațiile comune necesare pentru interconectarea registrelor electronice; metodologia care precizează conținutul formării inițiale și continue a agenților de control. Respectivele competențe ar trebui exercitate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹⁾.

(31) Actele de punere în aplicare adoptate în scopul prezentului regulament, care vor înlocui dispozițiile din anexa I B la Regulamentul (CEE) nr. 3821/85 și alte măsuri de punere în aplicare, ar trebui să fie adoptate până la 2 martie 2016. Cu toate acestea, dacă, dintr-un motiv sau altul, actele de punere în aplicare respective nu au fost adoptate la timp, continuitatea necesară ar trebui asigurată prin măsuri tranzitorii.

(32) Actele de punere în aplicare menționate în prezentul regulament nu ar trebui adoptate de către Comisie în cazul în care comitetul menționat în prezentul regulament nu emite un aviz cu privire la proiectul de act de punere în aplicare prezentat de Comisie.

(33) În contextul aplicării Acordului AETR, trimerile la Regulamentul (CEE) nr. 3821/85 ar trebui considerate ca trimiteri la prezentul regulament. Uniunea va avea în vedere să fie luate măsurile necesare în cadrul Comisiei Economice pentru Europa a Națiunilor Unite pentru a asigura coerența necesară între prezentul regulament și Acordul AETR.

(34) Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor a fost consultată în conformitate cu articolul 28 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 45/2001 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁾ și a emis un aviz la 5 octombrie 2011 ⁽³⁾.

(35) Prin urmare, Regulamentul (CEE) nr. 3821/85 ar trebui abrogat,

⁽¹⁾ Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 de stabilire a normelor și principiilor generale privind mecanismele de control de către statele membre al exercitării competențelor de punere în aplicare de către Comisie (JO L 55, 28.2.2011, p. 13).

⁽²⁾ Regulamentul (CE) nr. 45/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2000 privind protecția persoanelor fizice cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile și organele comunitare și privind libera circulație a acestor date (JO L 8, 12.1.2001, p. 1).

⁽³⁾ JO C 37, 10.2.2012, p. 6.

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

CAPITOLUL I

PRINCIPII, DOMENIU DE APLICARE ȘI CERINȚE

Articolul 1

Obiect și principii

(1) Prezentul regulament stabilește obligații și cerințe cu privire la construirea, la instalarea, la folosirea, la testarea și la controlul tahografelor utilizate în transportul rutier, cu scopul de a verifica conformitatea cu Regulamentul (CE) nr. 561/2006, cu Directiva 2002/15/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽⁴⁾ și cu Directiva 92/6/CEE a Consiliului ⁽⁵⁾.

Tahografele respectă cerințele prezentului regulament în ceea ce privește construirea, instalarea, folosirea și testarea.

(2) Prezentul regulament stabilește condițiile și cerințele conform cărora informațiile și datele, altele decât datele cu caracter personal, înregistrate, prelucrate sau stocate de tahografe pot fi utilizate în alte scopuri decât verificarea conformității cu actele menționate la alineatul (1).

Articolul 2

Definiții

(1) În sensul prezentului regulament, se aplică definițiile prevăzute la articolul 4 din Regulamentul (CE) nr. 561/2006.

(2) Pe lângă definițiile menționate la alineatul (1), în sensul prezentului regulament se aplică următoarele definiții:

(a) „tahograf” sau „aparatură de înregistrare” înseamnă echipamente destinate instalării la bordul vehiculelor rutiere pentru a afișa, a înregistra, a imprima, a stoca și a furniza în mod automat sau semiautomat detalii privind mișcarea acestor vehicule, inclusiv viteza unor astfel de vehicule, în conformitate cu articolul 4 alineatul (3), și detalii privind anumite perioade de activitate ale conducătorilor lor auto;

(b) „unitate montată pe vehicul” înseamnă tahograful, cu excepția senzorului de mișcare și a cablurilor cu care este conectat senzorul de mișcare. Unitatea montată pe vehicul poate fi o unitate unică sau mai multe unități distribuite în vehicul, cu condiția de a respecta cerințele de securitate prevăzute de prezentul regulament; unitatea montată pe vehicul include, printre altele, o unitate de prelucrare, o memorie de date, o funcție de măsurare a timpului, două dispozitive de interfață pentru card inteligent pentru conducătorul auto și copilot, o imprimantă, un afișaj, conectori și dispozitive pentru înregistrarea de date de către utilizator;

⁽⁴⁾ Directiva 2002/15/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 martie 2002 privind organizarea timpului de lucru al persoanelor care efectuează activități mobile de transport rutier (JO L 80, 23.3.2002, p. 35).

⁽⁵⁾ Directiva 92/6/CEE a Consiliului din 10 februarie 1992 privind instalarea și utilizarea dispozitivelor limitatoare de viteză pentru anumite categorii de vehicule din cadrul Comunității (JO L 57, 2.3.1992, p. 27).

- (c) „senzor de mișcare” înseamnă o parte a tahografului care furnizează un semnal reprezentând viteza vehiculului și/sau distanța parcursă;
- (d) „card de tahograf” înseamnă un card inteligent destinat utilizării împreună cu tahograful, care permite tahografului să identifice rolul posesorului cardului și permite transferul și stocarea de date;
- (e) „foaie de înregistrare” înseamnă o foaie concepută pentru a accepta și păstra date înregistrate, amplasată într-un tahograf analogic și pe care dispozitivele de inscripționare ale tahografului analogic înscriu în mod continuu informațiile care trebuie înregistrate;
- (f) „card de conducător auto” înseamnă un card de tahograf emis de autoritățile unui stat membru unui anumit conducător auto, care identifică conducătorul auto și permite stocarea datelor privind activitatea acestuia;
- (g) „tahograf analogic” înseamnă un tahograf care utilizează o foaie de înregistrare în conformitate cu prezentul regulament;
- (h) „tahograf digital” înseamnă un tahograf care utilizează un card de tahograf în conformitate cu prezentul regulament;
- (i) „card de control” înseamnă un card de tahograf emis de autoritățile unui stat membru autorității naționale de control competente, care identifică organismul de control și, opțional, agentul de control și care permite accesul la datele stocate în memorie sau pe cardul de conducător auto și, opțional, pe cardul de atelier în vederea citirii, a tipăririi și/sau a descărcării acestora;
- (j) „card al societății” înseamnă un card de tahograf emis de autoritățile unui stat membru unei întreprinderi de transport obligată să utilizeze vehicule echipate cu un tahograf, care identifică întreprinderea de transport și permite afișarea, descărcarea și imprimarea datelor, stocate în tahograf, care au fost blocate de respectiva întreprindere de transport;
- (k) „card de atelier” înseamnă un card de tahograf emis de autoritățile unui stat membru personalului desemnat al unui producător de tahografe, montator, producător de vehicule sau atelier aprobat de statul membru respectiv, care identifică titularul cardului și permite testarea, calibrarea și activarea tahografelor și/sau descărcarea din acestea;
- (l) „activare” înseamnă etapa în care tahograful devine complet operațional și asigură toate funcțiile, inclusiv funcțiile de securitate, prin utilizarea unui card de atelier;
- (m) „calibrarea” unui tahograf digital înseamnă actualizarea sau confirmarea parametrilor vehiculului, inclusiv identificarea și caracteristicile vehiculului, care urmează să fie stocați în memoria de date prin utilizarea unui card de atelier;
- (n) „descărcarea” dintr-un tahograf digital înseamnă copierea, împreună cu semnătura digitală, a unei părți sau a unui set complet de fișiere de date înregistrate în memoria de date a unității montate pe vehicul sau în memoria cardului de tahograf, cu condiția ca acest proces să nu modifice sau să șteargă eventuale date stocate;
- (o) „eveniment” înseamnă o operațiune anormală detectată de tahograful digital care poate decurge dintr-o tentativă de fraudă;
- (p) „anomalie” înseamnă o operațiune anormală detectată de tahograful digital care poate decurge dintr-un deranjament sau o defecțiune a aparatului;
- (q) „instalare” înseamnă montarea unui tahograf într-un vehicul;
- (r) „card nevalabil” înseamnă un card pentru care s-a detectat o anomalie sau a cărui autentificare inițială a eșuat sau a cărui dată de început al valabilității nu a fost încă atinsă sau a cărui dată de expirare a fost depășită;
- (s) „inspecție periodică” înseamnă un set de operațiuni realizate pentru a verifica dacă tahograful funcționează corespunzător, dacă reglajele acestuia corespund parametrilor vehiculului și dacă nu au fost atașate dispozitive de manipulare la tahograf;
- (t) „reparație” înseamnă orice reparație efectuată la un senzor de mișcare sau la o unitate montată pe vehicul care impune deconectarea de la sursa de alimentare cu electricitate sau deconectarea de la alte componente ale tahografului sau deschiderea senzorului de mișcare sau a unității montate pe vehicul;
- (u) „omologarea de tip” înseamnă un proces de certificare de către un stat membru, conform articolului 13, a faptului că tahograful, componentele sale relevante sau cardul de tahograf care urmează să fie introduse pe piață îndeplinesc cerințele prezentului regulament;
- (v) „interoperabilitate” înseamnă capacitatea sistemelor și a proceselor de lucru care se află la baza acestora de a face schimb de date și de a partaja informații;
- (w) „interfață” înseamnă un dispozitiv între sisteme care asigură mijlocul prin care acestea se pot conecta și pot interacționa;
- (x) „măsurarea timpului” înseamnă o înregistrare digitală permanentă a datei și orei UTC (timpul universal coordonat);
- (y) „reglarea orei” înseamnă o reglare automată a orei curente la intervale periodice și cu o limită maximă de toleranță de un minut, sau o reglare efectuată în timpul calibrării;

(z) „standard deschis” înseamnă un standard prevăzut într-un document cu specificațiile standardului, disponibil gratuit sau contra unei taxe nominale, care poate fi copiat, distribuit sau utilizat fără taxă sau contra unei taxe nominale.

Articolul 3

Domeniul de aplicare

(1) Tahografele se instalează și se folosesc la bordul vehiculelor înmatriculate în statele membre, folosite pentru transportul rutier de călători sau mărfuri și cărora li se aplică Regulamentul (CE) nr. 561/2006.

(2) Statele membre pot excepta de la aplicarea prezentului regulament vehiculele menționate la articolul 13 alineatele (1) și (3) din Regulamentul (CE) nr. 561/2006.

(3) Statele membre pot excepta de la aplicarea prezentului regulament vehiculele folosite pentru operațiunile de transport, cărora li s-a acordat dreptul de a beneficia de o derogare în conformitate cu articolul 14 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 561/2006.

Statele membre pot excepta de la aplicarea prezentului regulament vehiculele folosite pentru operațiunile de transport cărora li s-a acordat dreptul de a beneficia de o derogare în conformitate cu articolul 14 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 561/2006; statele membre notifică de îndată Comisia cu privire la aceasta.

(4) La cincisprezece ani de la introducerea cerinței ca vehiculele nou înmatriculate să fie prevăzute cu un tahograf conform articolelor 8, 9 și 10, vehiculele care circulă într-un stat membru diferit de statul lor membru de înmatriculare sunt echipate cu un astfel de tahograf.

(5) În cazul operațiunilor de transport național, statele membre pot cere instalarea și folosirea tahografelor în conformitate cu prezentul regulament pentru vehicule în cazul cărora instalarea și utilizarea acestei aparaturi nu este necesară conform alineatului (1).

Articolul 4

Cerințe și date de înregistrat

(1) Tahografele, inclusiv componentele externe, cardurile de tahograf și foile de înregistrare îndeplinesc cerințe stricte de ordin tehnic și de alte tipuri, pentru a permite punerea în aplicare corespunzătoare a prezentului regulament.

(2) Tahografele și cardurile de tahograf respectă următoarele cerințe.

Acestea:

— înregistrează date exacte și fiabile legate de conducătorul auto, de activitatea conducătorului auto și de vehicul;

— sunt sigure, în special pentru a garanta integritatea și originea sursei datelor înregistrate de și extrase din unitățile montate pe vehicule și senzorii de mișcare;

— sunt interoperabile între diferitele generații de unități montate pe vehicule și de carduri de tahograf;

— permit verificarea eficientă a respectării prezentului regulament și a altor acte juridice aplicabile;

— sunt ușor de utilizat.

(3) Tahografele digitale înregistrează următoarele date:

(a) distanța parcursă și viteza vehiculului;

(b) măsurarea timpului;

(c) puncte de poziție astfel cum sunt menționate la articolul 8 alineatul (1);

(d) identitatea conducătorului auto;

(e) activitatea conducătorului auto;

(f) date privind controlul, calibrarea și repararea tahografului, inclusiv identitatea atelierului;

(g) evenimente și anomalii.

(4) Tahografele analogice înregistrează cel puțin datele menționate la alineatul (3) literele (a), (b) și (e).

(5) Accesul la datele stocate în tahograf și pe cardul de tahograf poate fi acordat oricând:

(a) autorităților de control competente;

(b) întreprinderii de transport relevante, astfel încât aceasta să își poată îndeplini obligațiile legale, în special cele prevăzute la articolele 32 și 33.

(6) Descărcarea datelor se realizează cu o întârziere minimă pentru întreprinderile de transport sau pentru conducătorii auto.

(7) Datele înregistrate de tahograf care pot fi transmise în sau din tahograf, prin metoda fără fir sau electronic, se prezintă în forma unor protocoale disponibile public, astfel cum sunt definite în standardele deschise.

(8) Pentru a se asigura că tahografele și cardurile de tahograf respectă principiile și cerințele prezentului regulament, în special ale prezentului articol, Comisia adoptă, prin acte de punere în aplicare, dispoziții detaliate necesare pentru aplicarea uniformă a prezentului articol, în special dispoziții care prevăd mijloacele tehnice pentru îndeplinirea acestor cerințe. Respectivele acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 42 alineatul (3).

(9) Dispozițiile detaliate menționate la alineatul (8) se bazează, după caz, pe standarde și garantează interoperabilitatea și compatibilitatea între diferitele generații de unități montate pe vehicule și toate cardurile de tahograf.

Articolul 5

Funcțiile tahografului digital

Tahograful digital asigură următoarele funcții:

- măsurarea vitezei și a distanței;
- monitorizarea activităților conducătorului auto și a regimului de conducere;
- monitorizarea inserării și a retragerii cardurilor de tahograf;
- înregistrarea datelor introduse manual de către conducătorul auto;
- calibrarea;
- înregistrarea automată a punctelor de poziție menționate la articolul 8 alineatul (1);
- monitorizarea activităților de control;
- detectarea și înregistrarea evenimentelor și a anomaliilor;
- citirea din memoria de date și înregistrarea și stocarea în memoria de date;
- citirea de pe cardurile de tahograf, precum și înregistrarea și stocarea pe cardurile de tahograf;
- afișarea, avertizarea, tipărirea și descărcarea datelor pe dispozitive externe;
- reglarea orei și măsurarea timpului;
- comunicarea la distanță;
- gestionarea blocărilor executate de societate;
- teste integrate și autoteste.

Articolul 6

Afișare și avertizare

(1) Informațiile conținute în tahografele digitale și pe cardurile de tahograf referitoare la activitățile vehiculului și la conducătorul auto și la copilot se afișează într-un mod clar, neambiguu și ergonomic.

(2) Se afișează următoarele informații:

(a) ora;

(b) modul de funcționare;

(c) activitatea conducătorului auto:

— dacă activitatea curentă a acestuia este „conducere”, timpul de conducere continuă a conducătorului auto și durata cumulată a pauzelor la momentul respectiv;

— dacă activitatea curentă este „disponibilitate/alte activități/odihnă sau pauză”, durata curentă a activității în cauză (de la selectarea acesteia) și durata curentă cumulată a pauzelor;

(d) date privind avertizările;

(e) date privind accesul la meniu.

Pot fi afișate informații suplimentare, cu condiția ca acestea să poată fi distinse în mod clar de informațiile solicitate la prezentul alineat.

(3) Tahografele digitale avertizează conducătorii auto la detectarea oricărui eveniment și/sau anomalii și înainte și în momentul depășirii timpului maxim permis de conducere continuă, pentru a facilita respectarea legislației relevante.

(4) Avertizările sunt vizuale și pot fi de asemenea auditive. Avertizările durează cel puțin 30 de secunde, cu excepția cazurilor în care utilizatorul confirmă luarea acestora la cunoștință prin apăsarea oricărei taste a tahografului. Motivul avertizării este afișat și rămâne vizibil până când utilizatorul confirmă luarea acesteia la cunoștință cu ajutorul unei taste sau al unei comenzi specifice a tahografului.

(5) Pentru a se asigura că tahografele respectă cerințele prezentului articol privind afișarea și avertizarea, Comisia adoptă, prin acte de punere în aplicare, dispoziții detaliate necesare pentru aplicarea uniformă a prezentului articol. Respectivele acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 42 alineatul (3).

Articolul 7

Protecția datelor

(1) Statele membre se asigură că prelucrarea datelor cu caracter personal în contextul prezentului regulament se efectuează exclusiv în scopul verificării respectării prezentului regulament și a Regulamentului (CE) nr. 561/2006, în conformitate cu Directivele 95/46/CE și 2002/58/CE și sub supravegherea autorității de supraveghere a statului membru menționate la articolul 28 din Directiva 95/46/CE.

(2) Statele membre se asigură în special că datele cu caracter personal sunt protejate împotriva utilizărilor diferite de cele strict legate de prezentul regulament și de Regulamentul (CE) nr. 561/2006, în conformitate cu alineatul (1), în ceea ce privește:

- utilizarea unui sistem global de navigație prin satelit (GNSS) pentru înregistrarea datelor de localizare, astfel cum se menționează la articolul 8;
 - utilizarea comunicării la distanță în scopuri de control, astfel cum se menționează la articolul 9;
 - utilizarea tahografului cu o interfață, astfel cum se menționează la articolul 10;
 - schimbul electronic de informații cu privire la cardurile de conducător auto, astfel cum se menționează la articolul 31, în special orice schimb transfrontalier de astfel de date cu țări terțe;
 - ținerea unei evidențe de către întreprinderile de transport, astfel cum se menționează la articolul 33.
- (3) Tahografele digitale se proiectează în așa fel încât să asigure protecția vieții private. Se prelucrează doar datele care sunt necesare pentru îndeplinirea scopurilor prezentului regulament.
- (4) Proprietarii vehiculelor, întreprinderile de transport și orice altă entitate interesată respectă, acolo unde este aplicabil, dispozițiile relevante referitoare la protecția datelor cu caracter personal.

CAPITOLUL II

TAHOGRAFUL INTELIGENT

Articolul 8

Înregistrarea poziției vehiculului în anumite puncte în timpul zilei de lucru

(1) Pentru a facilita verificarea respectării legislației relevante, poziția vehiculului se înregistrează în mod automat în următoarele puncte sau în cel mai apropiat punct de astfel de locuri, atunci când semnalul prin satelit este disponibil:

- locul de începere a zilei de lucru;
- la fiecare trei ore de durată cumulată de conducere;

— locul de încheiere a zilei de lucru.

În acest sens, vehiculele înmatriculate pentru prima dată la 36 de luni după intrarea în vigoare a dispozițiilor detaliate menționate la articolul 11 sunt echipate cu un tahograf conectat la un serviciu de poziționare bazat pe un sistem de navigație prin satelit.

(2) În ceea ce privește conectarea tahografului la un serviciu de poziționare bazat pe un sistem de navigație prin satelit, astfel cum se menționează la alineatul (1), se utilizează numai conexiunile la serviciu care exploatează un serviciu de poziționare gratuit. Nicio dată de poziționare, alta decât cele exprimate, ori de câte ori este posibil, prin coordonate geografice pentru determinarea punctelor menționate la alineatul (1), nu se stochează în mod permanent în tahograf. Datele de poziționare care este necesar să fie stocate temporar pentru a permite înregistrarea automată a punctelor menționate la alineatul (1) sau pentru a corobora senzorul de mișcare nu sunt accesibile niciunui utilizator și se șterg automat după ce nu mai sunt necesare pentru scopurile respective.

Articolul 9

Detectarea timpurie la distanță a posibilelor manipulări sau abuzuri

(1) Pentru a facilita efectuarea de controale în trafic selective de către autoritățile de control competente, tahografele instalate în vehiculele înmatriculate pentru prima dată la 36 de luni de la intrarea în vigoare a dispozițiilor detaliate menționate la articolul 11 sunt capabile să comunice cu respectivele autorități în timp ce vehiculul se află în mișcare.

(2) La cincisprezece ani după introducerea cerinței ca vehiculele nou înmatriculate să fie prevăzute cu un tahograf în conformitate cu prezentul articol și cu articolele 8 și 10, statele membre își dotează autoritățile de control într-o măsură corespunzătoare cu echipamente de detectare timpurie la distanță necesare pentru a permite comunicarea datelor menționată în prezentul articol, ținând seama de cerințele și strategiile lor specifice de asigurare a aplicării. Până la acel moment, statele membre pot decide dacă dotează autoritățile lor de control cu echipamentul respectiv de detectare timpurie la distanță.

(3) Comunicarea menționată la alineatul (1) se stabilește cu tahograful numai la cererea echipamentului autorităților de control. Aceasta este securizată pentru a asigura integritatea datelor și autentificarea aparaturii de înregistrare și de control. Accesul la datele comunicate este limitat la autoritățile de control autorizate să verifice încălcările Regulamentului (CE) nr. 561/2006 și ale prezentului regulament și la ateliere în măsura în care este necesar pentru verificarea bunei funcționări a tahografului.

(4) Datele schimbate în timpul comunicării se limitează la datele necesare pentru efectuarea de controale în trafic selective ale vehiculelor al căror tahograf ar fi putut fi manipulat sau folosit abuziv. Aceste date se referă la următoarele evenimente sau date înregistrate de tahograf:

- ultima tentativă de încălcare a securității;

- cea mai lungă întrerupere a alimentării cu energie;
- anomalia senzorului;
- eroare privind datele de mișcare;
- conflict privind mișcarea vehiculului;
- conducere auto fără un card valid;
- introducerea cardului în timpul mersului;
- date privind reglarea orei;
- date de calibrare, inclusiv datele ultimelor două calibrări;
- numărul de înmatriculare al vehiculului;
- viteza înregistrată de tahograf.

(5) Datele schimbate sunt folosite exclusiv în scopul verificării respectării prezentului regulament. Acestea nu se transmit altor entități decât autoritățile care controlează perioadele de activitate și de repaus și organismele judiciare, în cadrul unei proceduri judiciare aflate în derulare.

(6) Datele pot fi stocate de către autoritățile de control doar pe durata controlului în trafic și sunt șterse la cel mult trei ore de la comunicarea lor, cu excepția cazului în care datele indică o posibilă manipulare sau un posibil abuz care vizează tahograful. Dacă, în cursul următoarei verificări în trafic, manipularea sau abuzul nu se confirmă, datele transmise se șterg.

(7) Întreprinderile de transport care exploatează vehicule sunt responsabile de informarea conducătorilor auto în privința posibilității comunicării la distanță în scopul detectării timpurii a unor posibile manipulări sau abuzuri ale tahografelor.

(8) O comunicare la distanță în scopul detectării timpurii de tipul celei descrise în prezentul articol nu poate duce în niciun caz la aplicarea automată de amenzi sau de sancțiuni conducătorului auto sau întreprinderii de transport. Pe baza datelor schimbate, autoritatea de control competentă poate decide să verifice vehiculul și tahograful. Rezultatul comunicării la distanță nu împiedică autoritățile de control să efectueze controale aleatorii în trafic pe baza sistemului de clasificare în funcție de gradul de risc introdus prin articolul 9 din Directiva 2006/22/CE.

Articolul 10

Interfața cu sistemele de transport inteligente

Tahografele vehiculelor înmatriculate pentru prima dată la 36 de luni de la intrarea în vigoare a dispozițiilor detaliate

menționate la articolul 11 pot fi echipate cu interfețe standardizate care permit utilizarea în mod operațional de către un dispozitiv extern a datelor înregistrate sau produse de tahograf, sub rezerva respectării următoarelor condiții:

- (a) interfața nu afectează autenticitatea și integritatea datelor tahografului;
- (b) interfața respectă dispozițiile detaliate ale articolului 11;
- (c) dispozitivul extern conectat la interfață are acces la datele cu caracter personal, inclusiv datele de geopoziționare, numai după acordarea consimțământului verificabil al conducătorului auto la care se referă datele.

Articolul 11

Dispoziții detaliate pentru tahograful inteligent

Pentru a se asigura că tahografele inteligente respectă principiile și cerințele prevăzute în prezentul regulament, Comisia adoptă, prin acte de punere în aplicare, dispoziții detaliate necesare pentru aplicarea uniformă a articolelor 8, 9 și 10, excluzând orice dispoziții care ar prevedea înregistrarea unor date suplimentare de către tahograf. Respectivele acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 42 alineatul (3).

Dispozițiile detaliate menționate la primul paragraf:

- (a) în ceea ce privește realizarea funcțiilor tahografului inteligent, astfel cum sunt menționate în prezentul capitol, includ cerințele necesare pentru garantarea securității, preciziei și fiabilității datelor astfel cum sunt furnizate tahografului prin serviciul de poziționare prin satelit și prin tehnologia de comunicare la distanță menționate la articolele 8 și 9;
- (b) specifică diferitele condiții și cerințe pentru serviciul de poziționare prin satelit și pentru tehnologia de comunicare la distanță menționate la articolele 8 și 9, după cum acestea se află în exteriorul tahografului sau sunt încorporate în acesta, și, atunci când se află în exterior, specifică condițiile pentru utilizarea semnalului de poziționare prin satelit ca un al doilea senzor de mișcare;
- (c) specifică standardele necesare pentru interfața menționată la articolul 10. Astfel de standarde pot include o dispoziție privind distribuirea drepturilor de acces pentru conducătorii auto, ateliere și întreprinderile de transport și rolurile de control pentru datele înregistrate de tahograf, roluri care se bazează pe un mecanism de autentificare/autorizare definit pentru interfață, cum ar fi un certificat pentru fiecare nivel de acces și cu condiția fezabilității sale tehnice.

CAPITOLUL III

OMOLOGAREA DE TIP

Articolul 12

Cereri

(1) Producătorii sau agenții acestora depun o cerere pentru omologarea unui tip de unitate montată pe vehicul, senzor de mișcare, model de foaie de înregistrare sau card de tahograf la autoritățile de omologare de tip desemnate în acest scop de către fiecare stat membru.

(2) Statele membre comunică Comisiei până la 2 martie 2015 numele și datele de contact ale autorităților desemnate menționate la alineatul (1) și furnizează ulterior actualizări, după cum este necesar. Comisia publică o listă a autorităților de omologare de tip desemnate pe site-ul său internet, pe care o actualizează.

(3) Cererea de omologare de tip este însoțită de specificațiile corespunzătoare, inclusiv informațiile necesare privind sigiliile, precum și de certificatele de securitate, de funcționare și de interoperabilitate. Certificatul de securitate este emis de un organism de certificare recunoscut, desemnat de Comisie.

Certificatul de funcționare se emite producătorului de către autoritatea de omologare de tip.

Certificatul de interoperabilitate este emis de un singur laborator, sub autoritatea și responsabilitatea Comisiei.

(4) În ceea ce privește tahografele, componentele sale relevante și cardurile de tahograf:

(a) certificatul de securitate atestă următoarele în ceea ce privește unitatea montată pe vehicul, cardurile de tahograf, senzorul de mișcare și conectarea la receptorul GNSS atunci când GNSS nu este încorporat în unitățile montate pe vehicule:

(i) respectarea obiectivelor de securitate;

(ii) îndeplinirea următoarelor funcții de securitate: identificare și autentificare, autorizare, confidențialitate, responsabilitate, integritate, audit, precizia și fiabilitatea serviciului;

(b) certificatul funcțional atestă faptul că obiectul testat îndeplinește cerințele corespunzătoare în ceea ce privește funcțiile realizate, caracteristicile de mediu, caracteristicile de compatibilitate electromagnetică, respectarea cerințelor fizice și respectarea altor standarde aplicabile;

(c) certificatul de interoperabilitate atestă faptul că obiectul testat este pe deplin interoperabil cu tahografele necesare sau cu modelele de carduri de tahograf.

(5) Orice modificare a software-ului sau a hardware-ului tahografului sau a naturii materialelor utilizate pentru producerea acestuia este notificată, înainte de a fi aplicată, autorității care a acordat omologarea de tip pentru echipament. Autoritatea respectivă îi confirmă producătorului extinderea omologării de tip sau poate solicita o actualizare sau o confirmare a certificatelor de funcționare, de securitate și/sau de interoperabilitate relevante.

(6) Cererea pentru omologarea unui anumit tip de unitate montată pe vehicul, senzor de mișcare, model de foaie de înregistrare sau card de tahograf nu poate fi prezentată decât unui singur stat membru.

(7) Comisia adoptă, prin acte de punere în aplicare, dispoziții detaliate pentru punerea în aplicare uniformă a prezentului articol. Respectivele acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 42 alineatul (3).

Articolul 13

Acordarea omologării de tip

Un stat membru acordă omologarea de tip pentru orice tip de unitate montată pe vehicul, senzor de mișcare, model de foaie de înregistrare sau card de tahograf care respectă cerințele menționate la articolele 4 și 11, cu condiția ca statul membru să fie în măsură să verifice dacă modelele produse sunt conforme cu tipul omologat.

Orice modificare sau adăugare la un model omologat trebuie să facă obiectul unei omologări de tip suplimentare din partea statului membru care a acordat omologarea de tip inițială.

Articolul 14

Marca de omologare de tip

Statele membre emit solicitantului o marcă de omologare de tip în conformitate cu un model prestabilit, pentru fiecare tip de unitate montată pe vehicul, senzor de mișcare, model de foaie de înregistrare sau card de tahograf pe care îl omologhează în conformitate cu articolul 13 și cu anexa II. Astfel de modele sunt adoptate de Comisie prin acte de punere în aplicare în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 42 alineatul (3).

Articolul 15

Aprobarea sau refuzul

Autoritățile competente ale statului membru în care a fost depusă cererea de omologare de tip trimit autorităților celorlalte state membre, în termen de o lună, o copie a certificatului de omologare de tip, însoțită de copii ale specificațiilor relevante, inclusiv cele cu privire la sigilii, pentru fiecare tip de unitate montată pe vehicul, senzor de mișcare, model de foaie de înregistrare sau card de tahograf pe care îl omologhează. În cazul în care autoritățile competente nu aprobă cererea de omologare de tip, acestea notifică autoritățile din celelalte state membre cu privire la refuzul omologării, comunicând motivele acestei decizii.

Articolul 16

Conformitatea echipamentelor cu omologarea de tip

(1) Dacă un stat membru care a acordat omologarea de tip prevăzută la articolul 13 constată că orice unități montate pe vehicule, senzori de mișcare, foi de înregistrare sau carduri de tahograf care poartă mărcile de omologare de tip emise de acesta nu respectă tipul omologat, statul membru respectiv ia măsurile necesare pentru a garanta conformitatea modelelor produse cu tipul omologat. Aceste măsuri se pot extinde, dacă este necesar, până la retragerea omologării de tip.

(2) Un stat membru care a acordat omologarea de tip retrage această omologare dacă unitățile montate pe vehicule, senzorii de mișcare, foile de înregistrare sau cardurile de tahograf omologate nu respectă dispozițiile prezentului regulament sau dacă prezintă, atunci când sunt folosite, orice defect general care le face inadecvate pentru scopul urmărit.

(3) Dacă un stat membru care a acordat omologare de tip este notificat de un alt stat membru cu privire la existența unuia dintre cazurile menționate la alineatul (1) sau (2), acesta adoptă, după consultarea cu statul membru care a notificat, măsurile prevăzute la alineatele respective, sub rezerva aplicării alineatului (5).

(4) Un stat membru care este sigur de existența unuia dintre cazurile menționate la alineatul (2) poate să interzică, până la o nouă comunicare, introducerea pe piață și punerea în funcțiune a unității montate pe vehicule, a senzorului de mișcare, a foii de înregistrare sau a cardului de tahograf în cauză. Aceleași dispoziții se aplică și în cazurile prevăzute la alineatul (1) cu privire la unitățile montate pe vehicule, senzorii de mișcare, foile de înregistrare sau cardurile de tahograf care au fost exceptate de la verificarea inițială UE, dacă producătorul, după o avertizare prealabilă, nu adaptează echipamentul la modelul omologat sau la cerințele prezentului regulament.

În orice caz, în termen de o lună, autoritățile competente ale statelor membre se notifică reciproc și notifică Comisia cu privire la orice retragere a omologării de tip sau orice alte măsuri luate în conformitate cu alineatul (1), (2) sau (3) și precizează motivele acestui demers.

(5) Dacă un stat membru care a acordat omologarea de tip contestă existența oricăruia dintre cazurile prevăzute la alineatele (1) și (2) despre care a fost notificat, atunci statele membre în cauză încearcă să rezolve disputa și Comisia este informată cu privire la aceasta.

Dacă în urma discuțiilor dintre statele membre nu se ajunge la nicio înțelegere în termen de patru luni de la data notificării menționate la alineatul (3), Comisia, după consultarea experților din toate statele membre și luând în considerație toți factorii relevanți, cum ar fi factorii economici și tehnici, adoptă în termen de șase luni de la expirarea perioadei de patru luni o

decizie care este notificată statelor membre în cauză și comunicată în același timp celorlalte state membre. Comisia stabilește, în fiecare caz, termenul pentru punerea în aplicare a deciziei sale.

Articolul 17

Omologarea de tip a foilor de înregistrare

(1) Un solicitant de omologare de tip a unui model de foaie de înregistrare specifică în formularul de cerere tipul sau tipurile de tahograf analogic pentru care foaia de înregistrare respectivă este destinată a fi utilizată și pune la dispoziție o aparatură din tipul sau tipurile respective în scopul testării foii de înregistrare.

(2) Autoritățile competente ale fiecărui stat membru indică pe certificatul de omologare de tip al modelului de foaie de înregistrare tipul sau tipurile de tahograf analogic pentru care se poate folosi foaia de înregistrare respectivă.

Articolul 18

Justificarea deciziilor de refuz

Orice decizie, în conformitate cu prezentul regulament, de a refuza sau de a retrage omologarea unui tip de unitate montată pe vehicul, senzor de mișcare, model de foaie de înregistrare sau card de tahograf specifică în detaliu motivele pe care se întemeiază. Decizia se comunică părții interesate, cu precizarea căilor de atac de care aceasta dispune în conformitate cu legislația statului membru relevant, precum și a termenelor în care acestea pot fi exercitate.

Articolul 19

Recunoașterea tahografelor cu omologare de tip

Statele membre nu pot refuza înmatricularea unui vehicul echipat cu un tahograf sau interzice punerea în circulație sau utilizarea unui astfel de vehicul invocând un motiv legat de faptul că vehiculul este echipat cu respectiva aparatură de înregistrare, dacă aparatura are marca de omologare de tip menționată la articolul 14 și plăcuța de instalare menționată la articolul 22 alineatul (4).

Articolul 20

Securitate

(1) Producătorii proiectează, testează și revizuiesc unitățile montate pe vehicule, senzorii de mișcare și cardurile de tahograf aflate în producție, astfel încât să detecteze vulnerabilitățile apărute în toate fazele ciclului de viață al produselor, și previn sau reduc posibila exploatare a acestor vulnerabilități. Frecvența testelor este prevăzută de statul membru care a acordat certificatul de omologare de tip, cu o limită care nu poate depăși doi ani.

(2) În acest scop, producătorii prezintă documentația necesară pentru o analiză a vulnerabilității organismului de certificare menționat la articolul 12 alineatul (3).

(3) În sensul alineatului (1), organismul de certificare menționat la articolul 12 alineatul (3) realizează teste asupra unităților montate pe vehicule, senzorilor de mișcare și cardurilor de tahograf, pentru a confirma că vulnerabilitățile cunoscute nu pot fi exploatare de persoane care dețin cunoștințe accesibile publicului.

(4) Dacă în cursul testelor menționate la alineatul (1) sunt detectate vulnerabilități ale elementelor sistemului (unități montate pe vehicul, senzori de mișcare și carduri de tahograf), elementele respective nu se introduc pe piață. Dacă sunt detectate vulnerabilități în timpul testelor menționate la alineatul (3), pentru elemente care se află deja pe piață, producătorul sau organismul de certificare informează autoritățile competente ale statului membru care a acordat omologarea de tip. Autoritățile competente respective iau toate măsurile necesare pentru a se asigura că problema este abordată, în special de către producător, și informează fără întârziere Comisia cu privire la vulnerabilitățile detectate și la măsurile preconizate sau luate, inclusiv retragerea omologării de tip în conformitate cu articolul 16 alineatul (2) atunci când este necesar.

Articolul 21

Testele pe teren

(1) Statele membre pot autoriza efectuarea de teste pe teren pentru tahografele care nu au fost încă omologate de tip. Statele membre recunosc reciproc autorizațiile de testare pe teren respective.

(2) Conducătorii auto și întreprinderile de transport care participă la testele efectuate pe teren respectă cerințele Regulamentului (CE) nr. 561/2006. Pentru a demonstra respectarea acestor cerințe, conducătorii auto urmează procedura prevăzută la articolul 35 alineatul (2) din prezentul regulament.

(3) Comisia poate adopta acte de punere în aplicare pentru a stabili procedurile care se urmează la efectuarea de teste pe teren și formularele care se folosesc pentru monitorizarea acestor teste. Respectivele acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 42 alineatul (3).

CAPITOLUL IV

INSTALAREA ȘI INSPECȚIA

Articolul 22

Instalarea și repararea

(1) Tahografele pot fi instalate sau reparate doar de montatori, ateliere sau producători de vehicule aprobați în acest scop de autoritățile competente ale statelor membre, în conformitate cu articolul 24.

(2) Montatorii, atelierele sau producătorii de vehicule aprobați sigilează tahograful, în conformitate cu specificațiile incluse în certificatul de omologare de tip menționat la articolul 15, după ce verifică funcționarea corectă a acestuia și, în special, astfel încât să garanteze că niciun dispozitiv de manipulare nu poate să falsifice sau să modifice datele înregistrate.

(3) Montatorul, atelierul sau producătorul de vehicule aprobat aplică o marcă specială pe sigiliile pe care le atașează și, de asemenea, în ceea ce privește tahografele digitale, introduce datele electronice de securitate pentru realizarea verificărilor de autentificare. Autoritățile competente ale fiecărui stat membru trimit Comisiei registrul mărcilor și datelor electronice

de securitate utilizate, precum și informațiile necesare privind datele electronice de securitate utilizate. Comisia oferă statelor membre, la cerere, acces la aceste informații.

(4) În scopul certificării faptului că instalarea tahografului s-a realizat în conformitate cu cerințele prezentului regulament, se atașează o plăcuță de instalare astfel încât să fie vizibilă în mod clar și ușor accesibilă.

(5) Componentele tahografului se sigilează astfel cum se specifică în certificatul de omologare de tip. Orice conectare la tahograf care este în mod potențial vulnerabilă la manipularea frauduloasă, inclusiv racordarea dintre senzorul de mișcare și cutia de viteze și, atunci când este relevant, plăcuța de instalare, se sigilează.

Un sigiliu se îndepărtează sau se rupe doar:

- de către montatori sau ateliere aprobate de autoritățile competente în temeiul articolului 24, în scopul reparării, mentenanței sau recalibrării tahografului, sau de către agenții de control formați în mod corespunzător și, atunci când este necesar, autorizați, în scopuri de control;
- în scopul unei reparări sau al unei modificări a vehiculului care afectează sigiliul. În astfel de cazuri, se păstrează la bordul vehiculului o declarație scrisă care menționează data și ora la care sigiliul a fost rupt și care prezintă motivele pentru îndepărtarea sigiliului. Comisia elaborează un formular standard pentru declarația scrisă, prin intermediul unor acte de punere în aplicare.

În toate cazurile, sigiliile se înlocuiesc de către un montator sau un atelier aprobat, fără întârzieri nejustificate și cel târziu în termen de șapte zile de la îndepărtarea acestora.

Înainte de înlocuirea sigiliilor, se realizează o verificare și o calibrare a tahografului de către un atelier aprobat.

Articolul 23

Inspecțiile tahografelor

(1) Tahografele fac obiectul unei inspecții periodice efectuate de atelierele aprobate. Inspecțiile periodice se efectuează cel puțin o dată la doi ani.

(2) Inspecțiile menționate la alineatul (1) verifică cel puțin următoarele aspecte:

- tahograful este corect instalat și este corespunzător pentru vehicul;
- tahograful funcționează în mod corespunzător;
- pe tahograf se regăsește marca de omologare de tip;
- plăcuța de instalare este fixată;

- toate sigiliile sunt intacte și eficace;
- nu există dispozitive de manipulare atașate la tahograf sau urme ale utilizării unor astfel de dispozitive;
- dimensiunea pneurilor și circumferința efectivă a pneurilor.

(3) Atelierele redactează un raport de inspecție în cazul în care a fost necesar să se remedieze perturbări în funcționarea tahografului, în urma unei inspecții periodice sau a unei inspecții efectuate la cererea expresă a autorității naționale competente. Aceștia păstrează o listă a tuturor rapoartelor de inspecție întocmite.

(4) Rapoartele de inspecții se păstrează pentru o perioadă minimă de doi ani de la data întocmirii raportului. Statele membre decid dacă rapoartele de inspecție urmează să fie păstrate sau să fie trimise autorității competente în cursul perioadei respective. În cazul în care rapoartele de inspecție sunt păstrate de atelier, la cererea autorității competente, atelierul pune la dispoziție rapoartele inspecțiilor și calibrărilor efectuate în perioada respectivă.

Articolul 24

Aprobarea montatorilor, a atelierelor și a producătorilor de vehicule

(1) Statele membre aprobă, controlează în mod periodic și certifică montatorii, atelierelor și producătorii de vehicule care pot efectua instalări, controale, inspecții și reparații de tahografe.

(2) Statele membre se asigură că montatorii, atelierelor și producătorii de vehicule sunt competenți și de încredere. În acest scop, stabilesc și publică un set de proceduri naționale clare și se asigură că sunt îndeplinite următoarele criterii minime:

- (a) formarea corectă a personalului;
 - (b) disponibilitatea echipamentului necesar pentru efectuarea testelor și sarcinilor relevante;
 - (c) buna reputație a montatorilor, a atelierelor și a producătorilor de vehicule.
- (3) Auditurile montatorilor sau atelierelor aprobate se efectuează după cum urmează:

- (a) montatorii sau atelierelor aprobate fac obiectul unui audit al procedurilor aplicate la intervențiile asupra tahografelor, desfășurat cel puțin o dată la doi ani. Auditul se concentrează în special asupra măsurilor de securitate luate și

asupra gestionării cardurilor de atelier. Statele membre pot desfășura aceste audituri fără a efectua o vizită la fața locului;

- (b) de asemenea, se efectuează audituri tehnice inopinate ale montatorilor sau atelierelor aprobate, pentru a se verifica calibrările, inspecțiile și instalările realizate. Auditurile respective privesc anual cel puțin 10 % din montatorii și atelierelor aprobate.

(4) Statele membre și autoritățile lor competente iau măsuri corespunzătoare pentru a preveni conflictele de interese dintre montatori sau ateliere și întreprinderile de transport rutier. În special, în caz de risc grav de conflict de interese, se iau măsuri suplimentare specifice pentru a asigura respectarea prezentului regulament de către montator sau atelier.

(5) Autoritățile competente ale statelor membre transmit anual Comisiei, dacă este posibil sub formă electronică, listele montatorilor și atelierelor aprobate, precum și ale cardurilor emise acestora. Comisia publică listele respective pe site-ul său internet.

(6) Autoritățile competente din statele membre retrag, temporar sau definitiv, aprobările acordate montatorilor, atelierelor și producătorilor de vehicule care nu își îndeplinesc obligațiile care le revin în temeiul prezentului regulament.

Articolul 25

Cardurile de atelier

(1) Durata valabilității cardurilor de atelier nu poate depăși un an. Cu ocazia reînnoirii cardului de atelier, autoritatea competentă se asigură de respectarea de către montator, atelier sau de către producătorul de vehicule a criteriilor enumerate la articolul 24 alineatul (2).

(2) Autoritatea competentă reînnoiește un card de atelier în termen de 15 zile lucrătoare de la primirea unei cereri de reînnoire valide și a întregii documentații necesare. În caz de deteriorare, funcționare defectuoasă sau de pierdere sau furt al unui card de atelier, autoritatea competentă furnizează un card de înlocuire în termen de cinci zile lucrătoare de la primirea unei cereri detaliate în acest scop. Autoritățile competente țin un registru al cardurilor pierdute, furate sau defecte.

(3) În cazul în care un stat membru retrage aprobarea unui montator, atelier sau producător de vehicule în conformitate cu articolul 24, acesta retrage, de asemenea, cardurile de atelier emise acestuia.

(4) Statele membre iau toate măsurile necesare pentru a preveni falsificarea cardurilor de atelier emise montatorilor, atelierelor și producătorilor de vehicule aprobați.

CAPITOLUL V

CARDURILE DE CONDUCĂTOR AUTO

Articolul 26

Emiterea cardurilor de conducător auto

(1) Cardurile de conducător auto se emit, la cererea conducătorului auto, de către autoritatea competentă a statului membru în care conducătorul auto are reședința sa curentă. Cardurile se emit în termen de o lună de la data primirii, de către autoritatea competentă, a cererii și a întregii documentații necesare.

(2) În sensul prezentului articol, „reședință curentă” înseamnă locul unde o persoană locuiește de obicei, și anume cel puțin 185 de zile pe an calendaristic, în virtutea unor legături personale și profesionale sau, în cazul unei persoane fără legături profesionale, în virtutea unor legături personale care indică o legătură strânsă între persoana respectivă și locul în care locuiește.

Cu toate acestea, reședința curentă a unei persoane ale cărei legături profesionale se află într-un loc diferit de cel al legăturilor sale personale și care, drept urmare, locuiește alternativ în mai multe locuri situate în două sau mai multe state membre, se consideră a fi locul unde persoana respectivă are legături personale, cu condiția ca aceasta să se întoarcă acolo în mod regulat. Această ultimă condiție nu este necesară în cazul în care persoana locuiește într-un stat membru pentru a desfășura o activitate cu o durată determinată.

(3) Conducătorii auto fac dovada reședinței curente prin orice mijloc corespunzător, cum ar fi cartea lor de identitate sau alt document valabil. În cazul în care autoritățile competente ale statului membru care emite cardul de conducător auto au îndoieli privind validitatea declarației de reședință curentă sau în scopul unor controale specifice, acestea pot solicita informații sau dovezi suplimentare.

(4) În cazuri excepționale și justificate în mod corespunzător, statele membre pot emite un card de conducător auto temporar care nu poate fi reînnoit, valabil pentru o perioadă maximă de 185 de zile, unui conducător auto care nu are reședința curentă într-un stat membru sau într-un stat care este parte contractantă la Acordul AETR, cu condiția ca respectivul conducător auto să aibă un raport juridic de muncă cu o întreprindere de transport stabilită în statul membru emitent și, în măsura în care se aplică Regulamentul (CE) nr. 1072/2009 al Parlamentului European și al Consiliului⁽¹⁾, să prezinte un atestat de conducător auto, astfel cum este menționat în respectivul regulament.

Comisia monitorizează îndeaproape, pe baza datelor furnizate de statele membre, aplicarea prezentului alineat. La fiecare doi ani, Comisia raportează constatările sale Parlamentului European și Consiliului și examinează în special dacă există vreun impact negativ asupra pieței muncii generat de cardurile de conducător

auto temporare și dacă cardurile de conducător auto temporare sunt emise anumitor conducători auto în mod obișnuit, în mai multe rânduri. Comisia poate face propuneri legislative corespunzătoare pentru a modifica prezentul alineat.

(5) Autoritățile competente ale statului membru emitent iau măsurile corespunzătoare pentru a se asigura că solicitantul nu este deja titularul unui card de conducător auto valabil și personalizează cardul de conducător auto, asigurându-se că datele cardului sunt vizibile și securizate.

(6) Durata de valabilitate a cardului de conducător auto nu depășește cinci ani.

(7) Un card de conducător auto valabil nu poate face obiectul unei retrageri sau suspendări, exceptând cazul în care autoritatea competentă a unui stat membru constată că acesta a fost falsificat sau că, nefiind titular, conducătorul auto utilizează un asemenea card ori că acesta a fost obținut pe baza unor declarații false și/sau a unor documente falsificate. Dacă măsurile de suspendare sau retragere respective sunt adoptate de alt stat membru decât statul membru emitent, acest stat membru restituie cât mai curând cardul autorităților statului membru care l-a emis, indicând motivele retragerii sau suspendării. Dacă se preconizează că restituirea cardului se va face în termen de peste două săptămâni, statul membru care l-a suspendat sau l-a retras informează statul membru emitent, în termenul de două săptămâni respectiv, cu privire la motivele suspendării sau retragerii.

(8) Statele membre iau toate măsurile necesare pentru a preveni falsificarea cardurilor de conducător auto.

(9) Prezentul articol nu împiedică un stat membru să emită un card de conducător auto unui conducător auto care are reședința sa curentă într-o parte a teritoriului respectivului stat membru căreia Tratatul privind Uniunea Europeană și Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene nu i se aplică, cu condiția ca dispozițiile relevante ale prezentului regulament să se aplice în astfel de cazuri.

Articolul 27

Utilizarea cardurilor de conducător auto

(1) Cardul de conducător auto este personal.

(2) Un conducător auto nu poate deține mai mult de un card de conducător auto valabil și este autorizat să utilizeze doar propriul său card de conducător auto personalizat. Un conducător auto nu utilizează un card de conducător auto defect sau a cărui valabilitate a expirat.

Articolul 28

Reînnoirea cardurilor de conducător auto

(1) În cazul în care un conducător auto dorește reînnoirea cardului său de conducător auto, acesta o solicită autorităților competente ale statului membru unde își are reședința curentă, cu cel târziu 15 zile lucrătoare înainte de data expirării cardului.

⁽¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 1072/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 privind normele comune pentru accesul la piața transportului rutier internațional de mărfuri (JO L 300, 14.11.2009, p. 72).

(2) În cazul reînnoirii, dacă statul membru unde conducătorul auto își are reședința curentă este diferit de cel care a emis cardul actual și dacă reînnoirea cardului de conducător auto se solicită autorităților statului membru respectiv, acestea informează autoritățile care au emis cardul anterior cu privire la motivele reînnoirii cardului.

(3) În caz de cerere de reînnoire a unui card care urmează să expire în curând, autoritatea competentă furnizează un nou card înainte de data de expirare, cu condiția ca această cerere să fi fost adresată în termenul prevăzut la alineatul (1).

Articolul 29

Cardurile de conducător auto furate, pierdute sau defecte

(1) Autoritățile emitente țin evidența cardurilor de conducător auto emise, furate, pierdute sau defecte pe durata unei perioade cel puțin egale cu durata valabilității.

(2) În caz de deteriorare sau funcționare defectuoasă a cardului de conducător auto, conducătorul auto returnează cardul autorității competente a statului membru unde își are reședința curentă. Furtul cardului de conducător auto face obiectul unei declarații oficiale adresate autorităților competente ale statului unde s-a produs furtul.

(3) Pierderea cardului de conducător auto face obiectul unei declarații oficiale adresate autorităților competente ale statului membru emitent și autorităților competente ale statului membru de reședință curentă a conducătorului auto, dacă acesta este diferit.

(4) În caz de deteriorare, funcționare defectuoasă, furt sau pierdere a cardului de conducător auto, conducătorul auto solicită înlocuirea acestuia, în termen de șapte zile calendaristice, autorităților competente ale statului membru unde își are reședința curentă. Autoritățile respective furnizează un card de înlocuire în termen de opt zile lucrătoare de la data primirii unei cereri detaliate în acest sens.

(5) În circumstanțele prevăzute la alineatul (4), conducătorul auto poate continua să conducă fără cardul de conducător auto timp de maximum 15 zile calendaristice sau o perioadă mai lungă dacă acest lucru este necesar pentru întoarcerea vehiculului la locația sa de bază, cu condiția ca conducătorul auto să poată proba imposibilitatea de prezentare sau utilizare a cardului în această perioadă.

Articolul 30

Recunoașterea reciprocă și schimbarea cardurilor de conducător auto

(1) Cardurile de conducător auto emise de către statele membre sunt reciproc recunoscute.

(2) În cazul în care titularul unui card de conducător auto valabil, emis de un stat membru, și-a stabilit reședința curentă în

alt stat membru, acesta poate solicita schimbarea cardului său cu un card de conducător auto echivalent. Este responsabilitatea statului membru care efectuează schimbarea să verifice valabilitatea cardului prezentat.

(3) Statele membre care operează schimbarea restituie vechiul card de conducător auto autorităților statului membru emitent și indică motivele acestei restituiri.

(4) În cazul în care un stat membru înlocuiește sau schimbă un card de conducător auto, această înlocuire sau schimbare, cât și înlocuirile sau schimbările ulterioare, se înregistrează în acel stat membru.

Articolul 31

Schimbul electronic de informații cu privire la cardurile de conducător auto

(1) Pentru a se asigura că solicitantul nu este deja titularul unui card de conducător auto valabil, astfel cum se menționează la articolul 26, statele membre țin registre electronice naționale pe o perioadă cel puțin egală cu perioada valabilității cardurilor respective, conținând următoarele informații privind cardurile de conducător auto, inclusiv cardurile menționate la articolul 26 alineatul (4):

- numele și prenumele conducătorului auto;
- data nașterii și, dacă este disponibil, locul nașterii conducătorului auto;
- numărul permisului de conducere valabil și țara în care acesta a fost emis (dacă este cazul);
- starea cardului de conducător auto;
- numărul cardului de conducător auto.

(2) Comisia și statele membre iau toate măsurile necesare pentru a se asigura că registrele electronice sunt interconectate și accesibile în întreaga Uniune, utilizând sistemul de mesagerie TACHOnet menționat în Recomandarea 2010/19/UE sau un sistem compatibil. În cazul utilizării unui sistem compatibil, schimbul de date electronice cu toate celelalte state membre este posibil prin intermediul sistemului de mesagerie TACHOnet.

(3) La emiterea, la înlocuirea sau, atunci când este necesar, la reînnoirea cardurilor de conducător auto, statele membre verifică prin intermediul schimbului electronic de date că respectivul conducător auto nu deține deja un alt card de conducător auto valabil. Datele care fac obiectul schimbului se limitează la datele necesare pentru efectuarea acestei verificări.

(4) Agenții de control pot avea acces la registrul electronic pentru a verifica starea unui card de conducător auto.

(5) Comisia adoptă acte de punere în aplicare pentru a stabili procedurile și specificațiile comune necesare pentru interconectarea menționată la alineatul (2), inclusiv formatul datelor schimbate, procedurile tehnice pentru consultarea electronică a registrelor electronice naționale, procedurile de acces și mecanismele de securitate. Respectivul acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 42 alineatul (3).

CAPITOLUL VI

FOLOSIREA APARATURII

Articolul 32

Utilizarea corectă a tahografelor

(1) Întreprinderile de transport și conducătorii auto asigură funcționarea corectă și utilizarea corespunzătoare a tahografelor digitale și a cardurilor de conducător auto. Întreprinderile de transport și conducătorii auto care utilizează tahografe analogice asigură funcționarea corectă și folosirea corespunzătoare a foilor de înregistrare.

(2) Tahografele digitale nu se setează astfel încât acestea să se comute automat la o categorie specifică de activitate atunci când motorul vehiculului este oprit sau contactul este întrerupt, cu excepția cazului în care conducătorul auto poate în continuare să își aleagă manual categoria corespunzătoare de activitate.

(3) Se interzice falsificarea, disimularea, ștergerea sau distrugerea înregistrărilor făcute pe foaia de înregistrare sau a datelor stocate în tahograf sau pe cardul de conducător auto, precum și a documentelor imprimate de la tahograf. De asemenea, se interzice manipularea tahografului, a foi de înregistrare sau a cardului de conducător auto care ar putea avea drept rezultat falsificarea, ștergerea sau distrugerea datelor și/sau a informațiilor imprimate. În vehicul nu poate fi prezent niciun dispozitiv care ar putea fi utilizat în aceste scopuri.

(4) Vehiculele nu sunt echipate decât cu un tahograf, cu excepția cazului în care scopul este efectuarea testelor pe teren menționate la articolul 21.

(5) Statele membre interzic producția, distribuția, promovarea și/sau comercializarea de dispozitive construite pentru manipularea și/sau destinate manipulării tahografelor.

Articolul 33

Responsabilitatea întreprinderilor de transport

(1) Întreprinderile de transport sunt responsabile de asigurarea formării și instruirii corespunzătoare a conducătorilor săi auto în ceea ce privește funcționarea corectă a tahografelor, fie digitale, fie analogice, efectuează verificări periodice pentru a se asigura de corecta utilizare a acestora de către conducătorii săi auto și nu acordă conducătorilor săi auto niciun stimul direct sau indirect care ar putea încuraja abuzurile în ceea ce privește tahografele.

Întreprinderile de transport eliberează un număr suficient de foi de înregistrare conducătorilor de autovehicule echipate cu tahografe analogice, ținând cont de caracterul individual al foilor de înregistrare, de durata perioadei de serviciu și de

eventualele necesități de a înlocui foile de înregistrare deteriorate sau cele luate de un agent de control autorizat. Întreprinderile de transport eliberează conducătorilor auto doar foi de înregistrare cu model omologat, adecvate pentru utilizarea în aparatul instalat la bordul vehiculului.

În cazul în care un vehicul este echipat cu un tahograf digital, întreprinderea de transport și conducătorul auto se asigură, ținând cont de durata perioadei de serviciu, că imprimarea datelor din tahograf la cererea unui agent de control se poate efectua corect în cazul unui control.

(2) Întreprinderile de transport păstrează, în ordine cronologică și într-o formă lizibilă, foile de înregistrare, precum și documentele imprimate, în măsura în care documentele imprimate sunt realizate în conformitate cu articolul 35, timp de cel puțin un an după ce au fost folosite și pun la dispoziția conducătorilor auto interesați copii, la cererea acestora. De asemenea, întreprinderile de transport pun la dispoziția conducătorilor auto interesați, la cererea acestora, copii ale datelor descărcate de pe cardurile de conducător auto, împreună cu versiunile imprimate ale acestor copii. Foile de înregistrare, documentele imprimate și datele descărcate se prezintă sau se înmânează agenților de control autorizați, la cerere.

(3) Întreprinderile de transport răspund pentru încălcările prezentului regulament comise de către conducătorii lor auto sau de către conducătorii auto aflați la dispoziția acestora. Cu toate acestea, statele membre pot să condiționeze această răspundere de nerespectarea de către întreprinderea de transport a alineatului (1) primul paragraf din prezentul articol și a articolului 10 alineatele (1) și (2) din Regulamentul (CE) nr. 561/2006.

Articolul 34

Folosirea cardurilor de conducător auto și a foilor de înregistrare

(1) Conducătorii auto folosesc foi de înregistrare sau cardurile de conducător auto în fiecare zi în care conduc, începând din momentul în care preiau vehiculul. Foaia de înregistrare sau cardul de conducător auto nu se retrag înainte de sfârșitul zilei de lucru, decât în cazul în care retragerea foi sau a cardului respective este autorizată. Nicio foaie de înregistrare sau niciun card de conducător auto nu se folosește pentru a acoperi o perioadă mai lungă decât cea prevăzută.

(2) Conducătorii auto protejează în mod adecvat foile de înregistrare sau cardurile de conducător auto și nu utilizează foi de înregistrare sau carduri de conducător auto murdare sau deteriorate.

(3) Atunci când, datorită îndepărtării de vehicul, un conducător auto este în imposibilitatea de a folosi tahograful montat la bordul unui vehicul, perioadele de timp menționate la alineatul (5) litera (b) punctele (ii), (iii) și (iv):

a) dacă vehiculul este echipat cu un tahograf analogic, se înscriu pe foaia de înregistrare manual, automat sau în orice alt fel, lizibil și fără a murdări foaia de înregistrare; sau

(b) dacă vehiculul este echipat cu un tahograf digital, se înscriu pe cardul de conducător auto cu ajutorul funcției de introducere manuală oferite de tahograf.

Statele membre nu impun conducătorilor auto o cerință de a prezenta formulare care să ateste activitățile lor în intervalul în care s-au aflat departe de vehicul.

(4) Atunci când la bordul unui vehicul echipat cu un tahograf digital se află mai mulți conducători auto, fiecare conducător auto se asigură că propriul card de conducător auto este inserat în deschiderea corectă a tahografului.

Atunci când la bordul unui vehicul echipat cu un tahograf analogic se află mai mulți conducători auto, conducătorii auto operează modificările necesare în foile de înregistrare, astfel încât informațiile relevante să fie trecute pe foaia de înregistrare a conducătorului auto care conduce efectiv vehiculul.

(5) Conducătorii auto:

(a) se asigură de faptul că ora înregistrată pe foaia de înregistrare corespunde cu ora oficială a țării de înmatriculare a vehiculului;

(b) utilizează funcția de selecție a activităților pentru a permite ca următoarele perioade de timp să fie înregistrate separat și distinct:

(i) cu semnul : timpul de conducere;

(ii) cu semnul : „altă muncă”, însemnând orice altă activitate în afară de cea de conducere, definită la articolul 3 litera (a) din Directiva 2002/15/CE, precum și orice activitate desfășurată pentru același angajator sau pentru un alt angajator din sectorul transporturilor sau din afara acestui sector;

(iii) cu semnul : „disponibilitate”, definită la articolul 3 litera (b) din Directiva 2002/15/CE;

(iv) cu semnul : pauzele sau repausul.

(6) Fiecare conducător auto al unui vehicul echipat cu un tahograf analogic înregistrează următoarele informații în foaia sa de înregistrare:

(a) când a început să folosească foaia de înregistrare - numele și prenumele său;

(b) data și locul începerii folosirii foii de înregistrare și data și locul încetării acestei folosiri;

(c) numărul de înmatriculare al fiecărui vehicul pe care conducătorul auto îl folosește, atât la începutul primei călătorii înregistrate în foaia de înregistrare, cât și mai târziu, în timpul folosirii foii de înregistrare, în eventualitatea schimbării vehiculului;

(d) citirea contorului kilometric:

(i) la începutul primei călătorii înregistrate în foaia de înregistrare;

(ii) la sfârșitul ultimei călătorii înregistrate în foaia de înregistrare;

(iii) în eventualitatea schimbării vehiculelor în timpul zilei de lucru, citirea contorului kilometric al primului vehicul pe care conducătorul auto îl utilizează și citirea contorului kilometric al vehiculului următor;

(e) ora la care a avut loc o schimbare a vehiculului.

(7) Conducătorul auto introduce în tahograful digital simbolul țării unde își începe și cel al țării unde își încheie ziua de lucru. Un stat membru poate totuși să impună conducătorilor de vehicule care efectuează un transport în interiorul teritoriului său adăugarea la simbolul țării a unor specificații geografice mai detaliate, cu condiția ca statul membru să fi notificat Comisiei specificațiile geografice detaliate respective înainte de 1 aprilie 1998.

Introducerea informațiilor menționate în prima frază a primului paragraf de către conducătorii auto nu este necesară dacă tahograful înregistrează în mod automat datele de localizare în conformitate cu articolul 8.

Articolul 35

Foile de înregistrare și cardurile de conducător auto deteriorate

(1) În cazul deteriorării unei foi de înregistrare ce conține date înregistrate sau a unui card de conducător auto, conducătorii auto păstrează foaia de înregistrare sau cardul de conducător auto deteriorat împreună cu foaia de înregistrare de rezervă utilizată pentru înlocuire.

(2) În caz de deteriorare, funcționare defectuoasă, pierdere sau furt al cardului de conducător auto, conducătorul auto:

(a) la începutul traseului, imprimă informațiile detaliate privind vehiculul pe care îl conduce și introduce pe documentul imprimat:

(i) informațiile detaliate care permit identificarea conducătorului auto (numele, numărul cardului de conducător auto sau al permisului de conducere), inclusiv semnătura sa;

(ii) perioadele menționate la articolul 34 alineatul (5) litera (b) punctele (ii), (iii) și (iv);

- (b) la sfârșitul traseului, imprimă informațiile privind perioadele de timp înregistrate de tahograf, înregistrează toate perioadele consacrate altei munci, perioadele de disponibilitate și de repaus efectuate de la imprimarea informațiilor la începutul traseului, atunci când aceste informații nu au fost înregistrate de tahograf, și marchează pe document detaliile care permit identificarea conducătorului auto (numele, numărul cardului de conducător auto sau al permisului de conducere), inclusiv semnătura sa.

Articolul 36

Înregistrările efectuate de către conducătorul auto

- (1) În cazul în care un conducător auto conduce un vehicul echipat cu un tahograf analogic, conducătorul auto este în măsură să prezinte, la cererea unui agent de control autorizat:

- (i) foile de înregistrare din ziua în curs și cele pe care conducătorul auto le-a utilizat pe parcursul celor 28 de zile precedente;
- (ii) cardul de conducător auto, în cazul în care este titularul unui asemenea card; și
- (iii) orice informații înregistrate manual și orice documente imprimate în timpul zilei în curs și pe parcursul celor 28 de zile precedente, în conformitate cu prezentul regulament și cu Regulamentul (CE) nr. 561/2006.

- (2) În cazul în care conducătorul auto conduce un vehicul echipat cu un tahograf digital, este în măsură să prezinte, la cererea unui agent de control autorizat:

- (i) propriul card de conducător auto;
- (ii) orice informație înregistrată manual și orice document imprimat în timpul zilei în curs și pe parcursul celor 28 de zile precedente, în conformitate cu prezentul regulament și cu Regulamentul (CE) nr. 561/2006;
- (iii) foile de înregistrare corespunzătoare aceleiași perioade ca cea menționată la punctul (ii), pe parcursul căreia a condus un vehicul echipat cu un tahograf analogic.

- (3) Un agent de control autorizat poate verifica respectarea Regulamentului (CE) nr. 561/2006 prin analizarea foilor de înregistrare, a datelor afișate, imprimate sau descărcate care au fost înregistrate de tahograf sau de cardul de conducător auto sau, în lipsa acestora, a oricărui document justificativ care dovedește nerespectarea unei dispoziții, precum articolul 29 alineatul (2) și articolul 37 alineatul (2) din prezentul regulament.

Articolul 37

Proceduri în caz de funcționare defectuoasă a aparaturii

- (1) În eventualitatea defectării sau a unei funcționări defectuoase a unui tahograf, întreprinderea de transport îl prezintă pentru a fi reparat de către un montator sau un atelier aprobat, de îndată ce circumstanțele permit acest lucru.

Dacă vehiculul nu se poate întoarce la locația întreprinderii de transport în timp de o săptămână, calculată din ziua defectării sau din ziua în care s-a constatat funcționarea defectuoasă, reparația se realizează în cursul călătoriei.

Măsurile luate de statele membre în conformitate cu articolul 41 conferă autorităților competente competența de a interzice folosirea unui vehicul în cazul în care defecțiunea sau funcționarea defectuoasă nu a fost remediată după cum se prevede la primul și la al doilea paragraf din prezentul alineat, în măsura în care acest lucru este în conformitate cu legislația națională a statului membru în cauză.

- (2) Pe durata cât tahograful se află în pană sau funcționează defectuos, conducătorul auto marchează datele care permit identificarea sa (numele, numărul cardului de conducător auto sau al permisului de conducere), inclusiv semnătura sa, precum și informațiile privind perioadele de timp care nu au fost înregistrate sau imprimate corect de tahograf:

- (a) pe foaia sau foile de înregistrare; sau
- (b) pe o foaie temporară care se atașează foi de înregistrare sau se păstrează împreună cu cardul de conducător auto.

CAPITOLUL VII

ASIGURAREA APLICĂRII ȘI SANCTIUNI

Articolul 38

Agenți de control

- (1) Pentru a monitoriza în mod eficace respectarea prezentului regulament, agenților de control autorizați li se pun la dispoziție echipament suficient și competențe legale corespunzătoare care să le permită să își îndeplinească sarcinile în conformitate cu prezentul regulament. Echipamentul respectiv include, în special:

- (a) carduri de control care permit accesul la datele înregistrate în tahograf și pe cardurile de tahograf și, opțional, pe carduri de atelier;
- (b) instrumentele necesare pentru a descărca fișiere de date din unitățile montate pe vehicul și din cardurile de tahograf și pentru a putea analiza astfel de fișiere de date și de documente imprimate din tahographe digitale, în combinație cu foi de înregistrare sau grafice din tahographe analogice.

- (2) Dacă, în urma efectuării unui control, agenții de control găsesc suficiente dovezi care duc la o suspiciune rezonabilă privind existența unei fraude, aceștia au competența de a direcționa vehiculul către un atelier autorizat în vederea realizării de teste suplimentare pentru a verifica, în special, dacă tahograful:

- (a) funcționează în mod corespunzător;
- (b) înregistrează și stochează datele în mod corect și că parametrii de calibrare sunt corecți.

(3) Agenții de control au competența de a solicita atelierelor autorizate să efectueze testul menționat la alineatul (2) și teste specifice destinate detectării prezenței unor dispozitive de manipulare. Dacă se detectează dispozitive de manipulare, echipamentul, inclusiv dispozitivul în sine, unitatea montată pe vehicul sau componente ale acesteia și cardul de conducător auto, pot fi retrase din vehicul și pot fi utilizate ca dovezi în conformitate cu normele naționale de procedură referitoare la folosirea unor astfel de dovezi.

(4) Agenții de control utilizează, după caz, posibilitatea de a verifica tahografele și cardurile de conducător auto care se află la fața locului în timpul efectuării unui control în incinta întreprinderilor.

Articolul 39

Formarea agenților de control

(1) Statele membre se asigură că agenții de control beneficiază de o formare corespunzătoare pentru analiza datelor înregistrate și pentru verificarea tahografelor, în vederea efectuării unui control și a unei asigurări a aplicării eficiente și armonizate.

(2) Statele membre informează Comisia cu privire la cerințele în materie de formare aplicabile agenților lor de control până la 2 septembrie 2016.

(3) Comisia adoptă măsuri, prin acte de punere în aplicare, specificând conținutul formării profesionale inițiale și continue a agenților de control, inclusiv formare în legătură cu tehnicile de efectuare a controalelor selective și de detectare a dispozitivelor de manipulare și a fraudei. Măsurile respective includ orientări în vederea facilitării punerii în aplicare a dispozițiilor relevante ale prezentului regulament și ale Regulamentului (CE) nr. 561/2006. Respectivile acte de punere în aplicare se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 42 alineatul (3).

(4) Statele membre includ conținutul specificat de Comisie în formarea asigurată agenților de control.

Articolul 40

Asistența reciprocă

Statele membre își acordă asistență reciprocă pentru aplicarea prezentului regulament și verificarea respectării lui.

În cadrul acestei asistențe reciproce, autoritățile competente ale statelor membre își transmit cu regularitate, în special, toate informațiile de care dispun privind încălcările prezentului regulament de către montatori și ateliere, tipuri de practici de manipulare și orice sancțiune aplicată pentru astfel de încălcări.

Articolul 41

Sancțiuni

(1) Statele membre, în conformitate cu măsurile lor constituționale, stabilesc regimul sancțiunilor aplicabile în cazul

încălțării prezentului regulament și adoptă toate măsurile necesare pentru a se asigura că acestea sunt aplicate. Aceste sancțiuni sunt efective, proporționale, disuasive și nediscriminatorii și respectă categoriile de încălcări prevăzute în Directiva 2006/22/CE.

(2) Statele membre informează Comisia cu privire la măsurile respective și cu privire la regimul sancțiunilor până la 2 martie 2016. Statele membre informează Comisia cu privire la orice modificare ulterioară a măsurilor respective.

CAPITOLUL VIII

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 42

Comitetul

(1) Comisia este asistată de un comitet. Comitetul respectiv este un comitet în sensul Regulamentului (UE) nr. 182/2011.

(2) În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 4 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.

(3) În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.

În cazul în care comitetul nu emite niciun aviz, Comisia nu adoptă proiectul de act de punere în aplicare și se aplică articolul 5 alineatul (4) al treilea paragraf din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.

În cazul în care avizul comitetului urmează să fie obținut prin procedură scrisă, respectiva procedură se încheie fără rezultat atunci când, în termenul stabilit pentru emiterea avizului, președintele comitetului decide în acest sens sau o majoritate simplă a membrilor comitetului solicită acest lucru.

Articolul 43

Forumul privind tahograful

(1) Se instituie un forum privind tahograful pentru a sprijini dialogul privind aspectele tehnice referitoare la tahografe între experți ai statelor membre, membrii comitetului menționat la articolul 42 și experți din țările terțe care utilizează tahograful în conformitate cu Acordul AETR.

(2) În calitate de experți, statele membre ar trebui să delege pentru forumul privind tahograful experții care participă la comitetul menționat la articolul 42.

(3) Forumul privind tahograful este deschis pentru participarea experților din țările terțe interesate care sunt părți contractante ale Acordului AETR.

(4) La forumul privind tahograful sunt invitate părți interesate, reprezentanți ai producătorilor de vehicule, reprezentanți ai producătorilor de tahografe, parteneri sociali și Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor.

(5) Forumul privind tahograful își adoptă regulamentul de procedură.

(6) Forumul privind tahograful se întrunește cel puțin o dată pe an.

Articolul 44

Comunicarea măsurilor naționale

Statele membre comunică Comisiei textele actelor cu putere de lege și ale actelor administrative pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezentul regulament în cel mult 30 de zile de la data adoptării acestora și pentru prima dată până la 2 martie 2015.

Articolul 45

Modificarea Regulamentului (CE) nr. 561/2006

Regulamentul (CE) nr. 561/2006 se modifică după cum urmează:

1. La articolul 3 se adaugă următoarea literă după litera (a):

„(aa) vehicule sau o combinație de vehicule cu o masă maximă admisibilă care să nu depășească 7,5 tone, utilizate pentru transportul materialelor, al echipamentului sau al mașinilor care sunt destinate conducătorului auto în exercitarea profesiei sale și care sunt utilizate numai pe o rază de 100 km de la sediul întreprinderii și cu condiția ca principala activitate a conducătorului auto să nu fie cea de conducere a vehiculului;”.

2. Articolul 13 alineatul (1) se modifică după cum urmează:

(a) la literele (d), (f) și (p), cuvintele „50 km” se înlocuiesc cu cuvintele „100 km”;

(b) la litera (d), primul paragraf se înlocuiește cu următorul text:

„(d) vehicule sau combinații de vehicule a căror masă maximă admisibilă nu depășește 7,5 tone, utilizate de prestatorii de servicii universale astfel cum sunt definiți la articolul 2 punctul 13 din Directiva 97/67/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 1997 privind normele comune pentru dezvoltarea pieței interne a serviciilor poștale ale Comunității și îmbunătățirea calității serviciului (*) pentru livrarea loturilor în cadrul serviciului universal.

(*) JO L 15, 21.1.1998, p. 14.”

Articolul 46

Măsuri tranzitorii

În măsura în care actele de punere în aplicare menționate în prezentul regulament nu au fost adoptate astfel încât să poată fi aplicate la momentul aplicării prezentului regulament, dispozițiile din Regulamentul (CEE) nr. 3821/85, inclusiv din anexa I B la respectivul regulament, se aplică în continuare în regim tranzitoriu, până la data aplicării actelor de punere în aplicare menționate în prezentul regulament.

Articolul 47

Abrogare

Regulamentul (CEE) nr. 3821/85 se abrogă. Trimiterile la regulamentul abrogat se interpretează ca trimiteri la prezentul regulament.

Articolul 48

Intrarea în vigoare

Prezentul regulament intră în vigoare în ziua următoare datei publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Sub rezerva măsurilor tranzitorii de la articolul 46, prezentul regulament se aplică de la 2 martie 2016. Cu toate acestea, articolele 24, 34 și 45 se aplică de la 2 martie 2015.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Strasbourg, 4 februarie 2014.

Pentru Parlamentul European
Președintele
M. SCHULZ

Pentru Consiliu
Președintele
E. VENIZELOS

ANEXA I

CERINȚE PRIVIND CONSTRUCȚIA, TESTAREA, INSTALAREA ȘI INSPECȚIA PENTRU TAHOGRAFELE ANALOGICE

I. DEFINIȚII

În prezenta anexă:

- (a) „aparatură de înregistrare” sau „tahograf analogic” înseamnă:

echipament destinat instalării la bordul vehiculelor rutiere pentru a indica și a înregistra, automat sau semiautomat, detalii privind mișcarea vehiculelor respective și detalii ale anumitor perioade de activitate ale conducătorilor auto ale acestora;

- (b) „constanta aparaturii de înregistrare” înseamnă:

caracteristica numerică reprezentând valoarea semnalului de intrare necesar pentru a indica și a înregistra o distanță de un kilometru parcursă; această constantă trebuie să fie exprimată în rotații pe km ($k = \dots \text{rot/km}$), sau în impulsuri pe km ($k = \dots \text{imp/km}$);

- (c) „coeficient caracteristic” înseamnă:

caracteristica numerică ce indică valoarea semnalului de ieșire emis de acel element al vehiculului care face legătura dintre acesta și aparatura de înregistrare (axul sau cilindrul de ieșire al cutiei de viteze), în timp ce vehiculul parcurge o distanță de un kilometru măsurată în condiții normale de testare (a se vedea partea VI punctul 4 din prezenta anexă). Coeficientul caracteristic este exprimat în rotații pe km ($w = \dots \text{rot/km}$) sau în impulsuri pe km ($w = \dots \text{imp/km}$);

- (d) „circumferința efectivă a pneurilor roții” înseamnă:

media distanțelor parcurse de roțile care acționează vehiculul (roți motoare) în cursul unei rotații complete. Măsurarea acestor distanțe trebuie efectuată în condiții normale de testare (a se vedea partea VI punctul 4 din prezenta anexă) și se exprimă în forma: $1 = \dots \text{ mm}$.

II. CARACTERISTICI GENERALE ȘI FUNCȚIILE APARATURII DE ÎNREGISTRARE

Aparatura trebuie să înregistreze următoarele:

1. distanța parcursă de vehicul;
2. viteza vehiculului;
3. timpul de conducere;
4. alte perioade de lucru sau perioade disponibile;
5. perioadele de pauză din lucru și de repaus zilnic;
6. deschiderea casetei care conține foaia de înregistrare;
7. în cazul aparaturilor de înregistrare electronice care funcționează pe bază de semnale transmise electric de la senzorul de distanță și viteză, orice întrerupere de alimentare mai mare de 100 de milisecunde a aparaturii de înregistrare (exceptând iluminatul) sau a senzorului de distanță și viteză și orice întrerupere a semnalului senzorului de distanță și de viteză.

Pentru vehiculele folosite de doi conducători auto, aparatura trebuie să fie capabilă să înregistreze simultan, dar distinct, pe două foi de înregistrare separate, detaliile perioadelor prevăzute la primul paragraf punctele 3, 4 și 5.

III. CERINȚE DE CONSTRUCȚIE PENTRU APARATURA DE ÎNREGISTRARE

(a) Generalități

1. Aparatura de înregistrare cuprinde următoarele:

1.1. dispozitive indicatoare care prezintă:

— distanța parcursă (contor kilometric);

— viteza (vitezometru);

— timpul (ceas);

1.2. dispozitive de înregistrare cuprinzând:

— un contor pentru distanța parcursă;

— un contor pentru înregistrarea vitezei;

— unul sau mai multe instrumente de înregistrare a timpului, respectând cerințele prevăzute la litera (c) punctul 4;

1.3. un mijloc de marcare care indică individual pe foaia de înregistrare:

— orice deschidere a casetei conținând această foaie de înregistrare;

— pentru aparatura de înregistrare electronică, astfel cum a fost definită în partea II primul paragraf punctul 7, orice întrerupere de alimentare mai mare de 100 de milisecunde a aparaturii de înregistrare (exceptând iluminatul), cel mai târziu în momentul realimentării;

— pentru aparatura de înregistrare electronică, astfel cum a fost definită în partea II primul paragraf punctul 7, orice întrerupere de alimentare mai mare de 100 de milisecunde a senzorului de distanță și viteză și orice întrerupere a semnalului senzorului de distanță și viteză.

2. Orice includere în aparatura de înregistrare a unor dispozitive suplimentare față de cele enumerate la punctul 1 nu trebuie să influențeze buna funcționare a dispozitivelor obligatorii și nici citirea acestora.

La omologarea aparaturii trebuie instalate toate dispozitivele suplimentare.

3. Materiale

3.1. Toate părțile componente ale aparaturii de înregistrare trebuie fabricate din materiale cu suficientă stabilitate și rezistență mecanică și cu caracteristici electrice și magnetice stabile.

3.2. Orice modificare a unei părți componente a aparaturii ori a materialului folosit pentru fabricarea sa trebuie, înainte de a fi aplicată în producție, să fie supusă aprobării de către autoritatea care acordă omologarea de tip pentru aparatură.

4. Măsurarea distanței parcurse

Distanțele parcurse pot fi măsurate și înregistrate fie:

— în așa fel încât să includă ambele mișcări, înainte și înapoi; fie

— cumulând numai mișcările de mers înainte.

Orice înregistrare a manevrelor de mers înapoi nu trebuie să afecteze claritatea și acuratețea celorlalte înregistrări.

5. Măsurarea vitezei

5.1. Intervalul de măsurare a vitezei este așa cum s-a menționat în certificatul de omologare de tip.

5.2. Frecvența naturală și amortizarea dispozitivului de măsurare trebuie să asigure posibilitatea ca instrumentele care indică și înregistrează viteza să urmărească modificările de accelerație până la 2 m/s^2 , în cadrul intervalului de măsurare, în limitele toleranțelor admise.

6. Măsurarea timpului (ceas)

6.1. Controlul mecanismului de resetare a ceasului trebuie să se afle în interiorul casetei care conține foaia de înregistrare și fiecare deschidere a acestei cutii trebuie să fie înregistrată automat în foaia de înregistrare.

6.2. Dacă mecanismul de avans al foii de înregistrare este controlat de ceas, durata de funcționare corectă a ceasului, după ce a fost întors la maxim, trebuie să fie mai mare cu cel puțin 10 % față de durata de înregistrare corespunzătoare cazului încărcării maxime a aparaturii cu foi de înregistrare.

7. Iluminatul și protecția

7.1. Dispozitivele indicatoare ale aparaturii trebuie să fie iluminate corespunzător, dar să nu deranjeze vederea.

7.2. În condiții normale de utilizare, toate părțile interioare ale aparaturii trebuie să fie protejate împotriva umidității și prafului. În plus, ele trebuie să fie protejate împotriva accesului neautorizat prin carcase care pot fi sigilate.

(b) Dispozitive indicatoare

1. Indicatorul pentru distanța parcursă (contor kilometric)

1.1. Valoarea celei mai mici unități de măsurare a contorului kilometric trebuie să fie 0,1 kilometri. Cifrele care indică hectometrii trebuie să se poată distinge clar de cele care indică kilometrii în total.

1.2. Cifrele de pe contorul kilometric trebuie să fie clar vizibile și trebuie să aibă o înălțime vizibilă de cel puțin 4 mm.

1.3. Contorul kilometric trebuie să poată indica cel puțin până la 99 999,9 kilometri.

2. Indicatoare de viteză (vitezometrul)

2.1. În cadrul intervalului de măsurare, scala de viteză trebuie să fie uniform gradată de 1, 2, 5 sau 10 kilometri pe oră. Valoarea unei unități a scalei (spațiul dintre două diviziuni succesive) nu trebuie să depășească 10 % din viteza maximă care figurează pe scală.

2.2. Intervalul indicat care depășește intervalul de măsurare nu este necesar să fie prevăzut cu cifre.

2.3. Distanța dintre fiecare spațiu de pe scală reprezentând o diferență de viteză de 10 km/oră nu trebuie să fie mai mică de 10 mm.

2.4. În cazul unui indicator cu ac, distanța dintre ac și ecranul instrumentului nu trebuie să depășească 3 milimetri.

3. Indicator de timp (ceas)

Indicatorul de timp trebuie să fie vizibil din afara aparaturii și trebuie să ofere o citire clară, simplă și fără ambiguități.

(c) Instrumente de înregistrare

1. Generalități

1.1. Toată aparatura, oricare ar fi forma foii de înregistrare (bandă sau disc), trebuie să fie prevăzută cu un reper care să permită plasarea corectă a foii de înregistrare, astfel încât să asigure corespondența între ora indicată de ceas și marcajul orar de pe foaia de înregistrare.

1.2. Mecanismul de mișcare a foii de înregistrare trebuie să fie în așa fel încât să garanteze că mișcarea se face fără joc și foaia poate fi introdusă și scoasă cu ușurință.

1.3. Pentru foile de înregistrare sub formă de disc, dispozitivul de avans al foii de înregistrare trebuie să fie controlat de mecanismul ceasului. În acest caz, mișcarea de rotație a foii de înregistrare trebuie să fie continuă și uniformă, cu o viteză minimă de 7 mm pe oră, măsurată pe marginea interioară a coroanei circulare care delimitează zona de înregistrare a vitezei. Pentru foile de înregistrare sub formă de bandă, unde dispozitivul de avans al foii de înregistrare este controlat de mecanismul ceasului, viteza de mișcare rectilinie trebuie să fie de cel puțin 10 mm pe oră.

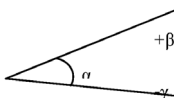
1.4. Înregistrarea distanței parcurse, a vitezei vehiculului și a operației de deschidere a casetei ce conține foaia sau foile de înregistrare trebuie să fie automată.

2. Înregistrarea distanței parcurse
 - 2.1. Fiecare kilometru al distanței parcurse trebuie să fie reprezentat pe diagramă printr-o variație a coordonatei corespunzătoare de cel puțin 1 mm.
 - 2.2. Chiar și pentru viteze care ating limita superioară a intervalului de măsurare, înregistrarea distanței trebuie să fie clar vizibilă.
 3. Înregistrarea vitezei
 - 3.1. Indiferent de forma foii de înregistrare, înregistrarea vitezei se face în mod normal în linie dreaptă și în unghi drept față de direcția de mișcare a foii de înregistrare. Totuși, mișcarea indicatorului de înregistrare a vitezei poate fi curbilinie, dacă sunt satisfăcute următoarele condiții:
 - linia trasată de indicator trebuie să fie perpendiculară pe circumferința mediană (în cazul foilor de înregistrare în formă de disc) sau pe axa zonei rezervate pentru înregistrarea vitezei (în cazul foilor de înregistrare în formă de bandă);
 - raportul dintre raza de curbură a liniei trasate de indicator și lățimea zonei rezervate pentru înregistrarea vitezei nu trebuie să fie mai mic de 2,4:1, indiferent de forma foii de înregistrare;
 - diviziunile scalei de timp trebuie să traverseze zona de înregistrare în curbă având aceeași rază cu cea descrisă de indicator. Distanța dintre diviziuni de pe scala de timp trebuie să reprezinte perioada care să nu depășească o oră.
 - 3.2. Orice variație de 10 kilometri pe oră a vitezei trebuie să fie reprezentată pe diagramă printr-o variație de cel puțin 1,5 mm a coordonatei corespunzătoare.
 4. Înregistrarea timpului
 - 4.1. Aparatura de înregistrare trebuie să fie în așa fel construită încât să înregistreze întotdeauna timpul de conducere în mod automat și să fie posibil, prin intermediul operării, atunci când este necesar, a unui dispozitiv de comutare, să se înregistreze separat celelalte perioade de timp indicate la articolul 34 alineatul (5) litera (b) punctele (ii), (iii) și (iv) din regulament.
 - 4.2. Caracteristicile liniilor trasate, pozițiile lor relative și eventual simbolurile prevăzute la articolul 34 din regulament trebuie să permită recunoașterea cu claritate a naturii diferitelor perioade de timp. Diferitele perioade de timp vor fi deosebite una de cealaltă pe diagramă prin diferențele de lățime ale urmelor înregistrate sau prin intermediul altui sistem cu o eficacitate cel puțin egală din punct de vedere al lizibilității și interpretării diagramei.
 - 4.3. În cazul vehiculelor cu mai mult de un conducător auto, înregistrările prevăzute la punctul 4.1 trebuie făcute pe foi de înregistrare separate, câte o foaie de înregistrare pentru fiecare conducător auto. În acest caz, avansul diferențiat al celor două foi de înregistrare trebuie să fie asigurat fie prin același mecanism, fie prin mecanisme sincronizate.
- (d) Dispozitiv de închidere
1. Caseta conținând foaia sau foile de înregistrare și mecanismul de setare a ceasului trebuie să fie prevăzute cu o încuietorie.
 2. Fiecare operațiune de deschidere a casetei care conține foaia sau foile de înregistrare și a mecanismului de setare a ceasului trebuie să fie înregistrată automat pe foaia sau foile de înregistrare.
- (e) Inscripțiile
1. Următoarele inscripții trebuie să figureze pe ecranul aparatului:
 - în apropierea cifrei indicate de contorul kilometric, unitatea de măsurare a distanței, indicată de abrevierea „km”;
 - în apropierea scalei ce indică viteza, inscripția „km/h”;
 - intervalul de măsurare al vitezometrului sub forma „Vmin ... km/h, Vmax ... km/h”. Aceste inscripții nu sunt necesare dacă apar pe plăcuța descriptivă.

Totuși, aceste cerințe nu se aplică aparatului de înregistrare omologate înainte de 10 august 1970.

2. Plăcuța descriptivă trebuie fixată pe aparatură și trebuie să prezinte următoarele indicații, care trebuie să fie vizibile pe aparatura instalată:

- numele și adresa producătorului aparaturii;
- seria de fabricație și anul de construcție;
- marca de omologare pentru tipul de aparatură;
- constanta aparaturii sub forma „ $k = \dots \text{rot/km}$ ” sau „ $k = \dots \text{imp/km}$ ”;
- opțional, intervalul de măsurare a vitezei în forma indicată la punctul 1;
- dacă sensibilitatea instrumentului la unghiul de înclinare poate să afecteze indicațiile furnizate de către acesta în afara toleranțelor admise, orientarea permisă a unghiului va fi exprimată astfel:

unde α este unghiul măsurat din poziția orizontală a părții din față (orientat în sus) a aparaturii pentru care instrumentul este calibrat, iar β și γ reprezintă abaterile maxime permise respectiv în sus și în jos în raport cu unghiul α .

- (f) Erori maxime tolerate (dispozitive indicatoare și de înregistrare)

1. Pe bancul de probe înainte de instalare:

- (a) distanța parcursă:

1 % în plus sau în minus față de distanța reală, unde distanța este de cel puțin 1 km;

- (b) viteza:

3 km/oră în plus sau în minus față de viteza reală;

- (c) timpul:

± 2 minute pe zi cu maximum 10 minute pentru șapte zile, în cazurile în care perioada de funcționare a ceasului după întoarcere nu este mai mică decât această perioadă.

2. La instalare:

- (a) distanța parcursă:

2 % în plus sau în minus față de distanța reală, unde distanța este de cel puțin 1 km;

- (b) viteza:

4 km/oră în plus sau în minus față de viteza reală;

- (c) timpul:

± 2 minute pe zi; sau

± 10 minute pentru șapte zile.

3. În exploatare:

- (a) distanța parcursă:

4 % în plus sau în minus față de distanța reală, unde distanța este de cel puțin 1 km;

(b) viteza:

6 km/oră în plus sau în minus față de viteza reală;

(c) timpul:

± 2 minute pe zi; sau

± 10 minute pentru șapte zile.

4. Erorile maxime tolerate prevăzute la punctele 1, 2 și 3 sunt valabile pentru o temperatură între 0 °C și 40 °C, temperaturile fiind măsurate în imediata apropiere a aparaturii.
5. Erorile maxime tolerate prevăzute la punctele 2 și 3 sunt valabile în situația în care sunt măsurate în condițiile indicate în partea VI.

IV. FOILE DE ÎNREGISTRARE

(a) Generalități

1. Foile de înregistrare trebuie să aibă o asemenea calitate încât să nu împiedice funcționarea normală a aparaturii, iar înregistrările efectuate să nu poată fi șterse, să poată fi citite și identificate cu ușurință.

Foile de înregistrare trebuie să-și conserve dimensiunile și datele înregistrate în condiții normale de umiditate și temperatură.

În plus, trebuie să fie posibilă scrierea pe foile de înregistrare, fără deteriorarea lor și fără a afecta claritatea înregistrării, a informațiilor prevăzute la articolul 34 din prezentul regulament.

În condiții normale de conservare, înregistrările trebuie să rămână lizibile cel puțin un an.

2. Capacitatea minimă de înregistrare a foilor de înregistrare, indiferent de forma lor, trebuie să fie de 24 de ore.

Dacă mai multe discuri sunt legate între ele pentru a crește capacitatea de înregistrare continuă, fără intervenția personalului, legătura între aceste discuri trebuie făcută în așa fel încât să nu existe întreruperi sau suprapuneri ale înregistrărilor în punctele de transfer de la un disc la altul.

(b) Zone de înregistrare și gradarea lor

1. Foile de înregistrare vor include următoarele zone de înregistrare:

— o zonă rezervată exclusiv indicațiilor privind viteza;

— o zonă rezervată exclusiv indicațiilor privind distanța parcursă;

— una sau două zone pentru indicațiile privind timpul de conducere, alte perioade de lucru sau perioade disponibile, perioade de pauză și repaus ale conducătorilor auto.

2. Zona pentru înregistrarea vitezei trebuie să fie divizată în 20 km/h sau mai puțin. Viteza corespunzătoare trebuie să fie indicată în cifre pe fiecare linie a acestei subdiviziuni. Simbolul „km/h” trebuie să figureze cel puțin o dată în interiorul acestei zone. Ultima linie a acestei zone trebuie să coincidă cu limita superioară a intervalului de măsurare.
3. Zona rezervată înregistrării distanței parcurse trebuie să fie imprimată astfel încât să se permită citirea ușoară a numărului de kilometri parcurși.
4. Zona sau zonele rezervate pentru înregistrarea perioadelor prevăzute la punctul 1 se marchează astfel încât să se distingă clar diferitele perioade de timp.

(c) Informația care va fi imprimată pe foile de înregistrare

Fiecare foaie de înregistrare trebuie să conțină, în forma imprimată, următoarele informații:

— numele și adresa sau marca producătorului;

- marca de omologare pentru modelul foii de înregistrare;
- marca de omologare pentru tipul sau tipurile de aparatură în care foaia de înregistrare este utilizabilă;
- limita superioară a intervalului de măsurare a vitezei, imprimată în km/h.

În forma imprimată, fiecare foaie de înregistrare trebuie să conțină cel puțin o scală de timp gradată, astfel încât să permită citirea directă a timpului la intervale de 15 minute, precum și o determinare simplă a intervalelor de 5 minute.

(d) Spațiul liber pentru inserare manuală

Trebuie prevăzut spațiu liber pe foile de înregistrare pentru a permite conducătorilor auto introducerea manuală a următoarele detalii minime:

- numele și prenumele conducătorului auto;
- data și locul la care se începe folosirea foii de înregistrare, precum și data și locul unde se încheie folosirea ei;
- numărul sau numerele de înmatriculare ale vehiculului sau ale vehiculelor pe care conducătorul auto este desemnat să le conducă în timpul folosirii foii de înregistrare;
- datele înregistrate de contorul kilometric al vehiculului sau al vehiculelor pe care conducătorul auto este desemnat să le conducă în timpul folosirii foii de înregistrare;
- ora schimbării vehiculului.

V. INSTALAREA APARATURII DE ÎNREGISTRARE

1. Aparatura de înregistrare trebuie amplasată la bordul vehiculului în așa fel încât conducătorul auto să poată supraveghea ușor de pe locul său vitezometrul, contorul kilometric și ceasul și, în același timp, toate părțile acestor instrumente, inclusiv cele de transmitere, să fie protejate împotriva oricărei deteriorări accidentale.
2. Constanta aparaturii de înregistrare trebuie să poată fi adaptată, printr-o reglare corespunzătoare, la coeficientul caracteristic al vehiculului, cu ajutorul unui dispozitiv denumit adaptor.

Vehiculele cu două sau mai multe rapoarte ale punții motoare trebuie să fie echipate cu un dispozitiv de comutare, care să aducă automat aceste diverse rapoarte la cel pentru care adaptarea aparatului pentru vehicul se realizează cu ajutorul adaptorului.

3. După ce aparatura a fost verificată cu ocazia instalării, o plăcuță de instalare trebuie fixată pe vehicul, lângă aparatură sau în aparatura propriu-zisă, în așa fel încât să poată fi vizibilă. După fiecare inspecție realizată de montatorul sau atelierul aprobat care necesită o modificare a reglajului de instalare, trebuie fixată o nouă plăcuță de instalare în locul celei precedente.

Plăcuța de instalare trebuie să indice cel puțin următoarele detalii:

- numele, adresa sau denumirea comercială a montatorului, a atelierului sau a producătorului de vehicule aprobat;
- coeficientul caracteristic al vehiculului, sub forma „w = ... rev/km” sau „w = ... imp/km”;
- circumferința efectivă a pneurilor roților, sub forma „l = ... mm”;
- datele la care a fost determinat coeficientul caracteristic al vehiculului și la care a fost măsurată circumferința efectivă a pneurilor roților.

4. Sigilare

Următoarele părți trebuie sigilate:

- (a) plăcuța de instalare, în afară de cazul în care aceasta este atașată astfel încât nu poate fi scoasă fără a distruge marcajele;
- (b) cele două capete ale elementului de legătură dintre aparatura de înregistrare propriu-zisă și vehicul;
- (c) adaptorul propriu-zis și punctul de inserare al acestuia în circuit;

- (d) dispozitivul de comutare pentru vehiculele cu două sau mai multe rapoarte ale punții motoare;
- (e) elementele de legătură ale adaptorului și dispozitivului de comutare cu restul aparaturii;
- (f) casetele prevăzute în partea III litera (a) punctul 7.2;
- (g) orice strat protector pentru accesul la dispozitivele de adaptare a constantei aparaturii de înregistrare la coeficientul caracteristic vehiculului.

În cazuri particulare, pot fi necesare sigilii suplimentare la omologarea unui tip de aparatură, situație în care trebuie să existe pe certificatul de omologare o notă precizând poziția acestor sigilii.

Îndepărtarea sigiliilor prevăzute la literele (b), (c) și (e) ale primului paragraf este autorizată:

- în cazuri de urgență;
- pentru a instala, a regla sau a repara un dispozitiv limitator de viteză sau un alt dispozitiv care contribuie la siguranța rutieră,

cu condiția ca aparatura de înregistrare să continue să funcționeze în mod fiabil și corect și să fie resigilată de către un montator sau un atelier aprobat imediat după instalarea unui dispozitiv limitator de viteză sau al unui alt dispozitiv care contribuie la siguranța rutieră sau în termen de șapte zile în alte cazuri. Pentru fiecare ocazie cu care sigiliile sunt rupte se întocmește o declarație scrisă cuprinzând justificările acestei acțiuni și se pune la dispoziția autorităților competente.

5. Cablurile de legătură dintre aparatura de înregistrare și emițătorul de impulsuri trebuie protejate cu o teacă din oțel inoxidabil acoperită cu un strat din material plastic sertizată la capete, exceptând cazurile în care o protecție echivalentă împotriva manipulării este garantată prin alte mijloace (de exemplu, prin monitorizare electronică, cum ar fi criptarea semnalului electronic) capabile să detecteze prezența oricărui dispozitiv care nu este necesar pentru funcționarea corectă a aparaturii de înregistrare și al cărui scop este să împiedice funcționarea exactă a aparaturii de înregistrare prin scurtcircuitarea, întreruperea sau modificarea datelor electronice primite de la senzorul de viteză și de distanță. În sensul prezentului regulament, o legătură compusă din racorduri sigilate este considerată continuă.

Monitorizarea electronică sus-amintită poate fi înlocuită cu un control electronic care să garanteze că aparatura de înregistrare este capabilă să înregistreze orice deplasare a vehiculului, independent de semnalul primit de la senzorul de viteză și distanță.

În scopul aplicării prezentului punct, vehiculele M1 și N1 sunt cele definite în partea A din anexa II la Directiva 2007/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului (¹). Pentru vehiculele care sunt echipate cu tahografe în conformitate cu prezentul regulament și nu sunt prevăzute cu instalarea unui cablu armat între senzorii de distanță și viteză și aparatura de înregistrare, se montează un adaptor cât mai aproape posibil de senzorii de distanță și viteză.

Cablul armat se montează între adaptor și aparatura de înregistrare.

VI. VERIFICĂRI ȘI INSPECȚII

Statele membre nominalizează organisme care realizează verificările și inspecțiile.

1. Certificarea instrumentelor noi sau reparate

Fiecare dispozitiv individual, nou sau reparat, se certifică în ceea ce privește funcționarea corectă și exactitatea indicațiilor și înregistrărilor, în limitele prezentate în partea III litera (f) punctul 1, prin intermediul sigilării conform părții V punctul 4 primul paragraf litera (f).

În acest scop, statele membre pot stabili o verificare inițială, constând într-un control și o confirmare a conformității dispozitivului nou sau reparat cu modelul omologat de tip și/sau cu cerințele prezentului regulament, sau pot delega competența de certificare producătorilor sau agenților săi autorizați.

(¹) Directiva 2007/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 septembrie 2007 de stabilire a unui cadru pentru omologarea autovehiculelor și remorcilor acestora, precum și a sistemelor, componentelor și unităților tehnice separate destinate vehiculelor respective (JO L 263, 9.10.2007, p. 1).

2. Instalare

Când o aparatură este instalată la bordul unui vehicul, aceasta și instalația în ansamblu trebuie să respecte dispozițiile referitoare la erorile maxime tolerate prezentate în partea III litera (f) punctul 2.

Testările de control aferente sunt executate de montatorul sau atelierul aprobat, pe răspunderea acestora.

3. Inspecții periodice

- (a) Inspecții periodice ale aparaturii instalate la bordul vehiculelor au loc cel puțin o dată la doi ani și pot fi realizate cu ocazia inspecției tehnice a vehiculelor.

Aceste inspecții includ următoarele verificări:

- dacă aparatura funcționează corect;
- dacă aparatura prezintă marca de omologare de tip;
- dacă plăcuța de instalare este fixată;
- dacă sigiliile pe aparatură și pe alte părți ale instalației sunt intacte;
- circumferința efectivă a pneurilor.

- (b) Controlul respectării dispozițiilor din partea III litera (f) punctul 3 asupra erorilor maxime tolerate în exploatare se realizează cel puțin o dată la șase ani. Totuși, statele membre pot prevedea un interval mai scurt de inspecție pentru vehiculele înmatriculate pe teritoriul lor. Aceste inspecții pot include înlocuirea plăcuței de instalare.

4. Măsurarea erorilor

Măsurarea erorilor la instalare și în timpul exploatarei se realizează în următoarele condiții, considerate drept condiții standard de testare:

- vehiculul neîncărcat, în condiții normale de funcționare;
 - presiunea pneurilor în acord cu instrucțiunile producătorului;
 - uzura pneurilor în limitele permise de lege;
 - deplasarea vehiculului: vehiculele se deplasează, acționat de propriul lor motor, în linie dreaptă, pe o suprafață plană, la o viteză de 50 ± 5 km/h. Controlul se poate efectua și pe un banc de probe adecvat, cu condiția ca exactitatea testului să fie comparabilă.
-

ANEXA II

MARCA ȘI CERTIFICATUL DE OMOLOGARE

I. MARCA DE OMOLOGARE

1. Marca de omologare constă în următoarele:

- (a) un dreptunghi în interiorul căruia se plasează litera „e” urmată de un număr sau o literă distinctivă pentru țara care a emis omologarea, conform următoarelor semne convenționale:

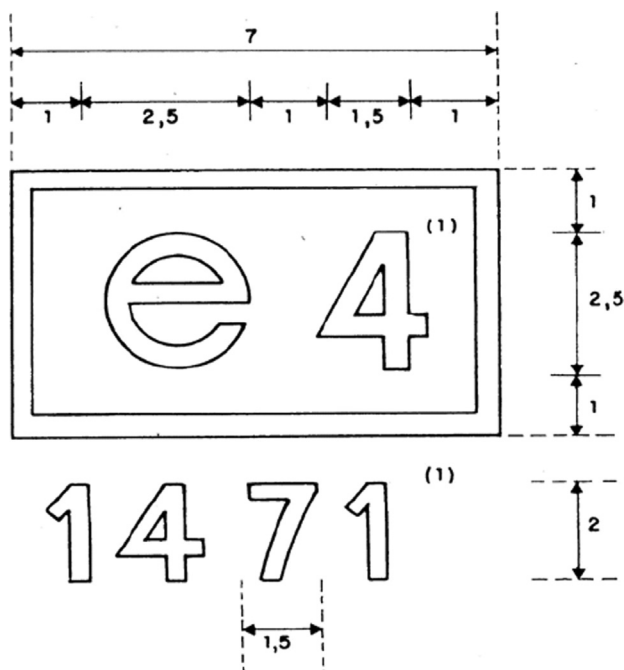
Belgia	6;
Bulgaria	34;
Republica Cehă	8;
Danemarca	18;
Germania	1;
Estonia	29;
Irlanda	24;
Grecia	23;
Spania	9;
Franța	2;
Croația	25;
Italia	3;
Cipru	CY;
Letonia	32;
Lituania	36;
Luxemburg	13;
Ungaria	7;
Malta	MT;
Țările de Jos	4;
Austria	12;
Polonia	20;
Portugalia	21;
România	19;
Slovenia	26;
Slovacia	27;
Finlanda	17;
Suedia	5;
Regatul Unit	11;

și

- (b) un număr de omologare care corespunde numărului certificatului de omologare acordat prototipului de aparatură de înregistrare sau de foaie de înregistrare sau numărului de card de tahograf, plasat în imediata apropiere a dreptunghiului respectiv.

2. Marca de omologare se aplică pe plăcuța descriptivă a fiecărui echipament și pe fiecare foaie de înregistrare și pe fiecare card de tahograf. Aceasta trebuie să nu poată fi ștersă și să rămână lizibilă.

3. Dimensiunile mărcii de omologare prezentate mai jos ⁽¹⁾ sunt exprimate în milimetri, aceste dimensiuni reprezintă minimul. Proporția dintre dimensiuni trebuie păstrată.

⁽¹⁾ Aceste imagini sunt prezentate doar pentru orientare.

II. CERTIFICAT DE OMOLOGARE PENTRU TAHOGRAFE ANALOGICE

Un stat membru care a acordat o omologare emite solicitantului un certificat de omologare, al cărui model este prezentat mai jos. Atunci când informează celelalte state membre cu privire la acordarea unei omologări sau, dacă este cazul, cu privire la retragerea acesteia, statul membru în cauză folosește copii ale certificatului de omologare.

CERTIFICAT DE OMOLOGARE

Numele administrației competente

Notificare privind ⁽¹⁾:

- omologarea unui tip de aparatură de înregistrare
- retragerea omologării unui tip de aparatură de înregistrare
- omologarea modelului de foaie de înregistrare
- retragerea omologării modelului foi de înregistrare

.....
Omologare nr.

1. Denumirea sau marca comercială
2. Numele tipului sau modelului
3. Numele producătorului
4. Adresa producătorului
5. Prezentat pentru omologare la data de
6. Testat la
7. Data și numărul testului (testelor)
8. Data omologării
9. Data retragerii omologării
10. Tipul sau tipurile de aparatură de înregistrare pentru care foaia de înregistrare este destinată a fi folosită.
11. Locul
12. Data
13. Documente descriptive anexate
14. Observații (inclusiv poziția sigiliilor, dacă este cazul)

.....
(Semnătura)

⁽¹⁾ A se elimina mențiunile care nu sunt aplicabile.

III. CERTIFICAT DE OMOLOGARE PENTRU TAHOGRAFE DIGITALE

Un stat membru care a acordat o omologare emite solicitantului un certificat de omologare, al cărui model este prezentat în continuare. Atunci când informează celelalte state membre cu privire la acordarea unei omologări sau, dacă este cazul, cu privire la retragerea acesteia, statul membru în cauză folosește copii ale certificatului de omologare.

CERTIFICAT DE OMOLOGARE PENTRU TAHOGRAFE DIGITALE

Numele administrației competente

Notificare privind ⁽¹⁾:

☐ omologarea: ☐ retragerea omologării:

- ☐ modelului de aparatură de înregistrare
- ☐ componentei aparaturii de înregistrare ⁽²⁾
- ☐ unui card de conducător auto
- ☐ unui card de atelier
- ☐ unui card al societății
- ☐ unui card de controlor

Omologare nr.

1. Firma producătoare sau marca
2. Numele modelului
3. Numele producătorului
4. Adresa producătorului
5. Prezentat pentru omologare la data de
6. Laborator (laboratoare)
7. Data și numărul raportului de testare
8. Data omologării
9. Data retragerii omologării
10. Modelul aparaturii (aparaturilor) de înregistrare cu care componenta este destinată a fi folosită
11. Locul
12. Data
13. Documente descriptive anexate
14. Observații

.....
(Semnătura)

⁽¹⁾ A se bifa casetele relevante.

⁽²⁾ A se preciza componenta care face obiectul notificării.

DIRECTIVE

DIRECTIVA 2014/17/UE A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

din 4 februarie 2014

privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile rezidențiale și de modificare a Directivelor 2008/48/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 114,

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Băncii Centrale Europene ⁽¹⁾,având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ⁽²⁾,hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară ⁽³⁾,

întrucât:

- (1) În martie 2003, Comisia a lansat un proces de identificare și evaluare a impactului obstacolelor existente pe piața internă a contractelor de credit pentru bunuri imobile rezidențiale. La 18 decembrie 2007, Comisia a adoptat o Carte albă privind integrarea piețelor creditului ipotecar din Uniunea Europeană. În această carte albă, Comisia și-a anunțat intenția de a evalua, printre altele, impactul opțiunilor strategice în materie de informații precontractuale, baze de date privind creditele, bonitate, dobânda anuală efectivă (DAE) și consiliere privind contractele de credit. Comisia a instituit totodată un grup de experți în domeniul istoricului creditelor care să o asiste la elaborarea măsurilor pentru îmbunătățirea accesibilității, a comparabilității și a exhaustivității datelor privind creditele. Au fost lansate totodată studii privind rolul și funcționarea intermediarilor de credite și ale instituțiilor non-bancare care oferă contracte de credit pentru bunuri imobile rezidențiale.

- (2) În conformitate cu dispozițiile Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), piața internă cuprinde un spațiu fără frontiere interne în care este asigurată libera circulație a mărfurilor și a serviciilor, precum și libertatea de stabilire. Dezvoltarea unei piețe a creditelor mai transparentă și mai eficientă în acest spațiu este vitală pentru promovarea activității transfrontaliere și pentru crearea unei piețe interne a contractelor de credit pentru bunuri imobile rezidențiale. Există diferențe substanțiale la nivelul legislațiilor statelor membre privind desfășurarea activității de afaceri pentru acordarea contractelor de credit pentru bunuri imobile și la nivelul reglementării și supravegherii intermediarilor de credite și a instituțiilor non-bancare care oferă contracte de acest tip. Aceste diferențe creează obstacole care limitează nivelul activității transfrontaliere, atât pe partea ofertei, cât și a cererii, reducând astfel concurența și posibilitatea de alegere de pe piață, crescând costurile acordării de împrumuturi și chiar împiedicându-i pe creditori să își desfășoare activitatea.

- (3) Criza financiară a arătat că un comportament iresponsabil al participanților la piață poate compromite bazele sistemului financiar, ceea ce duce la pierderea încrederii tuturor părților, în special a consumatorilor, și poate avea consecințe sociale și economice grave. Numeroși consumatori și-au pierdut încrederea în sectorul financiar, iar unii împrumutați s-au aflat în situația de a nu-și mai putea rambursa împrumuturile, astfel că numărul cazurilor de neplată și de executări silite a crescut. Drept urmare, grupul G20 a solicitat Consiliului pentru Stabilitate Financiară să stabilească principii pentru standarde solide de subscriere în ceea ce privește bunurile imobile rezidențiale. Deși unele dintre cele mai mari probleme legate de criza financiară s-au produs în afara Uniunii, nivelul datoriei consumatorilor din Uniune este semnificativ și este concentrat în mare măsură în credite legate de bunuri imobile rezidențiale. Prin urmare, ar trebui să se asigure un cadru de reglementare al Uniunii în acest domeniu care să fie solid și în concordanță cu principiile internaționale și care să utilizeze în mod corespunzător gama de instrumente disponibile, inclusiv raporturile *loan-to-value* (împrumut/valoarea garanției), *loan-to-income* (împrumut/venit), *debt-to-income* (datorie/venit) sau alte raporturi similare, valorile minime sub care niciun credit nu ar fi considerat acceptabil sau alte măsuri compensatorii pentru situațiile în care riscurile subiacente sunt mai mari pentru consumatori sau în care este necesară

⁽¹⁾ JO C 240, 18.8.2011, p. 3.

⁽²⁾ JO C 318, 29.10.2011, p. 133.

⁽³⁾ Poziția Parlamentului European din 10 decembrie 2013 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial) și Decizia Consiliului din 28 ianuarie 2014.

prevenirea unei îndatorări excesive a gospodăriei. Având în vedere problemele scoase la iveală de criza financiară și în scopul asigurării unei piețe interne eficiente și competitive, care contribuie la stabilitatea financiară, Comisia a propus, în comunicarea sa din 4 martie 2009, intitulată „Stimularea redresării economice europene”, măsuri legate de contractele de credit pentru bunuri imobile, printre care un cadru fiabil aplicabil intermediarii de credite, în contextul creării unor piețe responsabile și fiabile și al restabilirii încrederii consumatorilor. Comisia și-a reafirmat angajamentul pentru o piață internă eficientă și competitivă în comunicarea sa din 13 aprilie 2011 intitulată „Actul privind piața unică: Douăsprezece pârghii pentru stimularea creșterii și întărirea încrederii”.

(4) S-au identificat o serie de probleme pe piețele ipotecare din Uniune legate de practicile iresponsabile de împrumut și de posibilitățile participanților la piață, inclusiv ale intermediarilor de credite și ale instituțiilor non-bancare de a avea un comportament iresponsabil. Printre acestea se numără probleme legate de credite într-o monedă străină, pe care consumatorii le-au contractat în acea monedă pentru a profita de rata dobânzii avantajoasă oferită, însă fără să dețină informații adecvate despre riscul ratei de schimb valutar pe care îl implică aceste împrumuturi sau o înțelegere a acestuia. Respectivele probleme sunt determinate de deficiențele pieței și ale reglementărilor, dar și de alți factori, de exemplu climatul economic general și nivelul scăzut de cultură financiară. Alte probleme includ ineficiența, neconcordanța sau inexistența regimurilor pentru intermediarii de credite și instituțiile non-bancare care oferă credite pentru bunuri imobile rezidențiale. Problemele identificate pot avea efecte colaterale semnificative la nivel macroeconomic, pot fi în detrimentul consumatorilor, pot constitui obstacole economice sau juridice în calea activității transfrontaliere și pot crea condiții de concurență inegale între actorii de pe piață.

(5) Pentru a facilita crearea unei piețe interne a contractelor de credit pentru bunuri imobile care să ofere un grad ridicat de protecție a consumatorilor și pentru a asigura faptul că consumatorii care doresc să încheie asemenea contracte pot face acest lucru având siguranța că instituțiile cu care au relații acționează în mod profesionist și responsabil, este nevoie de crearea unui cadru armonizat în mod corespunzător la nivelul Uniunii în mai multe domenii, ținându-se seama de diferențele dintre contractele de credit generate, în special, de diferențele naționale și regionale de pe piața bunurilor imobile rezidențiale.

(6) Prezenta directivă ar trebui, prin urmare, să dezvolte o piață internă mai transparentă, eficientă și competitivă, prin contracte de credit coerente, flexibile și echitabile pentru bunuri imobile, promovând totodată practici sustenabile de împrumut și incluziunea financiară și asigurând astfel un nivel ridicat de protecție a consumatorilor.

(7) Pentru a crea o piață internă reală, cu un grad înalt și echivalent de protecție a intereselor consumatorilor, prezenta directivă stabilește dispoziții care fac obiectul unei armonizări maxime în ceea ce privește furnizarea informațiilor precontractuale cu ajutorul unei fișe europene de informații standardizate (FEIS) și în ceea ce privește calculul DAE. Cu toate acestea, ținând seama de caracterul specific al contractelor de credit pentru bunuri imobile și de diferențele la nivelul evoluțiilor și condițiilor pieței în statele membre, în special în ceea ce privește structura pieței și participării de pe piață, categoriile de produse disponibile și procedurile utilizate în procesul de acordare a creditelor, ar trebui să li se permită statelor membre să mențină sau să introducă dispoziții mai stricte decât cele prevăzute în prezenta directivă în acele domenii despre care nu se precizează clar că fac obiectul unei armonizări maxime. O astfel de abordare specifică este necesară pentru a nu produce un efect advers asupra gradului de protecție a consumatorilor referitoare la contracte de credit care fac obiectul prezentei directive. De exemplu, statelor membre li se permite să păstreze sau să introducă prevederi mai stricte în ceea ce privește cerințele în materie de cunoștințe și competență ale personalului și instrucțiunile pentru completarea FEIS.

(8) Prezenta directivă ar trebui să îmbunătățească condițiile pentru crearea și funcționarea pieței interne prin apropierea legislațiilor statelor membre și stabilirea unor standarde de calitate pentru anumite servicii, în special în ceea ce privește distribuirea și furnizarea creditelor de către creditori și intermediarii de credite, precum și prin promovarea bunelor practici. Stabilirea unor standarde de calitate pentru furnizarea de credite presupune în mod necesar introducerea anumitor prevederi referitoare la cerințele de admitere, supraveghere și prudențiale.

(9) În domeniile care nu intră sub incidența prezentei directive, statele membre au libertatea de a introduce legislație națională sau de a o menține pe cea existentă. În special, statele membre pot menține sau pot introduce dispoziții naționale în domenii precum dreptul contractual în ceea ce privește validitatea contractelor de credit, dreptul proprietății, cadastrul, informațiile contractuale și, în măsura în care acestea nu sunt reglementate de prezenta directivă, aspectele postcontractuale. Statele membre pot prevedea ca evaluatorul ori societatea de evaluare sau notarii să fie aleși cu acordul reciproc al părților. Din cauza diferențelor existente la nivelul procesului de cumpărare sau vânzare a unui bun imobil rezidențial în statele membre, există posibilitatea pentru creditori sau intermediarii de credit de a căuta să obțină plăți în avans de la consumatori, pe baza argumentului că astfel de plăți ar putea contribui la garantarea încheierii unui contract de credit sau cumpărării ori vânzării unui bun imobil și ca asemenea practici să fie utilizate abuziv, în special în cazul în care consumatorii nu sunt familiarizați cu cerințele și practica uzuală din statul membru respectiv. Prin urmare, este oportun ca statelor membre să li se permită să impună restricții cu privire la astfel de plăți.

- (10) Prezenta directivă ar trebui să se aplice indiferent dacă creditorul sau intermediarul de credite este o persoană juridică sau fizică. Cu toate acestea, prezenta directivă nu ar trebui să aducă atingere dreptului statelor membre de a limita, în conformitate cu dreptul Uniunii, rolul creditorilor sau al intermediarilor de credite în temeiul prezentei directive doar la persoane juridice sau la anumite categorii de persoane juridice.
- (11) Deoarece consumatorii și întreprinderile nu se află pe aceeași poziție, ei nu necesită același nivel de protecție. Deși este important să se garanteze drepturile consumatorilor prin dispoziții de la care să nu existe derogare prin contract, este rezonabil să se permită întreprinderilor și organizațiilor să încheie și alte contracte.
- (12) Definiția consumatorului ar trebui să includă persoanele fizice care acționează în afara activității lor comerciale, afacerii sau profesiei lor. Cu toate acestea, în cazul contractelor cu dublu scop, când contractul este încheiat în scopuri parțial circumscrise și parțial în afara activității comerciale, afacerii sau profesiei, iar scopul comercial, de afaceri sau profesional este într-atât de limitat, încât nu are o pondere predominantă în contextul general al contractului, respectiva persoană ar trebui să fie considerată și consumator.
- (13) Deși prezenta directivă reglementează contractele de credit referitoare exclusiv sau predominant la bunuri imobile rezidențiale, acest lucru nu împiedică statele membre să extindă măsurile luate în conformitate cu prezenta directivă pentru a proteja consumatorii în legătură cu contractele de credit referitoare la alte tipuri de bunuri imobile sau să reglementeze în alt mod asemenea contracte de credit.
- (14) Definițiile prevăzute în prezenta directivă stabilesc domeniul de aplicare a armonizării. În consecință, obligațiile impuse statelor membre de a transpune prezenta directivă ar trebui să fie limitate la domeniul de aplicare a acesteia, conform definițiilor menționate. De exemplu, obligațiile impuse statelor membre de a transpune prezenta directivă sunt limitate la contractele de credit încheiate cu consumatori, adică cu persoane fizice care, în ceea ce privește tranzacțiile care fac obiectul prezentei directive, acționează în afara activității lor comerciale, a afacerii sau a profesiei lor. În mod similar, statele membre sunt obligate să transpună dispozițiile prezentei directive care reglementează activitatea persoanelor care acționează în calitate de intermediari de credite, conform definiției incluse în directivă. Cu toate acestea, prezenta directivă nu ar trebui să aducă atingere transpunerii de către statele membre, în conformitate cu dreptul Uniunii, a prezentei directive în domenii care nu intră în sfera de aplicare a acesteia. În plus, definițiile incluse în prezenta directivă nu ar trebui să aducă atingere posibilității pe care o au statele membre de a adopta definiții pentru subcategorii în temeiul dreptului intern în scopuri specifice, cu condiția ca acestea să fie în continuare conforme cu definițiile prevăzute în prezenta directivă. De exemplu, statelor membre ar trebui să li se permită să stabilească în temeiul dreptului intern subcategoriile de intermediari de credite care nu sunt precizate în prezenta directivă, în cazul în care asemenea subcategorii sunt necesare la nivel național, spre exemplu, pentru a diferenția cerințele în materie nivel de cunoștințe și competență care trebuie îndeplinite de diferiți intermediari de credite.
- (15) Obiectivul prezentei directive este de a asigura un nivel ridicat de protecție pentru consumatorii care încheie contracte de credit pentru bunuri imobile. Prin urmare, directiva ar trebui să se aplice creditelor garantate cu un bun imobil, indiferent de scopul creditului, contractelor de refinanțare sau altor contracte de credit care ar ajuta un proprietar sau un proprietar parțial să își păstreze dreptul de proprietate asupra unui bun imobil sau teren, precum și creditelor al căror scop este achiziționarea unui bun imobil în unele state membre, inclusiv creditelor care nu presupun rambursarea capitalului sau, cu excepția cazului în care statele membre au în vigoare un cadru legislativ alternativ adecvat, celor al căror scop este furnizarea unei finanțări temporare între vânzarea unui bun imobil și achiziționarea altuia, precum și creditelor garantate pentru renovarea bunurilor imobile rezidențiale.
- (16) Prezenta directivă ar trebui să se nu aplice anumitor contracte de credit în cadrul cărora creditorul contribuie cu o sumă forfetară, plăți periodice sau alte modalități de plată a creditului în schimbul unei sume obținute în urma vânzării unui bun imobil și al căror principal obiectiv este facilitarea consumului, cum sunt produsele de tip *equity release* sau alte produse specializate echivalente. Contractele de credit de acest tip au caracteristici specifice care depășesc domeniul de aplicare al prezentei directive. O evaluare a bonității consumatorului, de exemplu, este nerelevantă din moment ce plățile se efectuează de la creditor către consumator, și nu invers. O asemenea tranzacție impune printre altele, prezentarea unor informații precontractuale cu totul diferite. Totodată, alte produse, de exemplu rentele viagere (*home reversions*), care au funcții comparabile cu ipotecile inverse (*reverse mortgages* sau *lifetime mortgages*), nu implică acordarea unui credit și, așadar, nu intră sub incidența prezentei directive.
- (17) De asemenea, nu ar trebui să facă obiectul prezentei directive alte tipuri de contracte de credit de nișă, enumerate în mod explicit, care diferă prin natura lor și prin riscurile pe care le implică de creditul ipotecar standard și, prin urmare, necesită o abordare adaptată, în special contractele de credit care sunt rezultatul unei tranzacții aprobate de o instanță sau de o altă autoritate oficială și anumite tipuri de contracte de credit în temeiul cărora angajatorul acordă credite angajaților în anumite circumstanțe, conform prevederilor din Directiva 2008/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2008 privind contractele de credit pentru consumatori ⁽¹⁾. Este oportun să li se permită statelor membre să excludă anumite alte contracte de credit, cum ar fi cele acordate unui public restrâns în condiții avantajoase sau cele oferite de cooperativele de credit, cu condiția să existe modalități alternative adecvate pentru a asigura faptul că pot fi îndeplinite obiectivele de politică referitoare la stabilitatea financiară și piața internă fără

⁽¹⁾ JO L 133, 22.5.2008, p. 66.

a aduce atingere incluziunii financiare și accesului la credite. Contractele de credit în care bunul imobil nu urmează să fie ocupat în calitate de casă, apartament sau alt loc de reședință de către consumator sau un membru al familiei acestuia, ci este ocupat în calitate de casă, apartament sau alt loc de reședință pe baza unui contract de închiriere, prezintă riscuri și caracteristici diferite față de contractele de credit standard și, prin urmare, pot necesita un cadru mai bine adaptat. În consecință, statele membre ar trebui să poată exclude asemenea contracte de credit de la aplicarea directivei în cazul în care este în vigoare un cadru național adecvat pentru acestea.

- (18) Contractele de credit fără garanții al căror scop este renovarea unui bun imobil rezidențial care implică un nivel total al creditului mai mare de 75 000 EUR ar trebui să facă obiectul Directivei 2008/48/CE pentru a asigura un nivel echivalent de protecție pentru acei consumatori și pentru a evita orice diferență de reglementare între respectiva directivă și prezenta directivă. Directiva 2008/48/CE ar trebui prin urmare să fie modificată în consecință.
- (19) Din rațiuni de securitate juridică, cadrul legislativ al Uniunii în domeniul contractelor de credit pentru bunuri imobile rezidențiale ar trebui să fie coerent cu alte acte ale Uniunii, în special în domeniul protecției consumatorului și în cel al supravegherii prudențiale, și să le completeze. Anumite definiții esențiale, inclusiv definițiile termenilor „consumator” și „suport durabil”, precum și conceptele cheie utilizate în informațiile standard pentru desemnarea caracteristicilor financiare ale creditului, inclusiv „costul total al creditului pentru consumator” și „rata dobânzii”, ar trebui să corespundă celor prevăzute în Directiva 2008/48/CE, pentru ca elementele concrete de același tip să fie exprimate prin termeni identici, indiferent dacă este vorba de un credit de consum sau de un credit pentru un bun imobil rezidențial. La transpunerea prezentei directive, statele membre ar trebui să asigure, așadar, o aplicare și o interpretare coerente în ceea ce privește respectivele definiții esențiale și concepte-cheie.
- (20) Pentru a le asigura consumatorilor un cadru coerent în domeniul creditelor și pentru a minimiza sarcina administrativă pentru creditori și intermediarii de credite, cadrul central al prezentei directive ar trebui să urmeze structura Directivei 2008/48/CE în măsura în care este posibil, în principal să precizeze că informațiile incluse în materialele publicitare referitoare la contractele de credit pentru bunuri imobile rezidențiale sunt furnizate consumatorului prin intermediul unui exemplu reprezentativ, că îi sunt furnizate consumatorului informații precontractuale detaliate prin intermediul unei fișe de informații standardizate, precum și faptul că i se furnizează consumatorului explicații adecvate înainte de încheierea contractului de credit, că se stabilește o bază comună pentru calcularea DAE excluzând onorariile notariale, și că înainte de a oferi un credit, creditorii evaluează bonitatea consumatorului. În mod similar,

creditorii ar trebui să aibă acces nediscriminatoriu la bazele de date relevante privind creditele, pentru asigurarea unor condiții echivalente celor prevăzute în Directiva 2008/48/CE. Prezenta directivă ar trebui să asigure, la fel ca Directiva 2008/48/CE, procedura de admitere și supravegherea corespunzătoare a tuturor creditorilor care oferă contracte de credit pentru bunuri imobile și ar trebui să prevadă cerințe pentru crearea unor mecanisme extrajudiciare de soluționare a disputelor și pentru accesul la acestea.

- (21) Prezenta directivă ar trebui să completeze Directiva 2002/65/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 septembrie 2002 privind comercializarea la distanță a serviciilor financiare de consum⁽¹⁾, care prevede, în cazul vânzării la distanță, dreptul de retragere și obligativitatea informării consumatorului cu privire la existența sau absența unui astfel de drept. Cu toate acestea, deși Directiva 2002/65/CE prevede posibilitatea ca furnizorul să furnizeze informații precontractuale după încheierea contractului, acest lucru nu ar fi oportun în cazul contractelor de credit pentru bunuri imobile rezidențiale, dată fiind importanța angajamentului financiar pentru consumator. Prezenta directivă nu ar trebui să afecteze dreptul intern general al contractelor, precum normele privind valabilitatea, formarea sau efectele unui contract, în măsura în care prezenta directivă nu reglementează aspecte ale dreptului general al contractelor.
- (22) În același timp, este important să fie luate în considerare particularitățile contractelor de credit pentru bunuri imobile rezidențiale, care justifică o abordare diferențiată. Date fiind natura și consecințele potențiale pentru consumator ale unui contract pentru un bun imobil rezidențial, materialele publicitare și informațiile precontractuale personalizate ar trebui să includă avertismente specifice corespunzătoare cu privire la riscuri, de exemplu în legătură cu impactul potențial al fluctuațiilor cursului de schimb valutar asupra sumei pe care trebuie să o ramburseze consumatorul și, dacă statele membre evaluează că este necesar, în legătură cu natura și implicațiile garanțiilor. În concordanță cu abordarea voluntară deja existentă în cadrul sectorului în ceea ce privește împrumuturile locative, pe lângă informațiile precontractuale personalizate, ar trebui puse la dispoziție, în orice moment, informații precontractuale generale. În plus, o abordare diferențiată este justificată pentru a lua în considerare concluziile trase în urma crizei financiare și astfel încât să se asigure faptul că acordarea creditelor se face în mod corect. În acest sens, prevederile privind evaluarea bonității ar trebui să fie mai stricte decât cele aplicabile creditului de consum, intermediarii de credite ar trebui să furnizeze informații mai exacte despre statutul lor și despre relația cu creditorii pentru a permite identificarea potențialelor conflicte de interese și toți actorii implicați în inițierea contractelor de credit pentru bunuri imobile ar trebui să fie admiși și supravegheați în mod corespunzător.

⁽¹⁾ JO L 271, 9.10.2002, p. 16.

- (23) Este necesar să se reglementeze și alte aspecte pentru a reflecta caracterul specific al creditelor pentru bunuri imobile rezidențiale. Având în vedere importanța tranzacției, este necesar să se asigure că se pune la dispoziția consumatorilor o perioadă de timp suficientă, de cel puțin șapte zile, pentru a analiza implicațiile acesteia. Statelor membre ar trebui să li se acorde flexibilitate pentru a oferi această perioadă de timp suficientă, fie ca perioadă de reflecție înainte de încheierea contractului de credit, fie ca termen de retragere după încheierea contractului de credit sau ca o combinație între cele două. Statelor membre ar trebui să li se acorde flexibilitatea de a impune consumatorului o perioadă de reflecție obligatorie de maxim zece zile, dar ca, în alte cazuri, consumatorilor care doresc să acționeze pe parcursul perioadei de reflecție să li se dea această posibilitate și, în scopul asigurării securității juridice în contextul tranzacțiilor cu bunuri, statele membre ar trebui să poată prevedea ca perioada de reflecție sau termenul de retragere să se încheie în cazul în care consumatorul întreprinde orice acțiune care, în temeiul dreptului intern, conduce la crearea unui transfer al unui drept de proprietate care este legat de fonduri obținute în urma contractului de credit sau utilizează asemenea fonduri sau, după caz, transferă fondurile unei părți terțe.
- (24) Având în vedere caracteristicile contractelor de credit pentru bunuri imobile rezidențiale, este o practică obișnuită ca creditorii să ofere consumatorilor un set de produse sau servicii care pot fi achiziționate împreună cu contractul de credit. Prin urmare, având în vedere importanța acestor contracte pentru consumatori, este oportun să se prevadă norme specifice privind practicile de legare. Combinarea unui contract de credit cu unul sau mai multe alte servicii sau produse financiare în cadrul unor pachete este pentru creditorii un mijloc de diversificare a ofertei și de concurență între ei, cu condiția ca componentele pachetului să poată fi cumpărate și separat. Deși combinarea unui contract de credit cu unul sau mai multe alte servicii sau produse financiare în cadrul unor pachete poate fi în beneficiul consumatorilor, ea poate, de asemenea, să afecteze negativ mobilitatea consumatorilor și capacitatea acestora de a lua decizii în cunoștință de cauză, în afară de cazul în care componentele pachetului pot fi cumpărate separat. Este important să se prevină practicile de tipul celor de legare a anumitor produse, care pot determina consumatorii să încheie un contract de credit care nu este în interesul lor, fără a restricționa, totuși, gruparea de produse care poate fi în avantajul consumatorilor. Statele membre ar trebui, în orice caz, să monitorizeze îndeaproape piețele de servicii financiare cu amănuntul pentru a se asigura că practicile de grupare nu denaturează alegerea consumatorului și concurența pe piață.
- (25) Ca regulă generală, practicile de legare nu ar trebui permise, cu excepția cazului în care serviciul sau produsul financiar oferit împreună cu contractul de credit nu ar putea fi oferit separat, fiind o parte integrantă a creditului, de exemplu în cazul unei descoperiri de cont garantate. În alte situații, se poate justifica totuși faptul că creditorii oferă sau vând un contract de credit în cadrul unui pachet împreună cu un cont de plăți, un cont de economii, un produs de investiții sau de pensie, de exemplu în cazul în care capitalul din cont este utilizat pentru rambursarea creditului sau reprezintă o condiție prealabilă pentru acumularea de resurse în vederea obținerii creditului sau, de exemplu, în situații în care un produs de investiții sau o pensie privată au drept scop furnizarea unei garanții suplimentare pentru creditor în caz de neplată. Deși se justifică faptul că creditorii să poată solicita consumatorului să dețină o poliță de asigurare relevantă pentru a garanta rambursarea creditului sau pentru a asigura valoarea garanției, consumatorul ar trebui să aibă posibilitatea de a-și alege propriul furnizor de asigurări, cu condiția ca polița de asigurare să aibă un nivel de garantare echivalent cu polița de asigurare propusă sau oferită de creditor. În plus, statele membre pot standardiza, integral sau parțial, acoperirea oferită de contractele de asigurări pentru a facilita comparația între diverse oferte pentru consumatorii care doresc să compare produse înainte de a cumpăra.
- (26) Este important ca bunul imobil rezidențial să fie evaluat corect înainte de încheierea contractului de credit și, mai ales atunci când evaluarea afectează obligația reziduală a consumatorului, în caz de neplată. Prin urmare, statele membre ar trebui să se asigure că sunt în vigoare standarde de evaluare fiabile. Pentru a fi considerate fiabile, standardele de evaluare ar trebui să țină seama de standarde de evaluare recunoscute la nivel internațional, în special cele elaborate de Comitetul internațional pentru standarde de evaluare, de Grupul european al asociațiilor de evaluatori sau de Institutul regal al experților-supraveghetori (*Royal Institution of Chartered Surveyors*). Respectivul standarde de evaluare recunoscute la nivel internațional conțin principii la nivel înalt ce impun creditorilor, printre altele, să adopte și să respecte procese adecvate de gestionare a riscurilor interne și de gestionare a garanției, care includ procese solide de evaluare, să adopte standarde și metode de evaluare care generează evaluări realiste și justificate pentru a asigura faptul că toate evaluările sunt pregătite cu competențele și diligența profesionale cuvenite și că evaluatorii îndeplinesc anumite cerințe în materie de calificare, precum și să păstreze o documentație corespunzătoare cu privire la garanții, care să fie cuprinzătoare și plauzibilă. În acest sens, este de dorit să se asigure o monitorizare adecvată a bunurilor imobile rezidențiale și ca mecanismele din cadrul acestor prevederi să fie în conformitate cu Directiva 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții ⁽¹⁾. Prevederile acestei directive, referitoare la standardele de evaluare a bunurilor, pot fi respectate, de exemplu, prin intermediul legii sau al autoreglementării.
- (27) Având în vedere consecințele importante pentru creditorii, consumatori și, eventual, pentru stabilitatea financiară a executării silit, este oportun să se încurajeze creditorii să gestioneze în mod proactiv riscul de credit emergent încă dintr-un stadiu incipient și să fie în vigoare măsurile necesare pentru a asigura faptul că creditorii exercită indulgență rezonabilă și fac încercări rezonabile de a soluționa situația prin alte mijloace înainte de inițierea procedurii de executare silită. Atunci când este posibil,

⁽¹⁾ JO L 176, 27.6.2013, p. 338.

ar trebui găsite soluții care țin seama de circumstanțele practice și de nevoile rezonabile aferente traiului zilnic al consumatorului. În cazul în care, după procedurile de executare silită, rămân datorii neachitate, statele membre ar trebui să asigure protecția unor condiții minime de trai și să instituie măsuri pentru a facilita rambursarea, evitând îndatorarea excesivă pe termen lung. Cel puțin în cazul în care prețul obținut pentru bunul imobil afectează suma datorată de consumator, statele membre ar trebui să încurajeze creditorii să ia măsuri rezonabile pentru a obține cel mai bun preț pe bunul imobil executat, în contextul condițiilor pieței. Statele membre nu ar trebui să împiedice părțile la un contract de credit să convină în mod expres că transferul garanției către creditor este suficient pentru a rambursa creditul.

(28) Intermediarii desfășoară adesea și alte activități pe lângă intermedierea de credite, și anume intermedierea de asigurări sau prestarea de servicii de investiții. Prezența directivă ar trebui, așadar, să fie coerentă și cu Directiva 2002/92/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 9 decembrie 2002 privind intermedierea de asigurări⁽¹⁾ și cu Directiva 2004/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind piețele instrumentelor financiare⁽²⁾. În special, instituțiilor de credit autorizate în conformitate cu Directiva 2013/36/UE și altor instituții financiare care fac obiectul unui regim de admitere echivalent în temeiul dreptului intern nu ar trebui să li se impună o admitere separată pentru a funcționa ca intermediari de credite, pentru a simplifica procesul de înființare a intermediarilor de credite și desfășurarea de activități transfrontaliere de către aceștia. Responsabilitatea deplină și necondiționată care le revine creditorilor și intermediarilor de credite pentru activitățile intermediarilor de credite legați sau ale reprezentanților desemnați ar trebui să includă doar activități care intră în domeniul de aplicare al prezentei directive, cu excepția cazului în care statele membre decid să extindă respectiva responsabilitate în alte domenii.

(29) Pentru a îmbunătăți capacitatea consumatorilor de a lua decizii în cunoștință de cauză cu privire la împrumuturi și la gestionarea responsabilă a datoriilor, statele membre ar trebui să promoveze măsuri care sprijină educarea consumatorilor în legătură cu împrumutul responsabil și cu gestionarea datoriilor, în special referitor la contractele de credit ipotecar. Este în mod special important să se ofere orientare pentru consumatorii care beneficiază de un credit ipotecar pentru prima oară. În acest sens, Comisia ar trebui să identifice exemple de bune practici pentru a facilita dezvoltarea viitoare de măsuri destinate să crească nivelul de conștientizare a consumatorilor în domeniul financiar.

(30) Ca urmare a riscurilor semnificative aferente împrumuturilor în valută străină, este necesar să se prevadă măsuri pentru a asigura faptul că consumatorii sunt conștienți de

riscul pe care și-l asumă și că consumatorul are posibilitatea de a-și limita expunerea la riscul ratei de schimb valutar pe durata creditului. Riscul ar putea fi limitat fie acordând consumatorului dreptul de a converti moneda creditului, fie prin alte măsuri, cum ar fi plafoane sau, dacă acestea sunt suficiente pentru a limita riscul ratei de schimb valutar, avertismente.

(31) Cadrul juridic aplicabil ar trebui să le ofere consumatorilor încrederea că atât creditorii, cât și intermediarii de credite și reprezentanții desemnați iau în considerare interesul consumatorilor, ținând seama de informațiile disponibile creditorului, intermediarului de credite și reprezentantului desemnat la momentul respectiv și pe baza unor ipoteze rezonabile privind riscul aferent situației consumatorului pe durata contractului de credit propus. Acest lucru ar putea însemna, printre altele, că creditorul nu ar trebui să facă marketing creditului într-un mod care să afecteze semnificativ sau care este posibil să afecteze capacitatea consumatorului de a evalua cu atenție acceptarea creditului; sau că creditorul nu ar trebui să utilizeze acordarea creditului drept principala metodă de marketing atunci când comercializează mărfuri, servicii sau bunuri imobile consumatorilor. Un element esențial pentru dobândirea încrederii consumatorilor îl constituie cerința de a asigura un nivel ridicat de corectitudine, onestitate și profesionalism în cadrul sectorului, o gestionare corespunzătoare a conflictelor de interese, inclusiv a celor cauzate de remunerare, precum și de a impune acordarea de consiliere în interesul superior al consumatorului.

(32) Este oportun să se asigure faptul că personalul relevant al creditorilor, intermediarilor de credite și al reprezentanților desemnați deține un nivel adecvat de cunoștințe și competență pentru a asigura un nivel ridicat de profesionalism. Prin urmare, prezența directivă ar trebui să prevadă obligația demonstrării cunoștințelor și a competenței relevante la nivel de societate comercială, pe baza cerințelor minime în materie de cunoștințe și competență prevăzute în prezenta directivă. Statele membre ar trebui să aibă libertatea de a introduce sau de a menține astfel de cerințe și în cazul persoanelor fizice. Statele membre ar trebui să poată permite creditorilor, intermediarilor de credite și reprezentanților desemnați să facă o diferențiere între nivelurile minime ale cerințelor în materie de cunoștințe în funcție de implicarea în desfășurarea unor anumite servicii sau procese. În acest context, personalul include personalul extern, care lucrează pentru sau în cadrul creditorului, al intermediarului de credit sau al reprezentantului desemnat, precum și angajații acestora. În sensul prezentei directive, personalul implicat direct în activități care fac obiectul prezentei directive ar trebui să includă atât personalul care interacționează cu clienții (*front-office*) cât și personalul administrativ (*back-office*), inclusiv personalul de conducere, care îndeplinește un rol important în procesul de încheiere a contractului de credit. Persoanele care îndeplinesc funcții de sprijin care nu sunt legate de procesul de încheiere a contractului de credit (de exemplu personalul din domeniul resurselor umane sau din domeniul informației și tehnologiei de comunicare) nu ar trebui considerate personal în temeiul prezentei directive.

(¹) JO L 9, 15.1.2003, p. 3.

(²) JO L 145, 30.4.2004, p. 1.

- (33) Atunci când un creditor sau intermediar de credite prestează servicii pe teritoriul unui alt stat membru în temeiul libertății de a presta servicii, statului membru de origine ar trebui să îi revină responsabilitatea de a stabili cerințele minime în materie de cunoștințe și competență aplicabile personalului. Totuși, statele membre gazdă care consideră necesar ar trebui să își poată stabili propriile cerințe în materie de competență în anumite domenii specificate aplicabile creditorilor și intermediarilor de credite care prestează servicii pe teritoriul statului membru respectiv în temeiul libertății de a presta servicii.
- (34) Având în vedere importanța asigurării faptului că cerințele în materie de cunoștințe și competențe sunt aplicate în practică, statele membre ar trebui să le impună autorităților competente să supravegheze creditorii, intermediarii de credite și reprezentanții desemnați și să le confere competența de a obține dovezile de care au nevoie pentru a evalua în mod fiabil respectarea cerințelor respective.
- (35) Modul în care creditorii, intermediarii de credite și reprezentanții desemnați își remunerează personalul ar trebui să constituie unul dintre aspectele-cheie în asigurarea încrederii consumatorilor în sectorul financiar. Prezenta directivă prevede norme pentru remunerarea personalului, cu scopul de a limita practicile de vânzare neconforme și de a asigura faptul că modul în care este remunerat personalul nu împiedică îndeplinirea obligației de a lua în considerare interesele consumatorului. În speță, creditorii, intermediarii de credite și reprezentanții desemnați nu ar trebui să își elaboreze politicile de remunerare într-un mod care ar stimula personalul lor să încheie un anumit număr sau tip de contracte de credit sau să ofere anumite servicii auxiliare consumatorilor fără a lua în considerare în mod explicit interesele și nevoile consumatorului. În acest context, statele membre pot considera necesar să decidă că o anumită practică, de exemplu perceperea unor tarife de către intermediarii legați, contravine intereselor unui consumator. De asemenea, statele membre ar trebui să poată specifica faptul că remunerația primită de personal nu ar trebui să depindă de rata nominală a dobânzii sau de tipul contractului de credit încheiat cu consumatorul.
- (36) Prezenta directivă prevede norme armonizate în ceea ce privește domeniile de cunoștințe și competență pe care personalul creditorilor, intermediarilor de credite și al reprezentanților desemnați ar trebui să le dețină în legătură cu elaborarea, oferirea, acordarea și intermedierea unui contract de credit. Prezenta directivă nu prevede dispoziții specifice direct legate de recunoașterea calificărilor profesionale obținute de un individ într-un stat membru pentru a îndeplini cerințele în materie de cunoștințe și competență în alt stat membru. Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale⁽¹⁾ ar trebui, prin urmare, să se aplice în continuare cu privire la condițiile pentru recunoaștere și măsurile de compensare pe care un stat membru gazdă le poate solicita unui individ a cărui calificare nu a fost obținută pe teritoriul său.
- (37) Creditorii și intermediarii de credite utilizează frecvent anunțurile publicitare, care conțin adesea termeni și condiții speciale, pentru a atrage consumatorii către un anumit produs. De aceea, consumatorii ar trebui protejați împotriva publicității necinstite sau care poate induce în eroare și ar trebui să poată compara anunțurile publicitare. Pentru ca ofertele să poată fi comparate de către consumatori, sunt necesare dispoziții specifice privind publicitatea contractelor de credit și o listă a elementelor care urmează a fi incluse în anunțurile publicitare și în materialele de marketing destinate consumatorilor, în cazul în care în cadrul materialului publicitar se precizează dobânzile sau orice cifre referitoare la costul creditului. Statele membre ar trebui să dispună de libertatea de a introduce sau a menține în legislația națională obligații de informare privind materialele publicitare care nu indică o rată a dobânzii sau nu conțin nicio cifră referitoare la costul creditului. Orice asemenea dispoziții ar trebui să ia în calcul particularitățile contractelor de credit pentru bunuri imobile rezidențiale. În orice caz, ar trebui să se asigure, în conformitate cu Directiva 2005/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 privind practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor de pe piața internă față de consumator⁽²⁾, faptul că publicitatea contractelor de credit nu creează o impresie eronată asupra produsului.
- (38) Anunțurile publicitare tind să se axeze cu precădere asupra unui sau mai multor produse, însă consumatorii ar trebui să poată lua deciziile cunoscând întreaga gamă de produse de credit oferite. În sensul respectiv, informațiile generale joacă un rol important în educarea consumatorului cu privire la gama variată de produse și servicii disponibile și la principalele caracteristici ale acestora. Prin urmare, consumatorii ar trebui să aibă în orice moment acces la informațiile generale referitoare la produsele de credit disponibile. Atunci când această cerință nu se aplică intermediarilor de credite care nu sunt legați, acest lucru nu ar trebui să aducă atingere obligației acestora de a furniza consumatorilor informații precontractuale personalizate.
- (39) Pentru asigurarea unor condiții de concurență echitabile și pentru ca decizia consumatorului să se bazeze cu precădere pe detaliile produselor de credit oferite, și nu pe canalul de distribuție prin care are acces la aceste produse, consumatorul ar trebui să primească informații despre credite indiferent dacă interacționează direct cu creditorul sau cu un intermediar de credite.
- (40) Consumatorii ar trebui totodată să primească informații personalizate în timp util înainte de încheierea contractului de credit, care să le permită să compare și să analizeze caracteristicile produselor de credit. În temeiul Recomandării 2001/193/CE a Comisiei din

⁽¹⁾ JO L 255, 30.9.2005, p. 22.

⁽²⁾ JO L 149, 11.6.2005, p. 22.

1 martie 2001 privind informațiile precontractuale care trebuie furnizate consumatorilor de către împrumutătorii care oferă împrumuturi pentru locuințe ⁽¹⁾, Comisia s-a angajat să monitorizeze respectarea Codului de conduită voluntar al informațiilor precontractuale pentru împrumuturile pentru locuințe, care conține FEIS, care oferă informații personalizate pentru consumator despre contractul de credit oferit. Dovezile colectate de Comisie au scos în evidență nevoia modificării conținutului și a prezentării FEIS pentru ca aceasta să fie clară, inteligibilă și să conțină toate informațiile care s-au dovedit relevante pentru consumatori. Conținutul și formatul FEIS ar trebui să încorporeze îmbunătățirile necesare identificate în cursul testării în rândul consumatorilor din toate statele membre. Structura FEIS, în special ordinea elementelor de informare, ar trebui revizuită, formularea ar trebui să fie mai ușor accesibilă pentru utilizatori, iar unele secțiuni, cum ar fi „rata nominală a dobânzii” și „dobânda anuală efectivă” ar trebui comasate; de asemenea, ar trebui adăugate noi secțiuni, cum ar fi „funcții flexibile”. Ar trebui prezentat consumatorilor un tablou de amortizare ilustrativ, în cadrul FEIS, în cazul în care creditul este un credit cu dobândă amânată, pentru care rambursarea principalului este amânată într-o perioadă inițială sau în cazul în care rata dobânzii este fixă pe durata contractului de credit. Statele membre ar trebui să poată prevedea ca un astfel de tablou de amortizare ilustrativ conținut în FEIS să nu fie obligatoriu pentru alte tipuri de contracte de credit.

(41) Cercetările în domeniul comportamentului consumatorului au subliniat importanța utilizării unui limbaj simplu și ușor de înțeles în informările oferite consumatorilor. Din acest motiv, termenii utilizați în FEIS nu sunt neapărat identici cu termenii juridici definiți în prezenta directivă, dar au același înțeles.

(42) Cerințele referitoare la informațiile privind contractele de credit incluse în FEIS nu ar trebui să aducă atingere cerințelor Uniunii sau cele naționale referitoare la informații privind alte produse sau servicii care ar putea fi oferite împreună cu contractul de credit, drept condiții pentru obținerea contractului de credit pentru bunuri imobile, sau oferite pentru obținerea unei rate a dobânzii mai scăzute pentru contractul respectiv, precum asigurările de incendiu sau de viață ori produsele de investiții. Statelor membre ar trebui să li se acorde libertatea de a menține sau de a introduce legislație națională în cazurile în care nu există dispoziții armonizate, de exemplu cerințe referitoare la informații privind nivelul ratelor dobânzii în etapa precontractuală sau informații care ar putea fi utile în scopul educației financiare sau al soluționării extrajudiciare a conflictelor. Cu toate acestea, orice informații suplimentare ar trebui furnizate într-un document separat care poate fi anexat la FEIS. Statele membre ar trebui să poată utiliza în cadrul FEIS un vocabular diferit, în limba lor națională, fără a modifica conținutul acesteia și ordinea în care sunt prezentate informațiile, atunci când acest lucru este necesar pentru a utiliza un limbaj care ar putea fi mai ușor de înțeles pentru consumatori.

(43) Pentru a asigura faptul că FEIS oferă consumatorului toate informațiile relevante pentru ca acesta să poată face o alegere în cunoștință de cauză, creditorul ar trebui să urmeze instrucțiunile prevăzute în prezenta directivă la completarea FEIS. Statele membre ar trebui să poată elabora sau detalia suplimentar instrucțiunile pentru completarea FEIS pe baza instrucțiunilor prevăzute în prezenta directivă. De exemplu, statele membre pot indica mai în detaliu informațiile care trebuie oferite pentru a descrie „tipul de rată a dobânzii” astfel încât să țină cont de aspectele specifice ale produselor și pieței naționale. Totuși, asemenea indicații suplimentare nu ar trebui să contravină instrucțiunilor incluse în prezenta directivă și nici să implice vreo modificare a textului modelului de FEIS, care ar trebui reprodus exact de către creditor. Statele membre ar trebui să poată indica, de asemenea, și alte avertismente privind contractele de credit, adaptate pieței și practicilor naționale, în cazul în care asemenea avertismente nu sunt deja acoperite de FEIS. Statele membre ar trebui să poată prevedea că creditorul este obligat de informațiile furnizate în FEIS, în situația în care creditorul decide să acorde creditul.

(44) Consumatorul ar trebui să primească informații prin intermediul FEIS fără întârzieri nejustificate după ce a prezentat informațiile necesare referitoare la nevoile sale, la situația sa financiară și preferințe și în timp util înainte ca acesta să fie legat prin orice contract de credit sau ofertă, pentru a i se permite să compare și să reflecteze la caracteristicile produselor de credit și să obțină consiliere din partea unui terț, dacă este necesar. În particular, atunci când o ofertă fermă este prezentată consumatorului, aceasta ar trebui să fie însoțită de FEIS, cu excepția cazului în care FEIS a fost deja transmisă consumatorului și caracteristicile ofertei sunt consecvente cu informațiile prezentate în prealabil. Cu toate acestea, statele membre ar trebui să poată dispune furnizarea obligatorie a FEIS atât înainte de prezentarea oricărei oferte ferme, cât și împreună cu oferta fermă, în cazul în care nu a fost furnizată în prealabil o FEIS care să conțină aceleași informații. Deși FEIS ar trebui să fie personalizată și să reflecte preferințele consumatorului, furnizarea de astfel de informații personalizate nu ar trebui să implice o obligație de a oferi consiliere. Contractele de credit ar trebui să fie încheiate numai în cazul în care consumatorul a avut suficient timp pentru a compara oferte, a evalua implicațiile acestora, a obține consiliere din partea unui terț dacă este necesar și a lua o decizie în cunoștință de cauză dacă să accepte o ofertă.

(45) În cazul în care consumatorul are un contract de credit garantat pentru cumpărarea unui bun imobil sau a unui teren și durata garanției este mai mare decât cea a contractului de credit și dacă consumatorul poate decide să retragă capitalul rambursat, din nou cu condiția semnării unui nou contract de credit, o nouă FEIS care prezintă noua DAE și se bazează pe caracteristicile specifice ale noului contract de credit ar trebui furnizată consumatorului înainte de semnarea noului contract de credit.

⁽¹⁾ JO L 69, 10.3.2001, p. 25.

- (46) Cel puțin în cazul în care nu există drept de retragere, creditorul sau, după caz, intermediarul de credite sau reprezentantul desemnat ar trebui să ofere consumatorului o copie a proiectului de contract de credit, în momentul prezentării unei oferte ferme. În alte cazuri, consumatorului ar trebui să i se ofere o copie a proiectului de contract de credit cel puțin în momentul în care se prezintă oferta fermă.
- (47) Pentru a asigura un nivel cât mai ridicat de transparență și a preveni abuzurile care pot decurge din eventuale conflicte de interese atunci când consumatorii utilizează serviciile intermediarilor de credite, aceștia din urmă ar trebui să aibă anumite obligații de informare prealabile prestării serviciilor. Aceste obligații ar trebui să includă informații cu privire la identitatea lor și la legăturile cu creditorii, de exemplu să precizeze dacă iau în considerare produse de la o gamă largă de creditori sau numai de la un număr redus de creditori. Existența eventualelor comisioane sau a altor stimulente plătibile de către creditor sau de către părți terțe intermediarului de credite pentru serviciile prestate de acesta în legătură cu contractul de credit ar trebui adusă la cunoștința consumatorilor înainte de prestarea oricăror activități de intermediere de credite și consumatorii ar trebui informați în această etapă fie cu privire la suma aferentă unor astfel de plăți, dacă aceasta este cunoscută, fie cu privire la faptul că suma va fi adusă la cunoștință într-o etapă precontractuală ulterioară în cadrul FEIS, precum și cu privire la dreptul consumatorilor de a primi informații privind nivelul unor astfel de plăți în această etapă. Consumatorii ar trebui, de asemenea, informați cu privire la orice taxe pe care ar trebui să le plătească către intermediarii de credite în legătură cu serviciile acestora. Fără a aduce atingere legislației din domeniul concurenței, statele membre ar trebui să aibă libertatea de a introduce sau de a menține prevederi prin care se interzice plata unor tarife de către consumatori către anumite categorii sau către toate categoriile de intermediari de credite.
- (48) Un consumator poate să aibă nevoie totuși de asistență suplimentară pentru a decide care este contractul de credit, din gama de produse propuse, care se potrivește cel mai bine nevoilor și situației sale financiare. Creditorii și, după caz, intermediarii de credite ar trebui să ofere această asistență în legătură cu produsele de credit pe care le oferă consumatorilor, explicând informațiile relevante, inclusiv și în special caracteristicile esențiale ale produselor propuse, într-o manieră personalizată, astfel încât consumatorul să poată înțelege efectele pe care acestea le pot avea asupra situației sale economice. Creditorii și, după caz, intermediarii de credite ar trebui să adapteze modul în care sunt oferite astfel de explicații la circumstanțele în care se oferă creditul și la nevoia consumatorului de asistență, ținând seama de cunoștințele și experiența consumatorului în materie de credite și de natura fiecărui produs de credit. Aceste explicații nu ar trebui să constituie, în sine, o recomandare personală.
- (49) Pentru promovarea instituirii și a funcționării pieței interne și asigurarea unui nivel înalt de protecție a consumatorilor în întreaga Uniune, este necesar să se asigure în mod uniform comparabilitatea informațiilor referitoare la DAE în întreaga Uniune.
- (50) Costul total al creditului pentru consumator ar trebui să includă toate costurile pe care acesta trebuie să le plătească în legătură cu contractul de credit și care sunt cunoscute de către creditor. Prin urmare, acest cost ar trebui să includă dobânda, comisioanele, taxele, tarifele pentru intermediarii de credite, costul evaluării bunului pentru ipotecă și orice alte taxe, cu excepția onorariilor notariale, necesare pentru obținerea creditului, de exemplu asigurarea de viață, sau pentru obținerea creditului în termenii și condițiile din ofertă, de exemplu asigurarea de incendiu. Dispozițiile prezentei directive în ceea ce privește produsele și serviciile auxiliare (de exemplu, privind costul deschiderii și menținerii unui cont bancar) nu ar trebui să aducă atingere Directivei 2005/29/CE și Directivei 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii ⁽¹⁾. Costul total al creditului pentru consumator ar trebui să excludă costurile pe care le plătește consumatorul în legătură cu cumpărarea bunului imobil sau a terenului, cum ar fi taxele asociate cumpărării și costurile notariale sau costurile legate de înregistrarea în registrul funciar. Cunoștințele reale ale creditorului cu privire la costuri ar trebui evaluate obiectiv, avându-se în vedere cerințele de diligență profesională. În acest sens, ar trebui să se pornească de la prezumția că creditorul are cunoștință de costurile serviciilor auxiliare pe care le oferă consumatorului, el însuși sau în numele unui terț, cu excepția cazului în care prețul acestora depinde de caracteristicile sau de situația specifică a consumatorului.
- (51) În cazul în care se utilizează informații estimative, consumatorului ar trebui să i se aducă la cunoștință acest lucru, precum și faptul că este preconizat ca informațiile respective să fie reprezentative pentru tipul de contract sau practicile avute în vedere. Ipotezele suplimentare pentru calcularea DAE au drept scop să asigure faptul că DAE este calculată în mod consecvent și să asigure comparabilitatea. Pentru tipuri specifice de contracte de credit, precum cele în cazul cărora valoarea, durata sau costul creditului sunt nesigure sau variază în funcție de modul în care este aplicat contractul, sunt necesare ipoteze suplimentare. În cazul în care dispozițiile ca atare nu sunt suficiente pentru a calcula DAE, creditorul ar trebui să utilizeze ipotezele suplimentare prevăzute în anexa I. Cu toate acestea, având în vedere că calcularea DAE va depinde de termenii contractului individual de credit, ar trebui utilizate doar acele ipoteze necesare și relevante pentru situația unui anumit credit.
- (52) Pentru a asigura un grad încă și mai mare de comparabilitate a DAE între oferte provenind de la diferiți creditori, intervalele dintre datele utilizate la calcul nu ar trebui exprimate în zile atunci când pot fi exprimate într-un număr total de ani, luni sau săptămâni. Este implicit în acest context că, dacă în formula DAE sunt utilizate anumite intervale de timp, respectivele intervale ar trebui să se utilizează de asemenea pentru determinarea valorilor dobânzii și a altor costuri utilizate în formulă. Din acest motiv, creditorii ar trebui să utilizeze metoda măsurării intervalelor de timp descrisă în anexa I pentru obținerea cifrelor referitoare la plata costurilor. Cu

⁽¹⁾ JO L 95, 21.4.1993, p. 29.

toate acestea, această metodă este aplicabilă doar în scopul calculării DAE și nu influențează sumele percepute în realitate de către creditor în temeiul contractului de credit. În cazul în care valorile respective sunt diferite, poate fi necesară explicarea acestora consumatorului pentru a se evita inducerea în eroare a consumatorului. Acest lucru implică că, în absența unor costuri în afara dobânzii și pornind de la prezumția unei metode de calcul identice, DAE va fi egală cu rata efectivă a dobânzii.

(53) Dat fiind faptul că DAE nu poate fi indicată în etapa de publicitate decât printr-un exemplu, acest exemplu ar trebui să fie reprezentativ. Prin urmare, aceasta ar trebui să corespundă, de exemplu, duratei medii și valorii totale a creditului acordat pentru tipul de contract de credit în cauză. La stabilirea exemplului reprezentativ ar trebui să se ia în considerare, de asemenea, preponderența anumitor tipuri de contracte de credit pe o anumită piață. Poate fi de preferat ca fiecare creditor să aibă un exemplu reprezentativ bazat pe o sumă a creditului care este reprezentativă pentru întreaga gamă de produse a creditorului respectiv și pentru baza de clienți preconizată, întrucât acestea pot varia în mod semnificativ de la un creditor la altul. Cu privire la DAE comunicată în FEIS, ar trebui luate în considerare, în măsura în care este posibil, preferințele și informațiile furnizate de consumator, iar creditorul și intermediarul de credite ar trebui să precizeze clar dacă informațiile oferite sunt ilustrative sau reflectă preferințele și informațiile furnizate. În orice caz, exemplele reprezentative nu ar trebui să contravină cerințelor din Directiva 2005/29/CE. Este important ca în FEIS să se indice clar consumatorului, după caz, faptul că DAE se bazează pe ipoteze și s-ar putea modifica, astfel încât consumatorii să poată ține seama de acest lucru la compararea mai multor produse. Este important ca DAE să țină seama de toate tragerile în temeiul contractului de credit, plătite fie direct consumatorului, fie unei părți terțe în numele consumatorului.

(54) Pentru asigurarea consecvenței între calcularea DAE pentru diferite tipuri de contracte de credit, ipotezele utilizate pentru calcularea unor tipuri similare de contracte de credit ar trebui să fie, în general, consecvente. În acest sens, ar trebui încorporate ipotezele prevăzute în Directiva 2011/90/UE a Comisiei din 14 noiembrie 2011 de modificare a anexei I partea II la Directiva 2008/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului care prezintă ipotezele suplimentare pentru calculul dobânzii anuale efective⁽¹⁾, care modifică ipotezele pentru calculul DAE. Deși nu toate ipotezele se vor aplica neapărat contractelor de credit disponibile în prezent, acest sector este activ în ceea ce privește produsele inovatoare și, prin urmare, este necesar să existe ipoteze. Mai mult, pentru calculul DAE, identificarea celui mai obișnuit mecanism de tragere ar trebui să se bazeze pe previziuni rezonabile privind mecanismul de tragere cel mai frecvent utilizat de consumatori pentru tipul de produs oferit de respectivul creditor. Pentru produsele existente, previziunea ar trebui să se bazeze pe perioada celor 12 luni precedente.

(55) Este esențial să se evalueze și să se verifice, înainte de încheierea contractului de credit, capacitatea și predispoziția consumatorului de a rambursa creditul. Această evaluare a bonității ar trebui să ia în considerare toți factorii necesari și relevanți care ar putea influența capacitatea consumatorului de a rambursa creditul pe durata acestuia. În special, capacitatea consumatorului de a plăti dobânzile și de a rambursa în întregime creditul ar trebui evaluată luându-se în calcul și plățile viitoare sau creșterea valorii plăților necesare din cauza amortizării negative sau a amânării plăților capitalului sau dobânzii, și ar trebui evaluată în contextul altor cheltuieli obișnuite, datorii și altor angajamente financiare, precum și al venitului, economiilor și activelor. Ar trebui, de asemenea, să se prevadă marje rezonabile pentru evenimente viitoare pe parcursul duratei contractului de credit propus, cum ar fi o reducere a venitului atunci când termenul de rambursare a creditului se extinde după momentul pensionării sau, dacă este cazul, majorarea ratei dobânzii sau evoluția negativă a cursului de schimb. Deși valoarea bunului imobil este un element important în determinarea valorii creditului care poate fi acordat unui consumator în cadrul unui contract de credit garantat, evaluarea bonității ar trebui să se concentreze pe capacitatea consumatorului de a-și îndeplini obligațiile în temeiul contractului de credit. În consecință, eventualitatea că valoarea bunului imobil ar putea fi superioară valorii creditului sau ar putea crește în viitor nu ar trebui, în general, să fie o condiție suficientă pentru acordarea creditului în cauză. Cu toate acestea, în cazul în care scopul contractului de credit este de a construi sau de a renova un bun imobil existent, creditorul ar trebui să poată lua în considerare această posibilitate. Statele membre ar trebui să poată emite îndrumări suplimentare cu privire la aceste criterii sau la criterii suplimentare și cu privire la metodele de evaluare a bonității unui consumator, de exemplu stabilind limite pentru raportul *loan-to-value* (valoarea împrumutului raportată la valoarea garanției) sau *loan-to-income* (împrumut/venit) și ar trebui încurajate să pună în aplicare principiile Consiliului pentru Stabilitate Financiară privind bunele practici pentru subscrierea ipotecilor rezidențiale.

(56) Pot fi necesare dispoziții specifice pentru diferitele elemente care pot fi luate în considerare la evaluarea bonității în cazul anumitor tipuri de contracte de credit. De exemplu, în cazul contractelor de credit referitoare la un bun imobil care precizează în mod explicit că bunul imobil nu urmează să fie ocupat în calitate de casă, apartament sau alt loc de reședință de către consumator sau un membru de familie al acestuia (contracte privind cumpărarea de bunuri în vederea închirierii – *buy-to-let agreements*), statele membre ar trebui să poată specifica că viitorul venit din chirie este luat în considerare la evaluarea capacității consumatorului de a rambursa creditul. În acele state membre în care o asemenea precizare nu este stabilită în prevederile naționale, creditorii pot, de asemenea, să decidă includerea unei evaluări prudente a viitorului venit din chirie. Evaluarea bonității nu ar trebui să implice transferul de responsabilitate către creditor pentru nicio nerespectare viitoare de către consumator a obligațiilor care îi revin în temeiul contractului de credit.

⁽¹⁾ JO L 296, 15.11.2011, p. 35.

- (57) Decizia creditorului de a acorda sau nu creditul ar trebui să fie în concordanță cu rezultatul evaluării bonității. De exemplu, capacitatea creditorului de a transfera o parte din riscul de credit către un terț nu ar trebui să îl conducă la ignorarea concluziilor evaluării bonității prin punerea unui contract de credit la dispoziția unui consumator care probabil nu este capabil să îl ramburseze. Statele membre ar trebui să poată transpune acest principiu, solicitând autorităților competente să întreprindă acțiunile relevante în cadrul activităților de supraveghere și să monitorizeze respectarea procedurilor de evaluare a bonității de către creditor. Totuși, o evaluare pozitivă a bonității nu ar trebui să ducă la obligația creditorului de a acorda creditul.
- (58) În conformitate cu recomandările Consiliului pentru Stabilitate Financiară, evaluarea bonității ar trebui să se bazeze pe informații privind situația financiară și economică a consumatorului, inclusiv venitul și cheltuielile acestuia. Aceste informații pot fi obținute din diverse surse, inclusiv de la consumator, iar creditorul ar trebui să verifice în mod adecvat asemenea informații înainte de a acorda creditul. În acest sens, consumatorii ar trebui să furnizeze informații pentru a facilita evaluarea bonității, întrucât nefurnizarea acestor informații are drept rezultat probabil refuzarea creditului pe care doresc să-l obțină, în afară de cazul în care informațiile pot fi obținute din altă parte. Fără a aduce atingere dreptului contractual privat, statele membre ar trebui să se asigure că creditorii nu pot rezilia un contract de credit pe motiv că au realizat, după semnarea contractului de credit, că evaluarea bonității a fost efectuată defectuos din cauză că informațiile disponibile la momentul evaluării au fost incomplete. Totuși, acest lucru nu ar trebui să aducă atingere posibilității ca statele membre să permită creditorilor să rezilieze contractul de credit în cazul în care se poate stabili că consumatorul a furnizat în mod deliberat informații neconforme sau falsificate la momentul efectuării evaluării bonității sau că nu a furnizat intenționat unele informații care ar fi avut drept rezultat o evaluare a bonității negativă sau în cazul în care există alte motive întemeiate, compatibile cu dreptul Uniunii. Deși nu ar fi oportun să se aplice sancțiuni consumatorului pe motiv că nu este în măsură să ofere anumite informații sau evaluări sau că decide să întrerupă procesul de solicitare a acordării unui credit, statele membre ar trebui să poată prevedea sancțiuni în cazul în care consumatorii furnizează, în cunoștință de cauză, informații incomplete sau incorecte pentru a obține o evaluare a bonității pozitivă, în special în cazul în care informațiile complete și corecte ar fi condus la o evaluare a bonității negativă și, ulterior, consumatorul nu ar fi în măsură să respecte condițiile contractului.
- (59) Consultarea unei baze de date privind creditele este un instrument util pentru evaluarea bonității. Unele state membre prevăd obligația evaluării bonității consumatorilor de către creditorii pe baza consultării bazei de date relevante. Creditorii ar trebui totodată să poată consulta baza de date privind creditele pe durata creditului, exclusiv pentru a identifica și evalua probabilitatea de neplată. O astfel de consultare a bazei de date privind creditele ar trebui să facă obiectul unor garanții adecvate pentru a asigura faptul că este utilizat pentru identificarea și soluționarea timpurie a riscului de credit în interesul consumatorului și nu pentru furnizarea de informații în cadrul negocierilor comerciale. În temeiul Directivei 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date⁽¹⁾, consumatorii ar trebui să fie informați în prealabil de către creditorii în legătură cu consultarea bazei de date privind creditele și să aibă dreptul de acces la informațiile care îi privesc aflate în baza de date respectivă pentru a putea rectifica, șterge sau bloca, dacă este cazul, datele lor personale prelucrate de acea bază de date, atunci când ele sunt incorecte sau au fost prelucrate în mod ilegal.
- (60) Pentru a evita denaturarea concurenței între creditorii, ar trebui asigurat faptul că toți creditorii, inclusiv instituții de credit și instituții non-bancare care oferă contracte de credit pentru bunuri imobile, au acces la toate bazele de date de credit publice și private în condiții nediscriminatorii. Astfel de condiții nu ar trebui, prin urmare, să includă o cerință ca creditorii să fie înregistrați ca instituție de credit. Condițiile de acces, cum ar fi costurile de accesare a bazei de date sau cerințele de a oferi informații bazei de date pe bază de reciprocitate ar trebui să se aplice în continuare. Statele membre ar trebui să aibă libertatea de a decide dacă, în jurisdicțiile lor, intermediarii de credite pot avea la rândul lor acces la aceste baze de date.
- (61) În cazul în care o decizie de respingere a unei cereri de credit este bazată pe date obținute prin consultarea unei baze de date sau pe lipsa de date din aceasta, creditorul ar trebui să-l informeze pe consumator cu privire la acest lucru, să-i comunice numele bazei de date consultate și orice alte elemente prevăzute în Directiva 95/46/CE pentru a-i permite consumatorului să își exercite dreptul de a accesa și, dacă acest lucru este justificat, de a rectifica, șterge sau bloca datele sale personale prelucrate de acea bază de date. Dacă o decizie de a refuza o cerere de credit decurge dintr-un rezultat negativ al evaluării bonității, creditorul ar trebui să informeze consumatorul cu privire la respingere fără întârziere nejustificată. Statele membre ar trebui să aibă libertatea de a decide dacă solicită creditorilor să ofere explicații suplimentare cu privire la motivele respingerii. Cu toate acestea, creditorul nu ar trebui să fie obligat să furnizeze aceste informații în cazul în care acest lucru este interzis prin alte acte ale Uniunii, ca de exemplu cele privind spălarea banilor sau finanțarea terorismului. Astfel de informații nu ar trebui furnizate în cazul în care divulgarea lor ar fi contrară obiectivelor de ordine publică sau de siguranță publică, de exemplu prevenirea, cercetarea, depistarea sau urmărirea în justiție a infracțiunilor.

⁽¹⁾ JO L 281, 23.11.1995, p. 31.

- (62) Prezenta directivă prevede utilizarea datelor cu caracter personal în contextul evaluării bonității unui consumator. Pentru a garanta protecția datelor cu caracter personal, activitățile de prelucrare a datelor efectuate în contextul acestor evaluări ar trebui să intre sub incidența Directivei 95/46/CE.
- (63) Oferirea de consiliere sub forma unei recomandări personalizate reprezintă o activitate distinctă, care poate, dar nu trebuie neapărat, să fie combinată cu alte aspecte legate de acordarea sau intermedierea de credite. Prin urmare, pentru a putea înțelege natura serviciilor care le sunt oferite, consumatorilor ar trebui să li se aducă la cunoștință dacă li se oferă sau li se pot oferi servicii de consiliere, cazurile în care acestea nu li se oferă, precum și în ce constă serviciile de consiliere. Ținând seama de importanța pe care consumatorii o acordă termenilor „consiliere” și „consilieri”, este oportun ca statelor membre să li se permită să interzică utilizarea termenilor respectivi sau a unor termeni similari, în cazul în care se oferă servicii de consiliere consumatorilor. Este de asemenea oportun ca statele membre să impună garanții în cazul în care consilierea este descrisă ca fiind independentă, pentru a se asigura că gama de produse analizate și aranjamentele de remunerare corespund așteptărilor consumatorilor cu privire la consilierea respectivă.
- (64) Persoanele care oferă servicii de consiliere ar trebui să respecte anumite standarde pentru a exista certitudinea că i se prezintă consumatorului produse adecvate pentru nevoile și situația sa. Serviciile de consiliere ar trebui să se bazeze pe o analiză corectă și suficient de extinsă a produselor oferite, în cazul în care serviciile de consiliere sunt prestate de creditori și intermediari de credite legați, sau pe o analiză a produselor existente pe piață, în cazul în care serviciile de consiliere sunt prestate de intermediari de credite nelegați. Persoanele care prestează servicii de consiliere ar trebui să fie în măsură să se specializeze în anumite produse „de nișă”, cum ar fi creditele-punte, cu condiția ca acestea să analizeze o gamă de produse din cadrul „nișei” în cauză și ca specializarea acestora în produsele de „nișă” respective să fie precizată în mod clar consumatorului. În orice caz, creditorii și intermediarii de credite ar trebui să dezvăluie consumatorului dacă oferă consiliere numai cu privire la propria gamă de produse sau la o gamă largă din cadrul întregii piețe, pentru a se asigura că consumatorul înțelege pe ce bază se face o recomandare.
- (65) Serviciile de consiliere ar trebui să se bazeze pe o înțelegere corespunzătoare a situației financiare, a preferințelor și a obiectivelor consumatorului, care să aibă la bază informațiile necesare actualizate și ipoteze rezonabile despre riscurile pentru situația consumatorului pe durata acordului de credit. Statele membre ar trebui să poată clarifica modul în care urmează a fi evaluat caracterul adecvat al unui anumit produs în contextul oferiții de servicii de consiliere.
- (66) Capacitatea unui consumator de a rambursa creditul înainte de expirarea contractului de credit poate juca un rol important în promovarea concurenței pe piața internă și a libertății de circulație a cetățenilor Uniunii, precum și în contribuirea la o flexibilitate pe durata contractului de credit, care este necesară pentru promovarea stabilității financiare în conformitate cu recomandările Consiliului pentru Stabilitate Financiară. Cu toate acestea, există diferențe considerabile între principiile și condițiile naționale în baza cărora consumatorii au posibilitatea rambursării anticipate a creditului lor și condițiile în care rambursarea anticipată poate avea loc. Deși se recunoaște diversitatea mecanismelor de finanțare ipotecară și a gamei de produse disponibile, este esențial să existe norme la nivelul Uniunii cu privire la rambursarea anticipată a creditului, astfel încât consumatorii să aibă posibilitatea de a-și îndeplini obligațiile înainte de data convenită în contractul de credit și să aibă încredere în a compara ofertele pentru a alege produsele cele mai adaptate la nevoile lor. Statele membre ar trebui așadar să asigure, fie prin legislație, fie prin alte mijloace cum ar fi clauzele contractuale, dreptul consumatorilor de rambursare anticipată. Cu toate acestea, statele membre ar trebui să aibă posibilitatea de a defini condițiile exercitării acestui drept. Aceste condiții pot include limitarea în timp a exercitării dreptului, tratamentul diferit în funcție de tipul de rată a dobânzii sau restricții cu privire la circumstanțele în care poate fi exercitat dreptul. În cazul în care rambursarea anticipată are loc într-o perioadă în care rata dobânzii este fixă, exercitarea dreptului poate fi condiționată de existența unui interes legitim din partea consumatorului, specificat de statul membru. Un asemenea interes legitim poate exista, de exemplu, în cazul divorțului sau al intrării în șomaj. În condițiile stabilite de statele membre se poate prevedea, de asemenea, că creditorul ar trebui să aibă dreptul la o compensație echitabilă și justificată obiectiv pentru costurile potențiale legate de rambursarea anticipată a creditului. În cazurile în care statele membre prevăd că creditorul are dreptul la compensație, aceasta ar trebui să fie o compensație echitabilă și justificată obiectiv pentru eventualele costuri legate în mod direct de rambursarea anticipată a creditului în conformitate cu normele naționale în materie de compensare. Compensația nu ar trebui să depășească pierderea economică suferită de creditor.
- (67) De asemenea, este important să se asigure un grad suficient de transparență pentru a oferi claritate consumatorilor în ceea ce privește natura angajamentelor asumate în vederea menținerii stabilității financiare și în ceea ce privește flexibilitatea pe parcursul duratei contractului de credit. De asemenea, consumatorilor ar trebui să li se furnizeze informații cu privire la rata dobânzii, atât în stadiul contractual, cât și în stadiul precontractual. Statele membre ar trebui să poată să mențină sau să introducă restricții sau interdicții în ceea ce privește modificarea unilaterală a ratei dobânzii de către creditor. De asemenea, statele membre ar trebui să poată să prevadă că, în cazul modificării ratei dobânzii, consumatorul are dreptul să primească un tablou de amortizare actualizat.
- (68) Deși intermediarii de credite joacă un rol central în distribuția contractelor de credit pentru bunuri imobile rezidențiale în Uniune, există încă diferențe substanțiale între prevederile naționale în materie de desfășurare a activității de afaceri și de supraveghere a intermediarilor de credite, care creează obstacole în calea accesului la activitate și a desfășurării activității intermediarilor de credite pe piața internă. Incapacitatea intermediarilor de

credite de a-și desfășura activitatea liber pe tot teritoriul Uniunii este un obstacol în calea bunei funcționări a pieței interne în domeniul contractelor de credit pentru bunuri imobile rezidențiale. Deși se recunoaște diversitatea tipurilor de actori implicați în intermedierea de credite, este esențială existența unor standarde la nivelul Uniunii pentru a asigura un nivel ridicat al profesionalismului și al serviciilor.

- (69) Înainte de a-și putea desfășura activitățile, intermediarii de credite ar trebui să facă obiectul unui proces de admitere de către autoritatea competentă a statului lor membru de origine și să facă obiectul unei supravegheri permanente pentru a se asigura respectarea de către aceștia a unor cerințe profesionale stricte cel puțin în ceea ce privește competența, buna reputație și asigurarea de răspundere civilă profesională. Aceste cerințe ar trebui să se aplice cel puțin la nivel de instituție. Cu toate acestea, statele membre pot clarifica însă dacă aceste cerințe pentru admitere se aplică și personalului intermediarilor de credite. Statul membru de origine poate prevedea cerințe suplimentare, de exemplu ca acționarii intermediarului de credite să aibă o bună reputație sau ca un intermediar de credite care este legat să nu poată fi legat decât de un singur creditor, dacă aceste cerințe sunt proporționale și compatibile cu alte prevederi din dreptul Uniunii. Informațiile relevante referitoare la intermediarii de credite admiși ar trebui, de asemenea, înscrise într-un registru public. Intermediarii de credite legați care lucrează în exclusivitate cu un creditor sub responsabilitatea deplină și necondiționată a acestuia ar trebui să aibă posibilitatea de a fi admiși de către autoritatea competentă sub auspiciile creditorului în numele căruia acționează intermediarii de credite. Statele membre ar trebui să aibă dreptul de a menține sau de a impune restricții referitoare la forma juridică a anumitor intermediari de credite și la posibilitatea acestora de a acționa exclusiv ca persoane juridice sau ca persoane fizice. Statele membre ar trebui, se asemenea, să aibă libertatea de a decide dacă toți intermediarii de credite sunt introduși într-un singur registru sau dacă sunt necesare registre diferite în situația în care intermediarul de credite este legat sau acționează ca intermediar de credite independent. Mai mult, statele membre ar trebui să aibă libertatea de a menține sau de a impune restricții privind posibilitatea intermediarilor de credite legați de unul sau de mai mulți creditori de a percepe orice tarife din partea consumatorilor.
- (70) În unele state membre, intermediarii de credite pot decide să utilizeze serviciile reprezentanților desemnați pentru desfășurarea de activități în numele lor. Statele membre ar trebui să aibă posibilitatea de a aplica regimul specific prevăzut în prezenta directivă pentru reprezentanții desemnați. Cu toate acestea, statele membre ar trebui să aibă libertatea de a introduce un asemenea regim sau de a permite altor entități să îndeplinească un rol comparabil cu rolul reprezentanților desemnați, cu condiția ca aceste entități să facă obiectul aceluiași regim ca și intermediarii de credite. Normele privind reprezentanții desemnați prevăzute în prezenta directivă nu obligă statele membre să permită reprezentanților desemnați să funcționeze pe teritoriul lor dacă reprezentanții desemnați respectivi nu sunt considerați intermediari de credite în temeiul prezentei directive.
- (71) Pentru a asigura o supraveghere eficace a intermediarilor de credite de către autoritățile competente, un intermediar de credite care este o persoană juridică ar trebui admis în statul membru în care își are sediul social. Un intermediar de credite care nu este o persoană juridică ar trebui admis în statul membru în care își are sediul principal. De asemenea, statele membre ar trebui să solicite ca sediul principal al unui intermediar de credite să se afle întotdeauna în mod obligatoriu în statul membru de origine al acestuia și ca intermediarul de credite în cauză să desfășoare efectiv activități pe teritoriul statului membru respectiv.
- (72) Cerințele pentru admitere ar trebui să le permită intermediarilor de credite să funcționeze în alte state membre, în conformitate cu principiile libertății de stabilire și al libertății de a presta servicii, cu condiția respectării procedurii corespunzătoare de notificare între autoritățile competente. Chiar și în cazurile în care statele membre decid admiterea tuturor membrilor personalului intermediarului de credite, notificarea intenției de a presta servicii ar trebui efectuată la nivelul intermediarului de credite, și nu al fiecărui angajat. Cu toate acestea, deși prezenta directivă prevede cadrul pentru toți intermediarii de credite admiși, inclusiv pentru intermediarii de credite legați de un singur creditor, pentru a-și desfășura activitatea pe tot teritoriul Uniunii, prezenta directivă nu prevede un astfel de cadru pentru reprezentanții desemnați. În astfel de cazuri, reprezentanții desemnați care doresc să își desfășoare activitatea în alt stat membru ar trebui să îndeplinească cerințele pentru admiterea intermediarilor de credite prevăzute în prezenta directivă.
- (73) În unele state membre, intermediarii de credite își pot desfășura activitățile cu privire la contractele de credit oferite de instituțiile non-bancare și de instituțiile de credit. În principiu, intermediarilor de credite admiși ar trebui să li se permită să funcționeze pe tot teritoriul Uniunii. Totuși, admiterea din partea autorităților competente ale statelor membre de origine nu ar trebui să permită intermediarilor de credite să presteze servicii în legătură cu contractele de credit oferite de instituții non-bancare unui consumator dintr-un stat membru în care unor astfel de instituții non-bancare nu le este permis să își desfășoare activitatea.
- (74) Statele membre ar trebui să poată dispune ca persoanele care desfășoară activități de intermediere a creditelor doar ocazional în cursul activității lor profesionale, cum ar fi avocații sau notarii, să nu facă obiectul procedurii de admitere prevăzute în prezenta directivă, cu condiția ca această activitate profesională să fie reglementată și ca normele relevante să nu interzică desfășurarea ocazională a unor activități de intermediere de credite. O astfel de derogare de la procedura de admitere prevăzută în prezenta directivă ar trebui totuși să însemne că aceste persoane nu pot beneficia de regimul de pașapoarte prevăzut în prezenta directivă. Persoanele care doar prezintă sau recomandă unui consumator un creditor sau un intermediar de credite în mod ocazional în cursul activității lor profesionale, de exemplu indicând

existența unui anumit creditor sau intermediar de credite consumatorului sau un tip de produs al respectivului creditor sau intermediar de credite consumatorului fără a face altă publicitate sau a se angaja în prezentarea, ofertarea, lucrările pregătitoare sau încheierea contractului de credit, nu ar trebui considerate intermediari de credite în sensul prezentei directive. De asemenea, nu ar trebui considerați intermediari de credite în sensul prezentei directive împrumutatorii care doar transferă un contract de credit unui consumator printr-un proces de subrogare, fără a desfășura nicio altă activitate de intermediere de credite.

(75) Pentru a asigura existența unor condiții de concurență echitabile între creditori și a promova stabilitatea financiară, până la o armonizare mai aprofundată, statele membre ar trebui să vegheze la adoptarea măsurilor corespunzătoare pentru admiterea și supravegherea instituțiilor non-bancare care oferă contracte de credit pentru bunuri imobile rezidențiale. În conformitate cu principiul proporționalității, prezenta directivă nu ar trebui să prevadă condiții detaliate de admitere sau supraveghere a creditorilor care oferă astfel de contracte de credit și care nu sunt instituții de credit conform definiției din Regulamentul UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții ⁽¹⁾. Numărul instituțiilor de acest tip active în Uniune în prezent este limitat, la fel și cota lor de piață și numărul statelor membre în care își desfășoară activitatea, în special de la declanșarea crizei financiare. Din același motiv, nu este oportună nici introducerea unui „pașaport” pentru aceste instituții în prezenta directivă.

(76) Statele membre ar trebui să stabilească norme privind sancțiunile aplicabile în cazul încălcării dispozițiilor de drept intern adoptate în temeiul prezentei directive și să se asigure că acestea sunt aplicate. Deși alegerea sancțiunilor rămâne la latitudinea statelor membre, sancțiunile prevăzute ar trebui să fie eficiente, proporționale și cu efect de descurajare.

(77) Consumatorii ar trebui să aibă acces la proceduri extrajudiciare de plângere și reparație în cazul disputelor care decurg din drepturile și obligațiile prevăzute în prezenta directivă apărute între creditori și consumatori și între intermediarii de credite și consumatori. Statele membre ar trebui să se asigure că participarea la astfel de proceduri alternative de soluționare a litigiilor nu este opțională pentru creditori și intermediarii de credite. Pentru a asigura buna funcționare a procedurilor de soluționare alternativă a litigiilor în cazurile de activități transfrontaliere, statele membre ar trebui să solicite organismelor responsabile de soluționarea extrajudiciară a plângerilor și de reparație și să le încurajeze să coopereze. În acest context, organismele pentru plângeri și reparații extrajudiciare din statele membre ar trebui încurajate să participe la FIN-NET, o rețea de soluționare a disputelor financiare a sistemelor naționale extrajudiciare care sunt responsabile de rezolvarea disputelor dintre consumatori și furnizorii de servicii financiare.

(78) Pentru a asigura o armonizare consecventă și pentru a ține cont de evoluția pieței contractelor de credit sau a produselor de credit sau a condițiilor economice, precum și pentru a oferi specificații suplimentare referitoare la anumite cerințe din cadrul prezentei directive, ar trebui delegată Comisiei competența de a adopta acte în conformitate cu articolul 290 din TFUE cu privire la modificarea formulelor standard sau instrucțiunilor pentru completarea FEIS și modificarea comentariilor sau actualizarea presupunerilor folosite la calcularea DAE. Este deosebit de important ca, în timpul lucrărilor sale pregătitoare, Comisia să organizeze consultări adecvate, inclusiv la nivel de experți. Atunci când pregătește și elaborează acte delegate, Comisia ar trebui să asigure transmiterea simultană, la timp și adecvată a documentelor relevante către Parlamentul European și Consiliu.

(79) Pentru a facilita capacitatea intermediarilor de credite de a furniza servicii la nivel transfrontalier, în scopul cooperării, al schimbului de informații și al soluționării litigiilor între autoritățile competente, autoritățile competente responsabile de admiterea intermediarilor de credite ar trebui să fie autoritățile care acționează sub auspiciile Autorității europene de supraveghere (Autoritatea bancară europeană) (ABE), în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 1093/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea bancară europeană) ⁽²⁾ sau alte autorități naționale, cu condiția ca acestea să coopereze cu autoritățile care acționează sub auspiciile ABE pentru a-și îndeplini sarcinile în temeiul prezentei directive.

(80) Statele membre ar trebui să desemneze autoritățile competente abilitate să asigure aplicarea prezentei directive și să se asigure că acestea dispun de toate competențele de investigare și de asigurare a aplicării/respectării, precum și de resursele necesare pentru a-și îndeplini sarcinile. Autoritățile competente ar putea acționa referitor la anumite aspecte ale prezentei directive cerând instanțelor judecătorești competente să pronunțe o hotărâre judecătorească, inclusiv, dacă este cazul, prin căi de atac. Acest lucru ar putea permite statelor membre, în special în cazul în care dispozițiile prezentei directive au fost transpuse în dreptul civil, să delege aplicarea respectivelor dispoziții organelor și instanțelor sus-menționate. Statele membre ar trebui să poată desemna mai multe autorități competente pentru aplicarea gamei variate de obligații prevăzute de prezenta directivă. De exemplu, în cazul unor dispoziții, statele membre ar putea desemna autoritățile competente responsabile de asigurarea respectării protecției consumatorilor, în timp ce în cazul altora, acestea ar putea decide să desemneze supraveghetori prudențiali. Opțiunea de a desemna diferite autorități competente nu ar trebui să aducă atingere obligațiilor de supraveghere și de cooperare continuă între autoritățile competente, astfel cum este prevăzut în prezenta directivă.

⁽¹⁾ JO L 176, 27.6.2013, p. 1.

⁽²⁾ JO L 331, 15.12.2010, p. 12.

- (81) Funcționarea eficientă a prezentei directive va trebui să facă obiectul unei reexaminări, la fel ca progresele înregistrate în crearea unei piețe interne cu un nivel ridicat de protecție a consumatorilor pentru contractele de credit pentru bunuri imobile rezidențiale. Reexaminarea ar trebui să includă, printre altele, o evaluare a respectării prezentei directive și a impactului acesteia, o evaluare a menținerii caracterului adecvat al domeniului de aplicare a prezentei directive, o analiză a acordării de credite de către instituțiile non-bancare, o evaluare a necesității unor noi măsuri, inclusiv a unui pașaport pentru instituții non-bancare, precum și o examinare a necesității de a introduce drepturi și obligații suplimentare în etapa postcontractuală a contractelor de credit.
- (82) Intervenția exclusiv la nivelul statelor membre poate genera seturi de norme diferite, care pot afecta buna funcționare a pieței interne sau pot crea noi obstacole. Deoarece obiectivul prezentei directive, și anume crearea unei piețe interne a contractelor de credit pentru bunuri imobile rezidențiale care să fie eficientă și competitivă și care să ofere în același timp un nivel ridicat de protecție a consumatorilor nu poate fi realizată în mod satisfăcător de statele membre, iar în consecință, acțiunea la nivelul Uniunii ar fi mai eficace, Uniunea poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este enunțat la articolul respectiv, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului respectiv.
- (83) Statele membre pot decide să transpună anumite aspecte reglementate de prezenta directivă în dreptul intern prin norme prudențiale, de exemplu evaluarea bonității consumatorului, în timp ce altele sunt transpuse în dreptul penal, de exemplu obligațiile referitoare la împrumutatul responsabil.
- (84) În conformitate cu declarația politică comună a statelor membre și a Comisiei cu privire la documentele explicative din 28 septembrie 2011 ⁽¹⁾, statele membre s-au angajat să anexeze, în cazuri justificate, la notificarea măsurilor lor de transpunere, unul sau mai multe documente care explică relația dintre componentele unei directive și părțile corespunzătoare din instrumentele naționale de transpunere. În ceea ce privește prezenta directivă, organul legislativ consideră că transmiterea unor astfel de documente este justificată.
- (85) Autoritatea Europeană pentru Protecția Datelor a dat un aviz la 25 iulie 2011 ⁽²⁾ în baza articolului 28 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 45/2001 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2000 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile și organele comunitare și libera circulație a acestor date ⁽³⁾,

⁽¹⁾ JO C 369, 17.12.2011, p. 14.

⁽²⁾ JO C 377, 23.12.2011, p. 5.

⁽³⁾ JO L 8, 12.1.2001, p. 1.

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

CAPITOLUL I

OBIECT, DOMENIU DE APLICARE, DEFINIȚII ȘI AUTORITĂȚI COMPETENTE

Articolul 1

Obiectul

Prezenta directivă prevede un cadru comun pentru anumite aspecte ale actelor cu putere de lege și actelor administrative ale statelor membre referitoare la contractele care acoperă credite pentru consumatori garantate prin ipotecă sau legate în alt mod de bunuri imobile rezidențiale, inclusiv obligația de a efectua o evaluare a bonității înainte de acordarea unui credit, ca bază pentru elaborarea unor standarde de subscriere eficace în legătură cu bunurile imobile rezidențiale în statele membre, precum și referitor la anumite cerințe prudențiale și de supraveghere, inclusiv pentru înființarea și supravegherea intermediarilor de credite, a reprezentanților desemnați și a instituțiilor non-bancare.

Articolul 2

Nivelul de armonizare

(1) Prezenta directivă nu împiedică statele membre să mențină sau să introducă dispoziții mai stricte în scopul de a proteja consumatorii, cu condiția ca dispozițiile respective să fie coerente cu obligațiile acestora în temeiul dreptului Uniunii.

(2) Fără a aduce atingere alineatului (1), statele membre nu mențin și nu introduc în legislația lor națională dispoziții diferite de cele prevăzute la articolul 14 alineatul (2) și în anexa II partea A în ceea ce privește informațiile precontractuale standardizate prin intermediul unei fișe europene de informații standardizate (FEIS) și la articolul 17 alineatele (1)-(5), (7) și (8) și în anexa I cu privire la un standard al Uniunii comun, consecvent, pentru calcularea dobânzii anuale efective (DAE).

Articolul 3

Domeniul de aplicare

(1) Prezenta directivă se aplică:

- (a) contractelor de credit garantate fie prin ipotecă, fie printr-o altă garanție comparabilă, utilizată în mod curent într-un stat membru asupra unui bun imobil rezidențial, fie printr-un drept legat de un bun imobil rezidențial; și
- (b) contractelor de credit al căror scop este dobândirea sau păstrarea drepturilor de proprietate asupra unui teren sau asupra unei clădiri existente sau proiectate.

(2) Prezenta directivă nu se aplică:

(a) contractelor de credit *equity release* în care creditorul:

(i) contribuie cu o sumă forfetară, cu plăți periodice sau cu alte forme de plată a creditului în schimbul unei sume obținute din vânzarea viitoare a unui bun imobil rezidențial sau al unui drept cu privire la bunuri imobile rezidențiale; și

(ii) nu va solicita rambursarea integrală a creditului până la producerea în viața consumatorului a unuia sau mai multor evenimente specificate, astfel cum sunt definite de către statele membre, cu excepția cazului în care consumatorul își încalcă obligațiile contractuale, ceea ce permite creditorului să rezilieze contractul de credit;

(b) contractelor de credit acordate de către un angajator angajaților săi ca activitate secundară, atunci când aceste credite sunt acordate fără dobândă sau cu o DAE mai mică decât cea practică în mod obișnuit pe piață și care nu sunt propuse în general publicului;

(c) contractelor de credit în care creditul este acordat fără dobândă și fără alte taxe, cu excepția celor aplicate pentru recuperarea costurilor legate în mod direct de garantarea creditului;

(d) contractelor de credit sub forma unei facilități de tip „descoperit de cont” și în baza cărora creditul trebuie rambursat în termen de o lună;

(e) contractelor de credit care sunt rezultatul unei hotărâri pronunțate de o instanță sau de o altă autoritate oficială;

(f) contractelor de credit privind amânarea, cu titlu gratuit, a plății unei datorii existente și care nu intră în domeniul de aplicare al alineatului (1) litera (a).

(3) Statele membre pot decide să nu aplice:

(a) articolele 11 și 14 și anexa II în cazul contractelor de credit pentru consumatori, garantate fie prin ipotecă, fie printr-o altă garanție comparabilă, utilizată în mod curent într-un stat membru asupra unui bun imobil rezidențial, fie printr-un drept legat de un bun imobil rezidențial, al căror scop nu este dobândirea sau păstrarea dreptului de proprietate asupra unui bun imobil rezidențial, cu condiția ca statele membre să aplice în cazul unor asemenea contracte de credit articolele 4 și 5 și anexele II și III la Directiva 2008/48/CE;

(b) prezenta directivă în cazul contractelor de credit referitoare la un bun imobil în cazul în care contractul de credit prevede că bunul imobil nu poate fi ocupat în orice moment în calitate de casă, apartament sau alt loc de reședință de către consumator sau un membru de familie al acestuia și trebuie ocupat în calitate de casă, apartament sau alt loc de reședință în baza unui contract de închiriere;

(c) prezenta directivă în cazul contractelor de credit referitoare la credite acordate unui public restrâns în baza unei dispoziții legale de interes general, fără dobândă sau la rate ale dobânzii mai mici decât cele practicate în mod obișnuit pe piață ori în condiții care sunt mai avantajoase pentru consumator decât cele obișnuite de pe piață și cu rate ale dobânzii care să nu fie mai mari decât cele practicate în mod normal pe piață;

(d) prezenta directivă în cazul creditelor-punte;

(e) prezenta directivă în cazul contractelor de credit în care creditorul este o organizație care face obiectul articolului 2 alineatul (5) din Directiva 2008/48/CE.

(4) Statele membre care utilizează opțiunea menționată la litera (b) de la alineatul (3) asigură aplicarea unui cadru adecvat la nivel național în ceea ce privește acest tip de credit.

(5) Statele membre care utilizează opțiunea menționată la litera (c) sau la litera (e) de la alineatul (3) asigură aplicarea unor măsuri alternative adecvate prin care să se asigure faptul că consumatorii primesc în timp util informații cu privire la principalele caracteristici, riscuri și costuri aferente unor astfel de contracte de credit în etapa precontractuală și că informările publicitare privind aceste contracte de credit sunt corecte, clare și nu induc în eroare.

Articolul 4

Definiții

În înțelesul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

1. „consumator” înseamnă un consumator în înțelesul definiției de la articolul 3 litera (a) din Directiva 2008/48/CE;

2. „creditor” înseamnă o persoană fizică sau juridică care acordă sau promite să acorde credite care se încadrează în domeniul de aplicare al articolului 3 în cursul exercitării activității sale comerciale sau profesionale;

3. „contract de credit” înseamnă un contract prin care un creditor acordă sau promite să acorde unui consumator un credit în cadrul domeniului de aplicare al articolului 3 sub formă de amânare la plată, împrumut sau alte facilități financiare similare;

4. „serviciu auxiliar” înseamnă un serviciu oferit consumatorului în legătură cu contractul de credit;

5. „intermediar de credite” înseamnă o persoană fizică sau juridică care nu acționează în calitate de creditor sau notar și care nu doar face legătura, fie în mod direct fie indirect, unui consumator cu un creditor sau cu un intermediar de credite și care, în cursul exercitării activității sale comerciale, a afacerii sau a profesiei sale, în schimbul unui onorariu care poate lua formă pecuniară sau orice altă formă de plată convenită:
- (a) prezintă sau oferă consumatorilor contracte de credit;
 - (b) oferă asistență consumatorilor prin organizarea de activități pregătitoare sau alte activități administrative precontractuale privind contractele de credit, altele decât cele menționate la litera (a); sau
 - (c) încheie contracte de credit cu consumatorii în numele creditorului;
6. „grup” înseamnă un grup de creditori care urmează a fi consolidați în scopul întocmirii unor conturi consolidate, conform definiției Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi ⁽¹⁾;
7. „intermediar de credite legat” înseamnă un intermediar de credite care acționează în numele și sub răspunderea deplină și necondiționată:
- (a) a unui singur creditor;
 - (b) a unui singur grup; sau
 - (c) a unui număr de creditori sau de grupuri care nu reprezintă majoritatea pieței;
8. „reprezentant desemnat” înseamnă o persoană fizică sau juridică care desfășoară activități menționate la punctul 5, care acționează în numele sau sub responsabilitatea deplină și necondiționată a unui singur intermediar de credite;
9. „instituție de credit” înseamnă o instituție de credit conform definiției de la articolul 4 alineatul (1) punctul 1 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013;
10. „instituție non-bancară” înseamnă orice creditor care nu este instituție de credit;
11. „personal” înseamnă:
- (a) orice persoană fizică care lucrează pentru creditor sau intermediarul de credite și care este implicată direct în activitățile reglementate de prezenta directivă sau intră în contact cu consumatorii în cursul unor activități reglementate de prezenta directivă;
 - (b) orice persoană fizică care lucrează pentru un reprezentant desemnat și care intră în contact cu consumatorii în cadrul unor activități reglementate de prezenta directivă;
 - (c) orice persoană fizică care gestionează sau supraveghează în mod direct persoanele fizice menționate la literele (a) și (b);
12. „valoarea totală a creditului” înseamnă valoarea totală a creditului astfel cum este definită la articolul 3 litera (l) din Directiva 2008/48/CE;
13. „costul total al creditului pentru consumator” înseamnă costul total al creditului pentru consumator, conform definiției de la articolul 3 litera (g) din Directiva 2008/48/CE, incluzând costul evaluării bunului, în cazul în care o astfel de evaluare este necesară pentru obținerea creditului, dar excluzând taxele de înregistrare pentru transferul dreptului de proprietate asupra bunului imobil. Acesta exclude orice taxe plătibile de către consumator pentru nerespectarea angajamentelor prevăzute în contractul de credit;
14. „suma totală plătitibilă de către consumator” înseamnă valoarea totală plătitibilă de către consumator, conform definiției de la articolul 3 litera (h) din Directiva 2008/48/CE;
15. „dobânda anuală efectivă” (DAE) înseamnă costul total al creditului pentru consumator, exprimat în procent anual din valoarea totală a creditului, după caz, inclusiv costurile menționate la articolul 17 alineatul (2) și este egală, pe o perioadă de un an, cu valoarea actuală a tuturor angajamentelor (trageri, rambursări și costuri), viitoare sau prezente, convenite de creditor și de consumator;
16. „rata dobânzii” înseamnă rata dobânzii în înțelesul definiției de la articolul 3 litera (j) din Directiva 2008/48/CE;
17. „evaluarea bonității” înseamnă evaluarea probabilității ca datoria rezultată din contractul de credit să fie achitată;
18. „suport durabil” înseamnă un suport durabil în înțelesul definiției de la articolul 3 litera (m) din Directiva 2008/48/CE;
19. „stat membru de origine” înseamnă:
- (a) în cazul în care creditorul sau intermediarul de credite este o persoană fizică, statul membru în care este situat sediul său principal;

⁽¹⁾ JO L 182, 29.6.2013, p. 19.

- (b) în cazul în care creditorul sau intermediarul de credite este o persoană juridică, statul membru în care se află sediul său social sau, dacă, potrivit dreptului său intern, acesta nu are sediu social, statul membru în care se află sediul său principal;
20. „stat membru gazdă” înseamnă statul membru, altul decât statul membru de origine, în care creditorul sau intermediarul de credite are o sucursală sau în care prestează servicii;
21. „servicii de consiliere” înseamnă oferirea de recomandări personalizate unui consumator cu privire la una sau mai multe operațiuni legate de contracte de credit și constituie o activitate separată față de acordarea unui credit și față de activitățile de intermediere de credite menționate la punctul 5;
22. „autoritate competentă” înseamnă o autoritate desemnată drept competentă de către un stat membru în conformitate cu articolul 5;
23. „credit-punte” înseamnă un contract de credit, fie pe durată nelimitată, fie care trebuie rambursat în 12 luni, utilizat de consumator drept soluție de finanțare temporară în momentul tranzacționării unui alt contract financiar pentru bunul imobil respectiv;
24. „datorie sau garanție contingentă” înseamnă un contract de credit care funcționează drept garanție pentru o altă tranzacție separată dar auxiliară, și în care capitalul garantat cu un bun imobil este tras numai în cazul în care se produce un eveniment sau se produc evenimente specificate în contract;
25. „contract de credit cu partajare de proprietate” înseamnă un contract de credit în care capitalul de rambursat este bazat pe un procent stabilit contractual din valoarea bunului imobil la momentul rambursării sau rambursărilor capitalului;
26. „practică de legare” înseamnă oferirea sau vânzarea contractului de credit în cadrul unui pachet împreună cu alte produse sau servicii financiare distincte, contractul de credit nefiind pus la dispoziția consumatorului în mod separat;
27. „practică de grupare” înseamnă oferirea sau vânzarea contractului de credit în cadrul unui pachet împreună cu alte produse sau servicii financiare distincte, contractul de credit fiind de asemenea pus la dispoziția consumatorului în mod separat, dar nu neapărat în aceiași termeni sau în aceleași condiții ca atunci când este oferit grupat cu serviciile auxiliare;
28. „împrumut în valută” înseamnă un contract de credit atunci când creditul este:
- (a) în altă monedă decât cea în care consumatorul primește veniturile sau deține activele pe baza cărora urmează să fie rambursat creditul; sau

- (b) în altă monedă decât moneda statului membru în care consumatorul își are reședința.

Articolul 5

Autorități competente

- (1) Statele membre desemnează autoritățile naționale competente abilitate să asigure aplicarea și respectarea prezentei directive și veghează ca acestea să dispună de toate prerogativele aferente investigării și executării și de resursele adecvate necesare pentru a-și îndeplini atribuțiile în mod eficient și eficace.

Autoritățile menționate la primul paragraf sunt fie autorități sau organe publice recunoscute în dreptul intern sau de către autorități publice abilitate în mod expres în acest sens prin legislația internă. Acestea nu sunt creditori, intermediari de credite sau reprezentanți desemnați.

- (2) Statele membre se asigură că autoritățile competente, toate persoanele care exercită sau au exercitat activități pentru autoritățile competente, precum și auditorii și experții înstruiți de autoritățile competente se supun obligației de a păstra secretul profesional. Nicio informație confidențială care ar putea fi primită pe parcursul desfășurării activității lor nu poate fi divulgată niciunei persoane sau autorități, decât într-o formă rezumată sau agregată, fără a se aduce atingere cazurilor reglementate de dreptul penal sau de prezenta directivă. Acest lucru nu împiedică, totuși, autoritățile competente să facă schimb de informații confidențiale sau să le transmită în conformitate cu dreptul național și cu dreptul Uniunii.

- (3) Statele membre se asigură că autoritățile desemnate drept competente pentru asigurarea aplicării și respectării articolelor 9, 29, 32, 33, 34 și 35 din prezenta directivă sunt, fie alternativ fie ambele:

- (a) autorități competente definite la articolul 4 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010;
- (b) autorități, altele decât autoritățile competente menționate la litera (a), cu condiția ca actele cu putere de lege și actele administrative naționale să impună respectivelor autorități să coopereze cu autoritățile competente menționate la litera (a) oricând acest lucru este necesar pentru a-și îndeplini sarcinile în temeiul prezentei directive, inclusiv în vederea cooperării cu Autoritatea europeană de supraveghere (Autoritatea bancară europeană) (ABE) în conformitate cu dispozițiile prezentei directive.

- (4) Statele membre informează Comisia și ABE în legătură cu desemnarea autorităților competente și cu orice modificări aduse acestei desemnări, indicând eventualele repartizări ale atribuțiilor între mai multe autorități competente. Prima asemenea notificare se face cât mai curând posibil și nu mai târziu de 21 martie 2016.

(5) Autoritățile competente își exercită competențele în conformitate cu dreptul național fie:

- (a) direct sub autoritatea lor proprie sau sub controlul autorităților judiciare; sau
- (b) cerând instanțelor judecătorești care sunt competente, să pronunțe hotărârile necesare, inclusiv, după caz, prin formularea unei căi de atac, în cazul în care nu se dă curs cererii de pronunțare a deciziei necesare, cu excepția articolelor 9, 29, 32, 33, 34 și 35.

(6) Statele membre care au pe teritoriul lor mai mult de o autoritate competentă se asigură că respectivele sarcini ale acestora sunt clar definite și că autoritățile respective cooperează îndeaproape, astfel încât fiecare să își îndeplinească sarcinile în mod eficient.

(7) Comisia publică cel puțin o dată pe an în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* o listă cu autoritățile competente și o actualizează în mod continuu pe site-ul său internet.

CAPITOLUL 2

EDUCAȚIA FINANCIARĂ

Articolul 6

Educația financiară a consumatorilor

(1) Statele membre promovează măsuri care sprijină educația consumatorilor cu privire la practicile responsabile de împrumut și de gestionare a datoriilor, îndeosebi cu privire la contractele de credit ipotecar. Sunt necesare informații clare și generale cu privire la procesul de acordare a creditelor pentru a oferi orientări consumatorilor, mai ales celor care contractează un credit ipotecar pentru prima oară. Sunt necesare de asemenea și informații privind orientarea care poate fi oferită consumatorilor de către organizațiile de consumatori și autoritățile naționale.

(2) Comisia publică o evaluare a educației financiare disponibile pentru consumatori în statele membre și identifică exemple de bune practici care ar putea fi dezvoltate în continuare pentru creșterea nivelului de cunoștințe financiare.

CAPITOLUL 3

CONDIȚII APLICABILE CREDITORILOR, INTERMEDIARILOR DE CREDITE ȘI REPREZENTANȚILOR DESEMNAȚI

Articolul 7

Norme de conduită pentru acordarea de credite consumatorilor

(1) Statele membre impun creditorilor și intermediarilor de credite sau reprezentanților desemnați obligația ca, în momentul elaborării produselor de credit sau al acordării, intermediarii sau prestării serviciilor de consiliere privind creditele și, după caz, a serviciilor auxiliare către consumatori sau în momentul

executării unui contract de credit, să acționeze cu onestitate, corectitudine, transparență și profesionalism, ținând seama de drepturile și interesele consumatorilor. În ceea ce privește acordarea, intermedierea sau prestarea de servicii de consiliere privind creditul și, după caz, a serviciilor auxiliare, activitățile se bazează pe informații referitoare la situația specifică a consumatorului și la orice cerință specifică adusă la cunoștință de către acesta, precum și pe ipoteze rezonabile cu privire la riscurile aferente situației consumatorului pe durata contractului de credit. În ceea ce privește prestarea de servicii de consiliere, activitatea se bazează, de asemenea, pe informațiile impuse la articolul 22 alineatul (3) litera (a).

(2) Statele membre veghează ca modul în care creditorii își remunerează personalul și intermediarii de credite și modul în care aceștia din urmă își remunerează propriul personal și reprezentanții desemnați să nu afecteze respectarea obligației prevăzute la alineatul (1).

(3) Statele membre se asigură că, la stabilirea și aplicarea politicilor de remunerare pentru personalul responsabil cu evaluarea bonității, creditorii respectă principiile de mai jos într-un mod și într-o măsură adecvate în raport cu dimensiunea lor, cu organizarea lor internă, precum și cu natura, sfera și complexitatea activităților lor:

- (a) politica de remunerare promovează și este compatibilă cu o administrare a riscurilor solidă și eficientă și nu încurajează asumarea unor riscuri care depășesc nivelul de risc tolerat de creditor;
- (b) politica de remunerare este conformă cu strategia de afaceri, obiectivele, valorile și interesele pe termen lung ale creditorului și cuprinde măsuri pentru evitarea conflictelor de interese, în special prevăzând ca remunerația să nu depindă de numărul sau ponderea cererilor acceptate.

(4) Statele membre se asigură că atunci când creditorii, intermediarii de credite sau reprezentanții desemnați oferă servicii de consiliere, sistemul de remunerare a personalului implicat nu aduce atingere capacității acestora de a acționa în interesul consumatorului și, în special, nu depinde de realizarea unor obiective de vânzări. Pentru a atinge acest obiectiv, statele membre pot, în plus, să interzică comisioanele plătite de către creditor intermediarului de credite.

(5) Statele membre pot interzice sau impune restricții asupra plăților din partea unui consumator către un creditor sau intermediar de credite înainte de încheierea unui contract de credit.

Articolul 8

Obligația de a furniza informații gratuit consumatorilor

Statele membre se asigură că atunci când sunt furnizate informații consumatorilor în conformitate cu cerințele stabilite în prezenta directivă, respectivele informații sunt oferite în mod gratuit.

Articolul 9

Cerințe în materie de cunoștințe și competență ale personalului

(1) Statele membre se asigură că creditorii, intermediarii de credite și reprezentanții desemnați impun personalului lor să dețină și să își actualizeze constant un nivel adecvat de cunoștințe și competență în raport cu elaborarea, oferirea sau acordarea contractelor de credit și cu efectuarea de activităților de intermediere de credite în sensul articolului 4 punctul 5 sau furnizarea de servicii de consiliere. Atunci când încheierea unui contract de credit include un serviciu auxiliar legat de acesta, se impun cerințe în materie de cunoștințe și competență referitoare la respectivul serviciu auxiliar.

(2) Cu excepția situațiilor prevăzute la alineatul (3), statele membre de origine stabilesc cerințele minime în materie de cunoștințe și competență pentru personalul creditorilor, al intermediarilor de credite și al reprezentanților desemnați în conformitate cu principiile prevăzute în anexa III.

(3) Atunci când un creditor sau un intermediar de credite își prestează serviciile pe teritoriul unuia sau mai multor alte state membre:

(i) printr-o sucursală, statului membru gazdă îi revine responsabilitatea de a stabili cerințele minime în materie de cunoștințe și competență aplicabile personalului unei sucursale;

(ii) în temeiul libertății de a presta servicii, statul membru de origine este responsabil cu stabilirea cerințelor minime de cunoștințe și competență aplicabile personalului în conformitate cu anexa III; totuși, statele membre gazdă pot stabili cerințele minime în materie de cunoștințe și competență în cazul cerințelor menționate în anexa III punctul 1 literele (b), (c), (e) și (f).

(4) Statele membre se asigură că autoritățile competente supraveghează respectarea cerințelor prevăzute la alineatul (1) și că au competența de a impune creditorilor, intermediarilor de credite și reprezentanților desemnați să furnizeze dovezile pe care autoritatea competentă le consideră necesare pentru a face posibilă respectiva supraveghere.

(5) În scopul supravegherii eficace a creditorilor și a intermediarilor de credite care prestează servicii pe teritoriul altui stat membru/altor state membre în temeiul libertății de a presta servicii, autoritățile competente ale statelor membre gazdă și de origine cooperează îndeaproape în vederea supravegherii și aplicării eficace a cerințelor minime în materie de cunoștințe și competență de către statul membru gazdă. În acest scop, acestea își pot delega reciproc sarcini și responsabilități.

CAPITOLUL 4

INFORMAȚII ȘI PRACTICI PRELIMINARE ÎNCHEIERII CONTRACTULUI DE CREDIT

Articolul 10

Dispoziții generale aplicabile publicității și marketingului

Fără a aduce atingere Directivei 2005/29/CE, statele membre solicită ca toate informările publicitare și de marketing privind contractele de credit să fie corecte, clare și să nu inducă în eroare. În special, trebuie interzise formulările care pot crea așteptări neîntemeiate din partea consumatorului în ceea ce privește disponibilitatea sau costul unui credit.

Articolul 11

Informații standard care trebuie incluse în materialele publicitare

(1) Statele membre se asigură că orice formă de publicitate referitoare la contractele de credit care indică o rată a dobânzii sau orice cifre referitoare la costul creditului pentru consumator cuprinde informații standard în conformitate cu prezentul articol.

Statele membre pot prevedea că primul paragraf nu se aplică în situațiile în care dreptul intern prevede indicarea DAE în cazul publicității privind contractele de credit în care nu se menționează rata dobânzii și nici alte cifre referitoare la orice cost al creditului pentru consumator în sensul primului paragraf.

(2) Informațiile standard indică într-un mod clar, concis și vizibil:

(a) identitatea creditorului sau, după caz, a intermediarului de credite sau a reprezentantului desemnat;

(b) dacă este cazul, faptul că contractul de credit va fi garantat fie prin ipotecă, fie printr-o altă garanție comparabilă, utilizată în mod curent într-un stat membru asupra unui bun imobil rezidențial, fie printr-un drept legat de un bun imobil rezidențial;

(c) rata dobânzii, indicând dacă este fixă sau variabilă sau o combinație a amândurora, împreună cu informații privind toate costurile incluse în costul total al creditului pentru consumator;

(d) valoarea totală a creditului;

(e) DAE, care se include în materialul publicitar cel puțin la fel de vizibil ca orice rată a dobânzii;

(f) dacă este cazul, durata contractului de credit;

(g) dacă este cazul, valoarea ratelor;

(h) dacă este cazul, suma totală plătită de către consumator;

(i) dacă este cazul, numărul ratelor;

(j) dacă este cazul, un avertisment referitor la faptul că posibilele fluctuații ale ratei de schimb valutar ar putea afecta suma care trebuie plătită de consumator.

(3) Informațiile enumerate la alineatul (2), în afară de cele enumerate la literele (a), (b) sau (j) din acesta, sunt furnizate prin intermediul unui exemplu reprezentativ și sunt conforme cu respectivul exemplu reprezentativ de la început până la sfârșit. Statele membre adoptă criterii pentru determinarea unui exemplu reprezentativ.

(4) În cazul în care încheierea unui contract referitor la un serviciu auxiliar, în particular o asigurare, este obligatorie pentru obținerea creditului sau pentru obținerea creditului conform clauzelor și condițiilor prezentate în ofertă, iar costul acelui serviciu nu poate fi determinat în prealabil, obligația de a încheia un asemenea contract este, de asemenea, menționată în mod clar, concis și vizibil, împreună cu DAE.

(5) Informațiile menționate la alineatele (2) și (4) sunt ușor de citit sau clar audibile, după caz, în funcție de suportul utilizat pentru publicitate.

(6) Statele membre pot solicita includerea unui avertisment concis și proporționat privind riscurile specifice asociate contractelor de credit. Statele membre notifică respectivele cerințe Comisiei fără întârziere.

(7) Prezentul articol se aplică fără a aduce atingere Directivei 2005/29/CE.

Articolul 12

Practici de legare și de grupare

(1) Statele membre permit practicile de grupare, dar interzic practicile de legare.

(2) Fără a aduce atingere alineatului (1), statele membre pot dispune că creditorii au posibilitatea să solicite consumatorului sau unui membru de familie al acestuia ori unei rude apropiate a acestuia:

(a) să deschidă sau să mențină un cont de plăți sau un cont de economii în cazul în care acesta are ca unic scop acumularea de capital destinat rambursării creditului, administrării acestuia, acumulării de resurse în vederea obținerii creditului sau furnizării unei garanții suplimentare pentru creditor în caz de neplată;

(b) să achiziționeze sau să mențină un produs de investiții sau de pensii private, în cazul în care respectivul produs, care oferă investitorului în principal un venit pe perioada pensionării, are drept scop și furnizarea unei garanții suplimentare pentru creditor în caz de neplată sau acumularea de capital

în vederea rambursării creditului, a administrării acestuia sau a acumulării de resurse în vederea obținerii creditului;

(c) să încheie un contract de credit distinct, împreună cu un contract de credit cu partajare de proprietate, în vederea obținerii creditului.

(3) Fără a aduce atingere alineatului (1), statele membre pot, de asemenea, să permită practicile de legare în cazul în care creditorul poate demonstra autorității sale competente că produsele legate sau categoriile de produse oferite, în termeni și condiții similare, care nu sunt disponibile separat, au drept rezultat un beneficiu clar pentru consumatori, ținând seama în mod adecvat de disponibilitatea și prețurile produselor relevante oferite pe piață. Prezentul alineat se aplică exclusiv produselor care urmează să fie comercializate după 20 martie 2014.

(4) Statele membre pot permite creditorilor să solicite consumatorului să dețină o poliță de asigurare relevantă în legătură cu contractul de credit. În astfel de cazuri, statele membre se asigură că creditorul acceptă polița de asigurare de la un furnizor diferit de furnizorul preferat de acesta, în cazul în care respectiva poliță are un nivel de garantare echivalent cu cel propus de creditor.

Articolul 13

Informații generale

(1) Statele membre se asigură că creditorii sau, dacă este cazul, intermediarii de credite legați sau reprezentanții desemnați ai acestora pun în permanență la dispoziție informații generale clare și ușor de înțeles legate de contractele de credit, pe hârtie ori pe un alt suport durabil sau în formă electronică. În plus, statele membre pot dispune ca informațiile generale să fie puse la dispoziție de către intermediarii de credite care nu sunt legați.

Aceste informații generale includ cel puțin următoarele:

(a) identitatea și adresa fizică a sursei care emite informațiile;

(b) scopurile în care poate fi utilizat creditul;

(c) formele garanției, inclusiv, dacă este cazul, posibilitatea ca aceasta să se afle într-un alt stat membru;

(d) durata posibilă a contractelor de credit;

(e) tipurile de rată a dobânzii disponibile, indicând dacă este fixă și/sau variabilă, împreună cu o scurtă descriere a caracteristicilor unei rate fixe și ale unei rate variabile, inclusiv a implicațiilor pentru consumator;

(f) în cazul în care împrumuturile într-o monedă străină sunt disponibile, indicarea monedei (monedelor) străine, inclusiv o explicație a implicațiilor pentru consumator atunci când creditul este în valută;

- (g) un exemplu reprezentativ al valorii totale a creditului, al costului total al creditului pentru consumator, al sumei totale plătită de către consumator și al DAE;
- (h) o indicație privind posibile costuri suplimentare, care nu sunt incluse în costul total al unui credit pentru consumator, de plătit în legătură cu un contract de credit;
- (i) gama de diferite modalități disponibile de rambursare a creditului (inclusiv numărul, frecvența și cuantumul ratelor periodice);
- (j) dacă este cazul, o declarație clară și concisă conform căreia respectarea termenilor și condițiilor contractului de credit nu garantează rambursarea valorii totale a creditului în temeiul contractului de credit;
- (k) o descriere a condițiilor direct legate de rambursarea anticipată;
- (l) dacă este necesară o evaluare a bunului și, în caz afirmativ, cine este responsabil să asigure efectuarea evaluării și dacă aceasta implică eventuale costuri conexe pentru consumator;
- (m) o indicație privind serviciile auxiliare pe care consumatorul este obligat să le achiziționeze pentru a obține creditul sau pentru a îl obține în conformitate cu termenii și condițiile prezentate și, după caz, o clarificare a serviciilor auxiliare care pot fi cumpărate de la un alt furnizor decât creditorul; și
- (n) un avertisment general privind posibilele consecințe ale nerespectării angajamentelor legate de contractul de credit.
- (2) Statele membre pot impune creditorilor obligația de a include alte tipuri de avertismente care sunt relevante într-un anumit stat membru. Statele membre notifică respectivele cerințe Comisiei fără întârziere.

Articolul 14

Informații precontractuale

- (1) Statele membre se asigură că creditorul și, dacă este cazul, intermediarul de credite sau reprezentantul desemnat îi oferă consumatorului informațiile personalizate de care acesta are nevoie pentru a compara produsele de credit disponibile pe piață, a evalua implicațiile lor și a decide în cunoștință de cauză dacă să încheie sau nu un contract de credit:
- (a) fără întârzieri nejustificate, după ce consumatorul a furnizat informațiile necesare cu privire la nevoile sale, situația sa financiară și preferințe, în conformitate cu articolul 20; și
- (b) în timp util înainte ca consumatorul să fie obligat printr-un contract de credit sau o ofertă.
- (2) Informațiile personalizate menționate la alineatul (1) se furnizează, pe hârtie sau pe alt suport durabil, prin intermediul FEIS, care figurează în anexa II.
- (3) Statele membre se asigură că, atunci când creditorul îi prezintă consumatorului o ofertă fermă, aceasta este furnizată pe hârtie sau pe alt suport durabil și este însoțită de o FEIS, în cazul în care:
- (a) consumatorului nu i-a fost transmisă nicio FEIS în prealabil; sau
- (b) caracteristicile ofertei sunt diferite față de informația cuprinsă în FEIS furnizată anterior.
- (4) Statele membre pot prevedea furnizarea obligatorie a unei FEIS înainte de prezentarea unei oferte ferme pentru creditor. În cazul în care un stat membru dispune astfel, acesta solicită ca furnizarea FEIS să fie impusă din nou numai în cazul în care este îndeplinită condiția menționată la alineatul (3) litera (b).
- (5) Statele membre care, înainte de 20 martie 2014, au implementat o fișă de informații care îndeplinește cerințe în materie de informații echivalente cu cele prevăzute în anexa II pot utiliza în continuare respectiva fișă în scopul respectării prezentului articol până la 21 martie 2019.
- (6) Statele membre precizează o perioadă de cel puțin șapte zile în care consumatorul va avea suficient timp pentru a compara ofertele, a evalua implicațiile acestora și a lua o decizie în cunoștință de cauză.

Statele membre precizează faptul că perioada menționată la primul paragraf este fie o perioadă de reflecție înainte de încheierea contractului de credit, fie o perioadă pentru exercitarea unui drept de retragere după încheierea contractului de credit sau o combinație între cele două.

În cazul în care un stat membru precizează o perioadă de reflecție înainte de încheierea unui contract de credit:

- (a) oferta este fermă pentru creditor pe durata perioadei de reflecție; și
- (b) consumatorul poate accepta oferta în orice moment pe parcursul perioadei de reflecție.

Statele membre pot prevedea ca consumatorii să nu poată accepta oferta înainte de încheierea unei perioade care nu depășește primele 10 zile din perioada de reflecție.

În cazul în care stabilirea ratei dobânzii sau a altor costuri aplicabile ofertei depinde de rezultatul vânzării obligațiunilor subiacente sau a altor instrumente de finanțare pe termen lung, statele membre pot prevedea ca rata dobânzii sau alte costuri să poată fi diferite față de cele menționate în ofertă în conformitate cu valoarea obligațiunii subiacente sau a altui instrument de finanțare pe termen lung.

În cazul în care consumatorul are un drept de retragere în conformitate al doilea paragraf de la prezentul alineat, articolul 6 din Directiva 2002/65/CE nu se aplică.

(7) Se consideră că creditorul și, după caz, intermediarul de credite sau reprezentantul desemnat care a furnizat FEIS consumatorului a îndeplinit cerințele privind furnizarea de informații consumatorului înainte de încheierea unui contract la distanță conform prevederilor de la articolul 3 alineatul (1) din Directiva 2002/65/CE și că a îndeplinit cerințele prevăzute la articolul 5 alineatul (1) din respectiva directivă numai dacă aceștia au furnizat consumatorului cel puțin FEIS înainte de încheierea contractului.

(8) Statele membre nu modifică modelul FEIS în alt mod decât cel prevăzut în anexa II. Eventualele informații suplimentare pe care creditorul sau, după caz, intermediarul de credite sau reprezentantul desemnat le poate oferi consumatorului sau este obligat să le ofere consumatorului în temeiul dreptului intern trebuie furnizate într-un document separat care poate fi anexat la FEIS.

(9) Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 40 pentru a modifica formularea standard prevăzută în partea A din anexa II sau instrucțiunile prevăzute în partea B din aceasta, pentru a răspunde necesității de a include informații sau avertismente referitoare la produse noi care nu se comercializau înainte de 20 martie 2014. Cu toate acestea, respectivele acte delegate nu modifică structura sau formatul FEIS.

(10) În cazul comunicațiilor prin telefonie vocală, menționate la articolul 3 alineatul (3) din Directiva 2002/65/CE, descrierea principalelor caracteristici ale serviciului financiar care urmează să fie prestat, în temeiul articolului 3 alineatul (3) litera (b) a doua liniuță din directiva respectivă, include cel puțin elementele menționate în partea A, secțiunile 3-6 din anexa II la prezenta directivă.

(11) Statele membre se asigură că, cel puțin în cazul în care nu există drept de retragere, creditorul sau, dacă este cazul, intermediarul de credite sau reprezentantul desemnat oferă consumatorului o copie a proiectului de contract de credit, în momentul prezentării unei oferte ferme pentru creditor. În cazul în care există un drept de retragere, statele membre se asigură că creditorul sau, dacă este cazul, intermediarul de credite sau reprezentantul desemnat oferă consumatorului o copie a proiectului de contract de credit, în momentul prezentării unei oferte ferme pentru creditor.

Articolul 15

Cerințe de informare aplicabile intermediarilor de credite și reprezentanților desemnați

(1) Statele membre se asigură că, în timp util înainte de desfășurarea oricăreia dintre activitățile de intermediere a creditelor enumerate la articolul 4 punctul 5, intermediarul de credite sau reprezentantul desemnat îi furnizează consumatorului, pe hârtie sau pe alt suport durabil, cel puțin următoarele informații:

- (a) identitatea și adresa fizică a intermediarului de credite;
 - (b) registrul în care a fost înscris, numărul de înregistrare, dacă este cazul, și modalitățile prin care se poate verifica respectiva înregistrare;
 - (c) dacă intermediarul de credite este legat sau lucrează exclusiv pentru unul sau mai mulți creditori. În cazul în care intermediarul de credite este legat sau lucrează exclusiv pentru unul sau mai mulți creditori, acesta furnizează numele creditorului/creditorilor în numele căruia/căroră acționează. Intermediarul de credite poate declara că este independent în cazul în care îndeplinește condițiile prevăzute în conformitate cu articolul 22 alineatul (4);
 - (d) dacă intermediarul de credite oferă servicii de consiliere;
 - (e) dacă este cazul, onorariul pe care consumatorul trebuie să îl achite intermediarului de credite pentru serviciile prestate de acesta sau, dacă acest lucru nu este posibil, metoda utilizată pentru calculul onorariului;
 - (f) procedurile pe care consumatorii sau alte părți interesate le au la dispoziție pentru a depune reclamații la nivel intern împotriva intermediarilor de credite și, dacă este cazul, modalitățile de acces la proceduri extrajudiciare de reclamație și soluționare;
 - (g) dacă este cazul, existența și, dacă aceasta este cunoscută, valoarea eventualelor comisioane sau a altor stimulente plătibile de către creditor sau de către părți terțe intermediarului de credite pentru serviciile prestate de acesta în legătură cu contractul de credit. În cazul în care nu se cunoaște suma la momentul furnizării informațiilor, intermediarul de credite informează consumatorul că suma reală va fi furnizată la un moment ulterior în FEIS.
- (2) La cererea consumatorului, intermediarii de credite care nu sunt legați dar care primesc un comision de la unul sau mai mulți creditori furnizează informații despre variațiile nivelului comisioanelor plătibile de diferiți creditori care oferă contractele de credit propuse consumatorului. Consumatorul este informat că are dreptul de a cere aceste informații.
- (3) În cazul în care intermediarul de credite percepe un onorariu de la consumator și primește, în plus, comisioane din partea creditorului sau de la o terță parte, intermediarul de credite explică consumatorului dacă comisionul va fi compensat de onorariu, parțial sau integral.
- (4) Statele membre se asigură că eventualul comision pe care trebuie să îl achite consumatorul intermediarului de credite pentru serviciile prestate este adus la cunoștința creditorului de către intermediarul de credite în vederea calculării DAE.

(5) Statele membre cer intermediarilor de credite să se asigure că, pe lângă informările cerute la prezentul articol, reprezentanții desemnați ai acestora comunică consumatorului, atunci când îl contactează sau înainte de a interacționa cu acesta, capacitatea în care acționează și intermediarul de credite pe care îl reprezintă.

Articolul 16

Explicații adecvate

(1) Statele membre se asigură că atât creditorii, cât și, atunci când este cazul, intermediarii de credite sau reprezentanții desemnați oferă consumatorului explicații adecvate cu privire la contractul sau contractele de credit propuse și la eventualele servicii auxiliare, pentru a-i permite acestuia să evalueze dacă contractele de credit și serviciile auxiliare propuse sunt adaptate la nevoile și la situația sa financiară.

Explicațiile includ, dacă este cazul, în special următoarele:

(a) informațiile precontractuale furnizate în conformitate cu:

(i) articolul 14 în cazul creditorilor;

(ii) articolele 14 și 15 în cazul intermediarilor de credite sau al reprezentanților desemnați;

(b) caracteristicile esențiale ale produselor propuse;

(c) efectele specifice pe care produsele propuse le pot avea asupra consumatorului, inclusiv consecințele în eventualitatea neplății de către consumator; și

(d) în cazul în care există servicii auxiliare grupate cu un contract de credit, se precizează dacă componentele pot fi reziliate separat și implicațiile pentru consumator în cazul în care acesta procedează astfel.

(2) Statele membre pot adapta modul și măsura în care se prezintă explicațiile menționate la alineatul (1), precum și identitatea părții care o acordă, la circumstanțele situației în care este oferit contractul de credit, la persoana căreia îi este oferit și la tipul de credit oferit.

CAPITOLUL 5

DOBÂNDĂ ANUALĂ EFECTIVĂ

Articolul 17

Calcularea DAE

(1) DAE se calculează în conformitate cu formula matematică stabilită în anexa I.

(2) Costurile deschiderii și menținerii unui anumit cont, costurile utilizării unui mijloc de plată atât pentru tranzacții, cât și pentru trageri din acel cont, precum și alte costuri legate de operațiunile de plată sunt incluse în costul total al creditului pentru consumator, ori de câte ori deschiderea unui cont sau menținerea acestuia este obligatorie pentru obținerea creditului sau pentru obținerea acestuia în conformitate cu termenii și condițiile oferite.

(3) Calculul DAE se bazează pe ipoteza conform căreia contractul de credit urmează să rămână valabil pe perioada convenită, iar creditorul și consumatorul își vor îndeplini obligațiile în condițiile și în termenele convenite în contractul de credit.

(4) În cazul contractelor de credit care cuprind clauze care permit variații ale ratei dobânzii și, după caz, ale cheltuielilor incluse în DAE, dar necuantificabile la momentul calculării, DAE se calculează pe baza ipotezei conform căreia rata dobânzii și celelalte costuri vor rămâne fixe în raport cu nivelul stabilit în momentul încheierii contractului.

(5) Pentru contractele de credit în cadrul cărora s-a convenit o rată fixă a dobânzii pentru o perioadă inițială de cel puțin cinci ani, la sfârșitul căreia are loc o negociere în vederea stabilirii unei noi rate fixe a dobânzii pentru o perioadă suplimentară, calculul DAE suplimentare, cu caracter ilustrativ, menționate în FEIS, acoperă doar perioada inițială pe care se aplică rata fixă și se bazează pe ipoteza că, la sfârșitul perioadei cu rată fixă a dobânzii, capitalul rămas de rambursat este plătit.

(6) În cazul contractelor de credit care permit variații ale ratei dobânzii, statele membre se asigură că consumatorul este informat cu privire la posibilul impact al variațiilor asupra sumelor de plată și asupra DAE, cel puțin prin intermediul FEIS. Acest lucru se realizează prin furnizarea către consumator a unei DAE suplimentare care ilustrează eventualele riscuri aferente unei creșteri semnificative a ratei dobânzii. În cazul în care rata dobânzii nu este plafonată, această informație este însoțită de un avertisment care evidențiază faptul că costul total al creditului consumatorului, arătat de DAE, se poate schimba. Această dispoziție nu se aplică contractelor de credit în cadrul cărora rata dobânzii este fixată pentru o perioadă inițială de cel puțin cinci ani, la sfârșitul căreia are loc o negociere privind rata dobânzii, în vederea convenirii unei noi rate fixe a dobânzii pentru o perioadă suplimentară, pentru care se menționează în FEIS o DAE suplimentară, cu caracter ilustrativ.

(7) Dacă sunt aplicabile, ipotezele suplimentare prevăzute în anexa I trebuie utilizate la calcularea DAE.

(8) Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 40 pentru a modifica observațiile sau a actualiza ipotezele utilizate pentru calcularea DAE, astfel cum se prevede în anexa I, în special dacă observațiile sau ipotezele menționate în acest articol și în anexa I nu sunt suficiente pentru a calcula DAE în mod uniform sau nu mai sunt adaptate la situația comercială a pieței.

CAPITOLUL 6

EVALUAREA BONITĂȚII

Articolul 18

Obligația de a evalua bonitatea consumatorului

(1) Statele membre se asigură că, înainte de încheierea unui contract de credit, creditorul efectuează o evaluare amănunțită a bonității consumatorului. Evaluarea respectivă ține seama în mod adecvat de factorii care sunt relevanți pentru a verifica probabilitatea îndeplinirii de către consumator a obligațiilor care îi revin în temeiul contractului de credit.

(2) Statele membre se asigură că sunt instituite, documentate și menținute procedurile și informațiile pe care se bazează evaluarea.

(3) Evaluarea bonității nu se bazează predominant pe faptul că valoarea bunului imobil rezidențial depășește valoarea creditului sau pe ipoteza potrivit căreia valoarea bunului imobil rezidențial va crește, cu excepția cazului în care scopul contractului de credit este de a construi sau renova bunul imobil rezidențial.

(4) Statele membre se asigură că, atunci când un creditor a încheiat un contract de credit cu un consumator, creditorul nu anulează sau modifică ulterior contractul de credit în detrimentul consumatorului pe motiv că evaluarea bonității a fost incorectă. Prezentul alineat nu se aplică în cazurile în care se demonstrează că consumatorul a furnizat cu bună știință informații incomplete sau false în sensul articolului 20.

(5) Statele membre se asigură că:

(a) creditorul pune creditul la dispoziția consumatorului numai în cazul în care rezultatul evaluării bonității evidențiază că este probabil ca obligațiile care rezultă în urma contractului de credit să fie îndeplinite în temeiul contractului respectiv;

(b) în conformitate cu articolul 10 din Directiva 95/46/CE, creditorul îl informează în prealabil pe consumator că urmează să fie consultată o bază de date;

(c) atunci când cererea de credit este respinsă, creditorul informează consumatorul fără întârziere în legătură cu respingerea și, după caz, îi comunică acestuia dacă decizia este bazată pe prelucrarea automatizată a datelor. În cazul în care respingerea cererii de credit se bazează pe consultarea unei baze de date, creditorul îl informează de asemenea pe consumator în legătură cu rezultatul acestei consultări și cu caracteristicile bazei de date consultate.

(6) Statele membre se asigură că bonitatea consumatorului este reevaluată pe baza unor informații actualizate înainte de acordarea oricărei majorări semnificative a valorii totale a creditului ulterior încheierii contractului de credit, cu excepția cazului în care acest credit suplimentar a fost prevăzut și inclus în evaluarea inițială a bonității.

(7) Prezentul articol nu aduce atingere Directivei 95/46/CE.

Articolul 19

Evaluarea bunului

(1) Statele membre se asigură că, pe teritoriul lor, sunt elaborate standarde fiabile de evaluare a bunului imobil rezidențial în vederea împrumuturilor ipotecare. Statele membre impun creditorilor să se asigure că respectivele standarde sunt utilizate atunci când evaluarea unui bun este realizată de către ei sau să ia măsurile necesare pentru a se asigura că respectivele standarde sunt aplicate atunci când evaluarea este efectuată de o parte terță. În cazul în care autoritățile naționale sunt responsabile de reglementarea evaluatorilor independenți care realizează evaluări ale bunurilor, acestea se asigură că respectivii evaluatori respectă normele naționale în vigoare.

(2) Statele membre se asigură că evaluatorii interni și externi care realizează evaluări ale bunurilor sunt competenți din punct de vedere profesional și suficient de independenți în raport cu procesul de subscriere a creditului pentru a efectua o evaluare imparțială și obiectivă, care să fie păstrată pe un suport durabil, iar o copie a acesteia să fie păstrată de creditor.

Articolul 20

Publicarea și verificarea informațiilor referitoare la consumator

(1) Evaluarea bonității menționată la articolul 18 se efectuează pe baza informațiilor referitoare la venitul și cheltuielile consumatorului și pe baza altor circumstanțe financiare și economice care sunt necesare, suficiente și proporționale. Informațiile se obțin de către creditor din surse interne sau externe relevante, inclusiv din partea consumatorului, și includ informații furnizate intermediarului de credit sau reprezentantului desemnat în cursul procesului de solicitare a creditului. Informațiile se verifică în mod corespunzător, inclusiv prin trimiteri la documente din surse care pot fi verificate independent, dacă este cazul.

(2) Statele membre se asigură că intermediarii de credite sau reprezentanții desemnați transmit cu acuratețe informațiile necesare obținute de la consumator creditorului relevant, în scopul de a permite efectuarea evaluării bonității.

(3) Statele membre se asigură că creditorii precizează în mod clar și ușor de înțeles, în etapa precontractuală, informațiile necesare și documentele din surse care pot fi verificate independent, pe care consumatorul trebuie să le furnizeze, precum și termenul exact în care consumatorul trebuie să furnizeze informațiile respective. O astfel de solicitare de informații este proporțională și limitată la ceea ce este necesar în scopul efectuării unei evaluări corespunzătoare a bonității. Statele membre permit creditorilor să solicite, atunci când este necesar, clarificarea informațiilor primite ca răspuns la solicitarea respectivă, pentru a permite evaluarea bonității.

Statele membre nu permit creditorilor să rezilieze contracte de credit pe motiv că informațiile furnizate de consumator înainte de încheierea contractelor de credit respective au fost incomplete.

Al doilea paragraf nu trebuie să împiedice statele membre să permită rezilierea de contracte de credit de către creditorii în cazurile în care se demonstrează că consumatorul a furnizat cu bună știință informații incomplete sau false.

(4) Statele membre instituie măsuri pentru a se asigura că consumatorii sunt conștienți de necesitatea de a furniza informații corecte ca răspuns la solicitarea menționată la alineatul (3) primul paragraf și ca informațiile respective să fie pe cât de complete se impune pentru a efectua o evaluare corespunzătoare a bonității. Creditorul, intermediarul de credite sau reprezentantul desemnat avertizează consumatorul că, în cazul în care creditorul nu este în măsură să efectueze o evaluare a bonității din cauză că consumatorul decide să nu furnizeze informațiile sau verificarea necesare pentru evaluarea bonității, creditul nu poate fi acordat. Acest avertisment poate fi transmis într-un format standardizat.

(5) Prezentul articol nu aduce atingere Directivei 95/46/CE, în special a articolului 6.

CAPITOLUL 7

ACCESUL LA BAZE DE DATE

Articolul 21

Accesul la baze de date

(1) Fiecare stat membru asigură accesul tuturor creditorilor din toate statele membre la bazele de date utilizate în statul membru respectiv pentru evaluarea bonității consumatorilor și pentru scopul exclusiv de a monitoriza respectarea de către consumatori a obligațiilor legate de credit pe toată durata contractului de credit. Condițiile de acces sunt nediscriminatorii.

(2) Alineatul (1) se aplică atât bazelor de date care sunt administrate de birouri de credit private sau de agenții de informații privind creditele, cât și registrelor publice.

(3) Prezentul regulament nu aduce atingere Directivei 95/46/CE.

CAPITOLUL 8

SERVICII DE CONSILIERE

Articolul 22

Standarde pentru serviciile de consiliere

(1) Statele membre se asigură că creditorul, intermediarul de credite sau reprezentantul desemnat îl informează în mod explicit pe consumator, în contextul unei anumite tranzacții, dacă i se oferă sau i se pot oferi servicii de consiliere consumatorului.

(2) Statele membre se asigură că, înainte de furnizarea de servicii de consiliere sau, după caz, înainte de încheierea unui contract de furnizare de servicii de consiliere, creditorul, intermediarul de credite sau reprezentantul desemnat pune următoarele informații la dispoziția consumatorului, pe hârtie sau pe un alt suport durabil:

(a) dacă recomandarea va fi făcută ținând seama doar de gama sa de produse în conformitate cu alineatul (3) litera (b) sau de o gamă largă de produse de pe întreaga piață în conformitate cu alineatul (3) litera (c), astfel încât consumatorul să poată înțelege pe ce bază se face recomandarea;

(b) după caz, tariful datorat de consumator pentru furnizarea serviciilor de consiliere, sau, dacă suma nu poate fi determinată la momentul aducerii la cunoștință, metoda utilizată pentru calcularea acesteia.

Informațiile menționate la primul paragraf literele (a) și (b) pot fi puse la dispoziția consumatorului sub forma unor informații precontractuale suplimentare.

(3) În cazul în care se furnizează servicii de consiliere consumatorilor, statele membre se asigură că, pe lângă cerințele prevăzute la articolele 7 și 9:

(a) creditorii, intermediarii de credite sau reprezentanții desemnați obțin informațiile necesare referitoare la situația personală și financiară a consumatorului, la preferințele și obiectivele acestuia, pentru a putea recomanda contracte de credit adecvate. O astfel de analiză se bazează pe informații actualizate la momentul respectiv și ține seama de ipoteze rezonabile cu privire la riscurile pentru situația consumatorului pe durata contractului de credit propus;

(b) creditorii, intermediarii de credite legați și reprezentanții desemnați ai intermediarilor de credite legați analizează un număr suficient de mare de contracte de credit din gama lor de produse și recomandă, din gama lor de produse, un contract de credit adecvat sau mai multe contracte de credit adecvate nevoilor, situației financiare și circumstanțelor personale ale consumatorului;

(c) intermediarii de credite nelegați sau reprezentanții desemnați ai intermediarilor de credite nelegați analizează un număr suficient de mare de contracte de credit disponibile pe piață și recomandă un contract de credit adecvat sau mai multe contracte de credit adecvate nevoilor, situației financiare și circumstanțelor personale ale consumatorului;

(d) creditorii, intermediarii de credite sau reprezentanții desemnați acționează în interesul superior al consumatorului;

(i) informându-se în legătură cu nevoile și circumstanțele consumatorului; și

(ii) recomandând contracte de credit adecvate în conformitate cu literele (a), (b) și (c); și

(e) creditorii, intermediarii de credite sau reprezentanții desemnați furnizează consumatorului o copie pe suport de hârtie sau pe alt suport durabil a recomandării oferite.

(4) Statele membre pot interzice utilizarea termenilor „consiliere” și „consilier” sau a termenilor similari în cazul în care serviciile de consiliere sunt prestate consumatorilor de către creditori, intermediari de credite legați sau reprezentanți desemnați ai intermediarilor de credite legați.

În cazul în care statele membre nu interzic utilizarea termenilor „consiliere” și „consilier”, acestea impun următoarele condiții asupra utilizării termenilor „consiliere independentă” și „consilier independent” de către creditori, intermediari de credite sau reprezentanți desemnați care prestează servicii de consiliere:

(a) creditorii, intermediarii de credite sau reprezentanții desemnați analizează un număr suficient de mare de contracte de credit disponibile pe piață; și

(b) creditorii, intermediarii de credite sau reprezentanții desemnați nu sunt remunerați pentru serviciile de consiliere respective de către unul sau mai mulți creditori.

Al doilea paragraf litera (b) se aplică numai în cazul în care numărul de creditori analizați reprezintă mai puțin de majoritatea pieței.

Statele membre pot impune cerințe mai stricte în legătură cu utilizarea termenilor „consiliere independentă” și „consilier independent” de către creditori, intermediari de credite sau reprezentanți desemnați, inclusiv o interdicție asupra primirii de remunerație din partea unui creditor.

(5) Statele membre pot impune creditorilor, intermediarilor de credite și reprezentanților desemnați obligația de a avertiza consumatorul atunci când, în contextul situației financiare a consumatorului, un contract de credit poate determina un anumit risc pentru consumator.

(6) Statele membre se asigură că serviciile de consiliere sunt prestate numai de creditori, intermediari de credite sau reprezentanți desemnați.

Statele membre pot decide să nu aplice primul paragraf în cazul persoanelor:

(a) care desfășoară activitățile menționate la articolul 4 punctul 5 sau care prestează servicii de consiliere, în cazul în care activitățile sunt desfășurate sau serviciile respective sunt prestate ocazional în cursul unei activități profesionale, iar activitatea respectivă este reglementată de acte cu putere de lege ori acte normative sau de un cod deontologic al profesiei care nu exclude desfășurarea activităților sau prestarea serviciilor respective;

(b) care prestează servicii de consiliere în contextul gestionării datoriilor existente, care sunt practicieni în domeniul insolvenței, în cazul în care activitatea respectivă este reglementată prin acte cu putere de lege ori acte normative sau care prestează servicii voluntare de consiliere în domeniul îndatorării și care nu funcționează în regim comercial; sau

(c) care furnizează servicii de consiliere care nu sunt creditori, intermediari de credite sau reprezentanți desemnați, în cazul în care persoanele respective sunt admise și supravegheate de autoritățile competente, în conformitate cu cerințele pentru intermediarii de credite în temeiul prezentei directive.

Persoanele care beneficiază de excepția de la al doilea paragraf nu beneficiază de dreptul menționat la articolul 32 alineatul (1) de a furniza servicii pentru întreg teritoriul Uniunii.

(7) Prezentul articol nu aduce atingere articolului 16 sau competenței statelor membre de a se asigura că se furnizează consumatorilor servicii care să îi ajute să își evalueze nevoile financiare și să înțeleagă ce tipuri de produse pot răspunde nevoilor respective.

CAPITOLUL 9

ÎMPRUMUTURI ÎN MONEDĂ STRĂINĂ ȘI ÎMPRUMUTURI CU RATĂ VARIABILĂ A DOBÂNZII

Articolul 23

Împrumuturile în monedă străină

(1) Statele membre se asigură că, în cazul în care un contract de credit se referă la un împrumut în monedă străină, un cadru de reglementare corespunzător este instituit la momentul în care contractul de credit este încheiat, pentru a asigura cel puțin că:

(a) consumatorul are dreptul de a converti contractul de credit într-o monedă alternativă, în condiții specificate; sau

(b) sunt în vigoare alte aranjamente pentru a limita riscul ratei de schimb valutar căruia i se expune consumatorul în temeiul contractului de credit.

(2) Moneda alternativă menționată la alineatul (1) litera (a) este fie:

(a) moneda în care, în principal, consumatorul își primește venitul sau deține activele care finanțează plata creditului, astfel cum este indicat la momentul în care a fost realizată cea mai recentă evaluare a bonității în raport cu contractul de credit; sau

(b) moneda în care statul membru în care consumatorul fie a avut reședința la momentul la care a fost încheiat contractul de credit, fie își are reședința în prezent.

Statele membre pot specifica dacă amândouă ori numai una dintre variantele menționate la primul paragraf literele (a) și (b) sunt disponibile pentru consumator sau pot permite creditorilor să specifice dacă ambele posibilități menționate la literele (a) și (b) din primul paragraf sunt disponibile pentru consumator sau doar una dintre ele.

(3) În cazul în care un consumator are dreptul să convertească un contract de credit într-o monedă alternativă în conformitate cu alineatul (1) litera (a), statul membru se asigură că cursul de schimb la care se efectuează conversia este rata de schimb a pieței aplicabilă în ziua aplicării conversiei, dacă contractul de credit nu specifică altfel.

(4) Statele membre se asigură că, în cazul în care un consumator deține un împrumut într-o monedă străină, creditorul avertizează consumatorul periodic, pe suport de hârtie sau pe alt suport durabil, cel puțin în cazurile în care valoarea cuantumului total plătit de către consumator care rămâne de rambursat sau al ratelor periodice variază cu mai mult de 20 % în raport cu valoarea la care s-ar ridica dacă s-ar aplica cursul de schimb aplicabil la momentul încheierii contractului între moneda contractului de credit și moneda statului membru. Avertizarea îl informează pe consumator în legătură cu o creștere a cuantumului total plătit de către consumator, prezintă, după caz, dreptul de conversie într-o monedă alternativă și condițiile în care se poate efectua acesta și explică orice alt mecanism aplicabil pentru limitarea riscului ratei de schimb valutar căruia i se expune consumatorul.

(5) Statele membre pot să reglementeze mai în detaliu împrumuturile în monedă străină, cu condiția ca o astfel de reglementare să nu fie aplicată cu efect retroactiv.

(6) Aranjamentele aplicabile în temeiul prezentului articol se aduc la cunoștința consumatorului în FEIS și în contractul de credit. În cazul în care în contractul de credit nu există dispoziții în vederea limitării riscului ratei de schimb valutar căruia i se expune consumatorul la o fluctuație a ratei de schimb valutar de sub 20 %, FEIS include un exemplu ilustrativ al impactului pe care îl are o fluctuație valutară de 20 %.

Articolul 24

Credite cu ratele variabile ale dobânzii

Atunci când contractul de credit este un credit cu dobândă variabilă, statele membre se asigură că:

(a) orice indicii sau rate de referință utilizate pentru calcularea ratei împrumutului sunt clare, accesibile, obiective și verificabile de către părțile la contractul de credit și de către autoritățile competente; și

(b) se păstrează înregistrări ale indicilor pentru calcularea ratei dobânzii fie de către furnizorii indicilor respectivi, fie de către creditori.

CAPITOLUL 10

BUNA EXECUTARE A CONTRACTELOR DE CREDIT ȘI BUNA EXERCITARE A DREPTURILOR AFERENTE

Articolul 25

Rambursarea anticipată

(1) Statele membre se asigură că consumatorul are dreptul de a-și îndeplini integral sau parțial obligațiile care îi revin în temeiul unui contract de credit înainte de expirarea acestuia. În aceste cazuri, consumatorul trebuie să aibă dreptul la o reducere a costului total al creditului pentru consumator, care constă în dobânda și în costurile aferente duratei restante a contractului.

(2) Statele membre pot prevedea anumite condiții pentru exercitarea dreptului menționat la alineatul (1). Aceste condiții pot include limitarea în timp a exercitării dreptului, un tratament diferit în funcție de tipul de rată a dobânzii ori de momentul la care consumatorul își exercită dreptul sau restricții cu privire la circumstanțele în care poate fi exercitat dreptul.

(3) Statele membre pot prevedea că creditorul are dreptul, atunci când este justificat, la o compensație echitabilă și obiectivă pentru eventualele costuri legate direct de rambursarea anticipată a creditului, dar nu impun o penalizare pentru consumator. În această privință, compensația nu depășește pierderea financiară suportată de creditor. În aceste condiții, statele membre pot prevedea că compensația nu poate depăși un anumit nivel sau poate fi permisă numai pentru o anumită perioadă.

(4) Atunci când un consumator urmărește să-și îndeplinească obligațiile în temeiul unui contract de credit înainte ca acesta să expire, creditorul furnizează consumatorului fără întârziere, după primirea solicitării, pe hârtie sau pe alt suport durabil, informațiile necesare pentru analizarea opțiunii respective. Aceste informații cuprind cel puțin cuantificarea implicațiilor pe care le are pentru consumator îndeplinirea obligațiilor înainte de expirarea contractului de credit și o evidențiere clară a oricăror ipoteze utilizate. Ipotezele utilizate sunt rezonabile și justificabile.

(5) În cazul în care rambursarea anticipată are loc într-o perioadă în care rata dobânzii este fixă, statele membre pot prevedea ca exercitarea dreptului menționat la alineatul (1) să fie condiționată de existența unui interes legitim din partea consumatorului.

Articolul 26

Piețe flexibile și fiabile

(1) Statele membre instituie mecanisme corespunzătoare pentru a se asigura că pretențiile asupra garanției pot fi executate de către creditorii sau în numele acestora. Statele membre se asigură de asemenea că creditorii țin evidențe corespunzătoare ale tipurilor de bunuri imobile acceptate ca garanție, precum și a polițelor aferente de subscriere a ipotecilor care sunt utilizate.

(2) Statele membre iau măsurile necesare pentru a asigura o monitorizare statistică corespunzătoare a pieței de bunuri imobile rezidențiale, inclusiv pentru scopuri de supraveghere a pieței, după caz prin încurajarea elaborării și utilizării de indici de prețuri specifici care pot fi publici sau privați sau ambele.

Articolul 27

Informații privind modificări ale ratei dobânzii

(1) Statele membre se asigură că creditorul îl informează pe consumator, pe hârtie sau pe alt suport durabil, în legătură cu orice modificare a ratei dobânzii înainte ca modificarea să intre în vigoare. Informațiile trebuie să conțină cel puțin cuantumul plăților de efectuat după ce noua rată a dobânzii produce efecte și, dacă numărul sau frecvența plăților se modifică, detalii în acest sens.

(2) Cu toate acestea, statele membre pot permite părților să convină în contractul de credit ca informațiile la care se face referire la alineatul (1) să fie transmise periodic consumatorului, atunci când modificarea ratei dobânzii este corelată cu o modificare a unei rate de referință și noua rată de referință este făcută publică prin mijloace corespunzătoare, iar informațiile privind noua rată de referință sunt puse la dispoziție la sediul creditorului și comunicate personal consumatorului, împreună cu valoarea noilor rate periodice.

(3) Creditorii pot continua să informeze consumatorii periodic atunci când modificarea ratei dobânzii nu este corelată cu o modificare a ratei de referință, în cazul în care acest lucru a fost permis în temeiul dreptului intern înainte de 20 martie 2014.

(4) Atunci când modificările ratei dobânzii se fac prin licitații pe piețele de capital, fiind, prin urmare, practic imposibil pentru creditor să-l informeze pe consumator în legătură cu orice modificare înainte ca aceasta să producă efecte, creditorul informează consumatorul pe suport de hârtie sau pe un alt suport durabil, cu suficient timp înainte de licitație, despre procedura ce urmează a fi aplicată și despre nivelul estimat al viitoarei rate a dobânzii.

Articolul 28

Arierate și executare silită

(1) Statele membre adoptă măsuri de încurajare a creditorilor să exercite indulgență rezonabilă înainte de inițierea procedurii de executare silită.

(2) Statele membre pot impune ca, în cazurile în care se permite creditorului să stabilească și să impună costuri asupra consumatorului în temeiul nerespectării obligației de plată, costurile respective să nu depășească cuantumul necesar pentru a compensa creditorul pentru costurile suportate în urma nerambursării.

(3) Statele membre pot permite creditorilor să impună costuri suplimentare asupra consumatorului în caz de nerespectare a obligației de plată. În astfel de cazuri, statele membre pot stabili un plafon pentru costurile respective.

(4) Statele membre nu împiedică părțile la un contract de credit să convină în mod explicit că returnarea sau transferul către creditor al garanției sau al veniturilor obținute din vânzarea garanției este suficient pentru a rambursa creditul.

(5) În cazul în care prețul obținut pentru bun imobil afectează suma datorată de către consumator, statele membre instituie proceduri sau măsuri pentru a se permite depunerea tuturor eforturilor în vederea obținerii celui mai bun preț pentru bunul imobil care face obiectul executării silite.

În cazul în care rămâne datorie de rambursat în urma procedurii de executare silită, statele membre asigură instituirea de măsuri în vederea facilitării rambursării, cu scopul de a proteja consumatorii.

CAPITOLUL 11

CERINȚE ÎN MATERIE DE ÎNFIINȚARE ȘI SUPRAVEGHERE A INTERMEDIARILOR DE CREDITE ȘI A REPREZENTANȚILOR DESEMNAȚI

Articolul 29

Admiterea intermediarilor de credite

(1) Pentru a desfășura integral sau parțial activitățile de intermediere a creditelor prevăzute la articolul 4 punctul 5 sau pentru a presta servicii de consiliere din partea unei autorități competente din statul membru de origine, intermediarii de credite primesc admiterea corespunzătoare. Dacă un stat membru permite desemnarea de reprezentanți în temeiul articolului 31, nu este necesar ca un astfel de reprezentant desemnat să primească admiterea pentru calitatea de intermediar de credite în temeiul prezentului articol.

(2) Statele membre se asigură că admiterea intermediarilor de credite este condiționată, pe lângă condițiile prevăzute la articolul 9, și de îndeplinirea cel puțin a următoarelor condiții profesionale:

- (a) intermediarii de credite dețin o asigurare de răspundere civilă profesională care acoperă teritoriile în care oferă servicii sau o altă garanție comparabilă pentru răspunderea care decurge din neglijența profesională. Cu toate acestea, în cazul intermediarilor de credite legați, statele membre de origine pot prevedea ca această asigurare sau garanție comparabilă să poată fi furnizată de un creditor în numele căruia intermediarul de credite este împuternicit să acționeze.

Comisiei îi este delegată competența de a adopta și, dacă este necesar, de a modifica standardele tehnice de reglementare pentru a prevedea suma minimă a asigurării de răspundere civilă profesională sau a garanției comparabile menționate la primul paragraf din prezenta literă. Respectivele standarde tehnice de reglementare se adoptă în conformitate cu articolele 10-14 din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010.

ABE elaborează proiecte de standarde tehnice de reglementare pentru a prevedea suma minimă a asigurării de răspundere civilă profesională sau a garanției comparabile menționate la primul paragraf din prezenta literă și le înaintează Comisiei în termen de 21 septembrie 2014. ABE revizuieste și, dacă este necesar, elaborează proiecte de standarde tehnice de reglementare pentru a modifica suma minimă a asigurării de răspundere civilă profesională sau a garanției comparabile menționate la primul paragraf din prezenta literă și le înaintează Comisiei pentru prima dată în termen de 21 martie 2018 și în continuare din doi în doi ani;

- (b) o persoană fizică care a înființat un intermediar de credite, membrii consiliului unui intermediar de credite înființat ca persoană juridică și persoanele fizice care efectuează sarcini echivalente în cadrul unui intermediar de credite care este o persoană juridică, dar nu are un consiliu trebuie să aibă o bună reputație. Aceștia trebuie cel puțin să nu aibă cazier judiciar sau un alt document național echivalent pentru infracțiuni grave în legătură cu infracțiuni împotriva proprietății sau alte infracțiuni în domeniul financiar și nu trebuie să fi fost declarați anterior în faliment, cu excepția cazului în care au fost reabilitați în conformitate cu legislația internă;
- (c) o persoană fizică care a înființat un intermediar de credite, membrii consiliului unui intermediar de credite înființat ca persoană juridică și persoanele fizice care efectuează sarcini echivalente în cadrul unui intermediar de credite care este o persoană juridică, dar nu are un consiliu trebuie să dispună de un nivel corespunzător de cunoștințe și competență în materie de contracte de credit. Statul membru de origine stabilește nivelul corespunzător de cunoștințe și competență în conformitate cu principiile prevăzute în anexa III.

(3) Statele membre se asigură că criteriile stabilite pentru a evalua dacă personalul creditorilor sau al intermediarilor de credite îndeplinește cerințele profesionale sunt făcute publice.

(4) Statele membre se asigură că toți intermediarii de credite care au primit admiterea, fie că au fost înființați ca persoane fizice sau ca persoane juridice, sunt introduși într-un registru menținut de o autoritate competentă din statul membru de origine. Statele membre se asigură că registrul intermediarilor de credite este actualizat și este disponibil publicului online.

Registrul intermediarilor de credite conține cel puțin următoarele informații:

- (a) numele persoanelor din conducerea acestora care sunt responsabile de activitatea de intermediere. Statele membre pot cere de asemenea înregistrarea tuturor persoanelor fizice care exercită o activitate care presupune interacțiune directă cu clienții în cadrul unei întreprinderi care desfășoară activitatea de intermediere de credite;
- (b) statul membru sau statele membre în care intermediarul de credite își desfășoară activitatea în conformitate cu normele privind libertatea de stabilire sau libertatea de a presta servicii și despre care intermediarul de credite a informat autoritatea competentă a statului membru de origine, în conformitate cu articolul 32 alineatul (3);
- (c) dacă intermediarul de credite este legat sau nu.

Statele membre care decid să recurgă la opțiunea menționată la articolul 30 se asigură că registrul indică creditorul în numele căruia acționează intermediarul de credite legat.

Statele membre care decid să recurgă la opțiunea menționată la articolul 31 se asigură că registrul indică intermediarul de credite sau, în cazul unui reprezentant desemnat al unui intermediar de credite legat, creditorul în numele căruia acționează reprezentantul desemnat.

(5) Statele membre se asigură că:

- (a) orice intermediar de credite care este persoană juridică își are sediul central în același stat membru ca cel în care are sediul social, dacă acesta are un sediu social în temeiul dreptului intern aplicabil; și
- (b) orice intermediar de credite care nu este persoană juridică sau orice intermediar de credite care este persoană juridică, dar care, în conformitate cu dreptul intern aplicabil, nu are sediu social, are sediul principal în statul membru în care își exercită efectiv activitatea principală.

(6) Fiecare stat membru înființează un punct unic de informare, care să permită un acces public ușor și rapid la informațiile provenind din registrul național, informații care sunt compilate electronic și actualizate în permanență. Aceste puncte de informare oferă totodată elementele de identificare ale autorităților competente din fiecare stat membru.

ABE publică pe site-ul său internet trimeri sau legături către punctul de informare respectiv.

(7) Statele membre de origine se asigură că toți intermediarii de credite și reprezentanții desemnați admiși respectă în permanență cerințele stabilite la alineatul (2). Prezentul alineat nu aduce atingere prevederilor de la articolele 30 și 31.

(8) Statele membre pot decide să nu aplice prezentul articol în cazul persoanelor care desfășoară activitățile de intermediere de credite menționate la articolul 4 punctul 5, în cazul în care activitățile sunt desfășurate ocazional în cursul unei activități profesionale, iar activitatea respectivă este reglementată de acte cu putere de lege ori acte administrative sau de un cod deontologic al profesiei care nu exclude desfășurarea activităților respective.

(9) Prezentul articol nu se aplică instituțiilor de credit autorizate în conformitate cu Directiva 2013/36/UE sau altor instituții financiare care, în temeiul dreptului intern, fac obiectul unei admiteri și al unui regim de supraveghere echivalente.

Articolul 30

Intermediarii de credite legați de un singur creditor

(1) Fără a aduce atingere articolului 31 alineatul (1), statele membre pot permite intermediarilor de credite legați menționați la articolul 4 punctul 7 litera (a) să fie admise de către autoritățile competente prin intermediul creditorului în numele căreia intermediarii de credite legați acționează în mod exclusiv.

În astfel de cazuri, creditorului îi revine responsabilitatea deplină și necondiționată pentru orice acțiune sau omisiune din partea intermediarului de credite legat care acționează în numele creditorului în domenii reglementate prin prezenta directivă. Statele membre impun creditorului să se asigure că intermediarii de credite legați respectă cel puțin cerințele profesionale prevăzute la articolul 29 alineatul (2).

(2) Fără a aduce atingere articolului 34, creditorii monitorizează activitățile intermediarilor de credite legați menționați la articolul 4 punctul 7 litera (a), cu scopul de a se asigura că aceștia continuă să respecte prevederile prezentei directive. În special, creditorul este responsabil de monitorizarea respectării cerințelor în materie de cunoștințe și competență ale intermediarului de credite legat și ale personalului acestuia.

Articolul 31

Reprezentanți desemnați

(1) Statele membre pot decide să permită unui intermediar de credite să desemneze reprezentanți desemnați.

În cazul în care reprezentantul desemnat este desemnat de un intermediar de credite legat menționat la articolul 4 punctul 7 litera (a), creditorului să îi revină responsabilitatea deplină și necondiționată pentru orice acțiune sau omisiune din partea reprezentantului desemnat care acționează în numele intermediarului de credite legat în domenii reglementate prin prezenta directivă. În alte cazuri, intermediarului de credite îi revine responsabilitatea deplină și necondiționată pentru orice acțiune sau omisiune din partea reprezentantului desemnat care acționează în numele intermediarului de credite în domenii reglementate prin prezenta directivă.

(2) Intermediarii de credite se asigură că reprezentanții lor desemnați respectă cel puțin cerințele prevăzute la articolul 29 alineatul (2). Cu toate acestea, statul membru de origine poate prevedea că asigurarea de răspundere civilă profesională sau o garanție comparabilă poate fi furnizată de către un intermediar de credite în numele căruia reprezentantul desemnat este împuternicit să acționeze.

(3) Fără a se aduce atingere articolului 34, intermediarii de credite monitorizează activitățile reprezentanților lor desemnați, cu scopul de a asigura respectarea deplină a prevederilor prezentei directive. În special, intermediarii de credite sunt responsabili de monitorizarea respectării cerințelor în materie de cunoștințe și competență ale reprezentantului desemnat și ale personalului lor.

(4) Statele membre care decid să permită unui intermediar de credite să desemneze reprezentanți desemnați, instituie un registru public care conține cel puțin informațiile menționate la articolul 29 alineatul (4). Reprezentanții desemnați sunt înregistrați în registrul public din statul membru în care sunt stabiliți. Registrul se actualizează periodic. Acesta este disponibil publicului pentru consultare online.

Articolul 32

Libertatea de stabilire și libertatea de a presta servicii de către intermediarii de credite

(1) Admiterea unui intermediar de credite de către autoritatea competentă din statul său membru de origine, astfel cum se prevede la articolul 29 alineatul (1), produce efecte pe întreg teritoriul Uniunii, fără a fi necesară altă admitere din partea autorităților competente din statele membre gazdă pentru desfășurarea activităților și prestarea serviciilor la care se referă admisia, cu condiția ca activitățile pe care un intermediar de credite intenționează să le desfășoare în statele membre gazdă să fie acoperite de admitere. Cu toate acestea, intermediarilor de credite le este interzis să-și presteze serviciile în legătură cu contracte de credit oferite de o instituție non-bancară consumatorilor într-un stat membru în care astfel de instituții non-bancare au interdicție de a funcționa.

(2) Reprezentanților desemnați care au fost desemnați în state membre care recurg la opțiunea disponibilă în temeiul articolului 31 le este interzis să desfășoare, în parte sau în totalitate, activitățile de intermediere de credite menționate la articolul 4 punctul 5 sau să presteze servicii de consiliere în statele membre în care astfel de reprezentanți desemnați au interdicție de a funcționa.

(3) Orice intermediar de credite admis care intenționează să își desfășoare pentru prima dată activitatea într-unul sau mai multe state membre, în baza libertății de a presta servicii sau care înființează o sucursală, informează autoritățile competente din statul membru de origine.

În termen de o lună de la această informare, autoritățile competente respective notifică autoritățile competente ale statului sau statelor membre gazdă în cauză în legătură cu intenția intermediarului de credite, informându-l totodată pe acesta din urmă cu privire la respectiva notificare. De asemenea, acestea notifică autoritățile competente ale statului membru sau ale statelor membre gazdă în cauză cu privire la creditorii de care intermediarul de credite este legat, precum și dacă creditorii respectivi își asumă responsabilitatea deplină și necondiționată pentru activitățile intermediarului de credite. Statul membru gazdă utilizează informarea primită de la statul membru de origine pentru a introduce informațiile necesare în registrul său.

Intermediarul de credite își poate începe activitatea la o lună de la data la care a fost informat de autoritățile competente din statul membru de origine cu privire la notificarea menționată la al doilea paragraf.

(4) Înainte ca o sucursală a intermediarului de credite să își înceapă activitatea sau în termen de două luni de la primirea notificării menționate la alineatul (3) al doilea paragraf, autoritățile competente din statul membru gazdă se pregătesc pentru supravegherea intermediarului de credite în conformitate cu articolul 34 și, dacă este cazul, îi indică intermediarului de credite condițiile în care, în domeniile care nu sunt armonizate cu legislația Uniunii, activitățile respective pot fi desfășurate în statul membru gazdă.

Articolul 33

Retragerea admiterii intermediarilor de credite

(1) Autoritatea competentă a statului membru gazdă poate retrage admiterea acordată unui intermediar de credite în conformitate cu articolul 29, în cazul în care intermediarul de credite respectiv:

(a) renunță în mod explicit la admitere sau nici nu a desfășurat activități de intermediere de credite menționate la articolul 4 punctul 5, nici nu a prestat servicii de consiliere în cele șase luni precedente, cu excepția cazului în care statul membru în cauză a prevăzut că admiterea își pierde valabilitatea în astfel de cazuri;

(b) a obținut admiterea prin declarații false sau înșelătoare sau prin orice alte mijloace nelegitime;

(c) nu mai îndeplinește cerințele în temeiul cărora i-a fost acordată admiterea;

(d) se încadrează în oricare dintre cazurile în care dreptul intern prevede retragerea admiterii pentru aspecte care nu intră în domeniul de aplicare al prezentei directive;

(e) a încălcat grav sau sistematic dispozițiile adoptate în temeiul prezentei directive, care reglementează condițiile de funcționare aplicabile intermediarilor de credite.

(2) În cazul în care admiterea unui intermediar de credite este retrasă de autoritatea competentă a statului membru de origine, acesta din urmă notifică autoritățile competente din statul membru sau statele membre gazdă cu privire la retragere cât mai curând posibil și cel târziu în termen de 14 zile, prin orice mijloace corespunzătoare.

(3) Statele membre se asigură că intermediarii de credite a căror admitere a fost retrasă sunt radiați din registru fără întârzieri nejustificate.

Articolul 34

Supravegherea intermediarilor de credite și a reprezentanților desemnați

(1) Statele membre se asigură că intermediarii de credite fac obiectul supravegherii activităților lor de către autoritățile competente din statul membru gazdă.

Statele membre de origine pot prevedea că intermediarii de credite legați fac obiectul supravegherii în mod direct sau în cadrul supravegherii creditorului în numele căruia acționează, dacă acesta este o instituție de credit autorizată în conformitate cu Directiva 2013/36/UE sau o altă instituție financiară care, în temeiul dreptului intern, face obiectul unei admiteri și al unui regim de supraveghere echivalente. Cu toate acestea, dacă intermediarul de credite legat prestează servicii într-un alt stat membru decât statul membru de origine, intermediarul de credite face în mod direct obiectul supravegherii.

Statele membre de origine care permit intermediarilor de credite să desemneze reprezentanți în conformitate cu articolul 31 se asigură că reprezentanții desemnați respectivi fac obiectul supravegherii fie direct, fie în cadrul supravegherii intermediarului de credite în numele căruia acționează.

(2) Autoritățile competente ale statelor membre în care un intermediar de credite deține o sucursală sunt responsabile de asigurarea conformității serviciilor prestate de intermediarul de credite pe teritoriul său cu obligațiile prevăzute la articolul 7 alineatul (1) și la articolele 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 22 și 39 și în măsurile adoptate în temeiul acestora.

În cazul în care autoritățile competente ale unui stat membru gazdă recunosc faptul că un intermediar de credite care deține o sucursală pe teritoriul acestuia încalcă măsurile adoptate în statul membru respectiv în temeiul articolului 7 alineatul (1) și al articolelor 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 22 și 39, autoritățile respective impun intermediarului de credite în cauză să pună capăt situației necorespunzătoare.

În cazul în care intermediarul de credite în cauză nu adoptă dispozițiile necesare, autoritățile competente ale statului membru gazdă iau toate măsurile corespunzătoare pentru a se asigura că acesta pune capăt situației sale necorespunzătoare. Caracterul măsurilor respective se comunică autorităților competente ale statului membru de origine.

În cazul în care, în ciuda măsurilor luate de statul membru gazdă, intermediarul de credite continuă să încalce măsurile menționate la primul paragraf care sunt în vigoare în statul membru gazdă, acesta din urmă poate lua, după ce a informat autoritățile competente ale statului membru de origine în această privință, măsurile corespunzătoare pentru a preveni sau sancționa și alte nereguli și, în măsura în care este nevoie, pentru a împiedica intermediarul de credite respectiv să efectueze alte operațiuni pe teritoriul său. Comisia este informată fără întârzieri nejustificate în legătură cu adoptarea unor astfel de măsuri.

În cazul în care autoritatea competentă din statul membru de origine nu este de acord cu măsurile luate de statul membru gazdă, aceasta poate sesiza ABE și poate solicita asistența acesteia în conformitate cu articolul 19 din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010. În situația respectivă, ABE poate acționa conform competențelor care îi sunt conferite în temeiul articolului respectiv.

(3) Autoritățile competente ale statului membru sau ale statelor membre în care se găsește sucursala sunt abilitate să examineze modalitățile de organizare ale sucursalei și să solicite modificarea lor, în cazul în care o asemenea modificare este strict necesară pentru a-și îndeplini obligațiile în temeiul alineatului (2) și pentru a le permite autorităților competente din statul membru de origine să asigure respectarea obligațiilor prevăzute la articolul 7 alineatele (2), (3) și (4) și a măsurilor adoptate în conformitate cu aceste dispoziții, în ceea ce privește serviciile prestate de sucursală.

(4) În cazul în care autoritatea competentă a statului membru gazdă are motive clare și demonstrabile să estimeze că un intermediar de credite care operează în cadrul regimului libertății de a presta servicii pe teritoriul său sau care deține o sucursală pe teritoriul său încalcă obligațiile care îi revin în temeiul măsurilor adoptate în conformitate cu prezenta directivă, altele decât cele menționate la alineatul (2), aceasta comunică aceste aspecte autorității competente a statului membru de origine, care ia măsurile corespunzătoare.

În cazul în care autoritatea competentă a statului membru gazdă nu ia nicio măsură în termen de o lună de la obținerea acestor constatări sau în cazul în care, în pofida măsurilor luate de

autoritatea competentă a statului membru gazdă, un intermediar de credite continuă să acționeze într-un mod care dăunează în mod clar intereselor consumatorilor din statul membru gazdă sau bunei funcționări a piețelor, autoritatea competentă din statul membru gazdă:

(a) după informarea autorității competente din statul membru de origine, ia măsurile corespunzătoare pentru a proteja consumatorii și pentru a asigura buna funcționare a piețelor, inclusiv împiedicându-i pe intermediarii de credite care nu se conformează să inițieze noi operațiuni pe teritoriul său. Comisia și ABE sunt informate fără întârzieri nejustificate cu privire la aceste măsuri;

(b) poate sesiza ABE și poate solicita asistența acesteia în conformitate cu articolul 19 din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010. În această situație, ABE poate acționa în conformitate cu competențele care îi sunt conferite prin articolul respectiv.

(5) Statele membre prevăd că, în cazul în care un intermediar de credite admis într-un alt stat membru și-a înființat o sucursală pe teritoriul său, autoritățile competente ale statului membru de origine pot efectua, în exercitarea responsabilităților lor și după ce au informat autoritățile competente ale statului membru gazdă, verificări la fața locului la sucursala respectivă.

(6) Alocarea sarcinilor între statele membre specificată la prezentul articol nu aduce atingere competențelor statelor membre în privința domeniilor care nu sunt reglementate prin prezenta directivă în conformitate cu obligațiile lor în temeiul legislației Uniunii.

CAPITOLUL 12

ADMITEREA ȘI SUPRAVEGHEREA INSTITUȚIILOR NON-BANCARE

Articolul 35

Admiterea și supravegherea instituțiilor non-bancare

Statele membre se asigură că instituțiile non-bancare fac obiectul unui proces de admitere corespunzător, care include introducerea instituției non-bancare într-un registru, precum și mecanisme de supraveghere de către o autoritate competentă.

CAPITOLUL 13

COOPERAREA ÎNTRE AUTORITĂȚI COMPETENTE DIN STATE MEMBRE DIFERITE

Articolul 36

Obligația de a coopera

(1) Autoritățile competente din state membre diferite cooperează între ele ori de câte ori este necesar pentru îndeplinirea sarcinilor lor prevăzute în prezenta directivă, utilizându-și competențele prevăzute fie în prezenta directivă, fie în dreptul intern.

Autoritățile competente acordă asistență autorităților competente ale celorlalte state membre. Concret, autoritățile competente fac schimb de informații și cooperează în cadrul investigațiilor și al activităților de supraveghere.

Pentru a facilita și accelera cooperarea, și în special schimbul de informații, statele membre desemnează o autoritate competentă unică, pentru a servi ca punct de contact în sensul prezentei directive. Statele membre comunică Comisiei și celorlalte state membre numele autorităților desemnate să primească cererile de schimburi de informații sau de cooperare în temeiul prezentului alineat.

(2) Statele membre adoptă măsurile administrative și organizatorice necesare pentru a facilita asistența prevăzută la alineatul (1).

(3) Autoritățile competente ale statelor membre care au fost desemnate ca puncte de contact în sensul prezentei directive, în conformitate cu alineatul (1), își comunică reciproc fără întârzieri nejustificate informațiile necesare în scopul îndeplinirii sarcinilor atribuite autorităților competente desemnate în conformitate cu articolul 5 și prevăzute în măsurile adoptate în temeiul prezentei directive.

Autoritățile competente care fac schimb de informații cu alte autorități competente în temeiul prezentei directive pot preciza, în momentul comunicării, că informațiile respective nu pot fi divulgate fără acordul lor expres, caz în care respectivele informații pot fi transmise doar în scopurile pentru care autoritățile respective și-au dat acordul.

Autoritatea competentă care a fost desemnată ca punct de contact poate transmite informațiile primite celorlalte autorități competente, însă nu transmite informațiile celorlalte organe sau persoane fizice ori juridice fără acordul expres al autorităților competente care au comunicat informațiile și face acest lucru exclusiv în scopurile pentru care autoritățile respective și-au dat acordul, cu excepția circumstanțelor justificate corespunzător, caz în care, acesta informează de îndată punctul de contact care a transmis informațiile.

(4) O autoritate competentă nu poate refuza să dea curs unei cereri de cooperare la desfășurarea unei investigații sau activități de supraveghere sau să facă schimb de informații, în conformitate cu alineatul (3), decât în cazul în care:

(a) această investigație, verificare la fața locului, activitate de supraveghere sau schimb de informații riscă să afecteze suveranitatea, securitatea sau politicile publice ale statului membru respectiv;

(b) a fost deja angajată o procedură judiciară pentru aceleași fapte și împotriva acelorași persoane pe lângă autoritățile statului membru respectiv;

(c) a fost deja pronunțată o hotărâre definitivă în statul membru respectiv pentru aceleași fapte sau împotriva acelorași persoane.

În caz de refuz întemeiat pe respectivele motive, autoritatea competentă solicitată informează autoritatea competentă solicitantă într-un mod cât mai detaliat.

Articolul 37

Soluționarea dezacordurilor dintre autoritățile competente ale diferitelor state membre

Autoritățile competente pot sesiza ABE atunci când este refuzată o cerere de cooperare, în special un schimb de informații, sau când nu i s-a dat curs într-un termen rezonabil, solicitând asistența ABE în conformitate cu articolul 19 din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010. În această situație, ABE poate acționa în conformitate cu competențele care îi sunt conferite prin articolul respectiv și orice decizii cu caracter obligatoriu luate de ABE în conformitate cu articolul respectiv obligă autoritățile competente în cauză indiferent dacă acestea sunt membre ale ABE sau nu.

CAPITOLUL 14

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 38

Sanctiuni

(1) Statele membre stabilesc regimul sancțiunilor aplicabile în cazul încălcării dispozițiilor naționale adoptate pe baza prezentei directive și iau toate măsurile necesare pentru asigurarea punerii în aplicare a acestora. Sancțiunile respective sunt eficiente, proporționale și disuasive.

(2) Statele membre prevăd că autoritățile competente pot face publică orice sancțiune administrativă aplicată în caz de încălcare a actelor adoptate în transpunerea prezentei directive, în afara cazurilor în care această publicare riscă să perturbe în mod grav piețele financiare sau să aducă un prejudiciu disproporționat părților implicate.

Articolul 39

Mecanisme de soluționare a litigiilor

(1) Statele membre asigură instituirea unor proceduri adecvate și eficiente de reclamație și soluționare pentru soluționarea extrajudiciară a disputelor consumatorilor cu creditorii, intermediarii de credite și reprezentanții desemnați având ca obiect contracte de credit, utilizând, dacă este cazul, organisme deja existente. Statele membre se asigură că procedurile respective se aplică creditorilor și intermediarilor de credite și acoperă de asemenea activitățile desfășurate de reprezentanții desemnați.

(2) Statele membre impun ca organismele responsabile cu soluționarea litigiilor privind consumatorii în afara instanței să coopereze astfel încât să fie posibilă soluționarea litigiilor transfrontaliere privind contractele de credit.

Articolul 40

Exercitarea delegării de competențe

(1) Competența de a adopta acte delegate îi este conferită Comisiei sub rezerva condițiilor prevăzute la prezentul articol.

(2) Competența de a adopta acte delegate menționate la articolul 14 alineatul (9) și articolul 17 alineatul (8) se conferă Comisiei pentru o perioadă de timp nedeterminată, începând cu 20 martie 2014.

(3) Delegarea de competențe menționată la articolul 14 alineatul (9) și articolul 17 alineatul (8) poate fi revocată în orice moment de Parlamentul European sau de Consiliu. O decizie de revocare pune capăt delegării de competențe specificate în decizia respectivă. Aceasta produce efecte în ziua următoare datei publicării deciziei în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* sau la o dată ulterioară precizată în respectiva decizie. Decizia nu afectează validitatea actelor delegate care sunt deja în vigoare.

(4) Imediat ce adoptă un act delegat, Comisia îl notifică simultan Parlamentului European și Consiliului.

(5) Un act delegat adoptat în temeiul articolului 14 alineatul (9) și al articolului 17 alineatul (8) intră în vigoare numai în cazul în care nici Parlamentul European și nici Consiliul nu au formulat obiecții în termen de trei luni de la notificarea acestuia către Parlamentul European și Consiliu sau în cazul în care, înaintea expirării termenului respectiv, Parlamentul European și Consiliul au informat Comisia că nu vor formula obiecții. Termenul menționat se prelungește cu trei luni la inițiativa Parlamentului European sau a Consiliului.

Articolul 41

Caracterul imperativ al directivei

Statele membre se asigură că:

- (a) consumatorii nu pot renunța la drepturile care le-au fost conferite prin dreptul intern care transpune prezenta directivă;
- (b) măsurile pe care le adoptă pentru transpunerea prezentei directive nu pot fi eludate într-un mod care ar putea conduce la pierderea de către consumatori a protecției garantate prin prezenta directivă, ca urmare a modului în care sunt formulate contractele, în special prin integrarea contractelor de credit care intră sub incidența prezentei directive în contracte de credit al căror caracter sau scop ar face posibilă evitarea aplicării respectivelor măsuri.

Articolul 42

Transpunere

(1) Statele membre adoptă și publică până la 21 martie 2016 acte cu putere de lege și acte administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive. Statele membre comunică (1) îndată Comisiei textele acestor acte.

(2) Statele membre aplică măsurile menționate la alineatul (1) începând cu 21 martie 2016.

Atunci când statele membre adoptă măsurile respective, ele conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

(3) Comisiei îi sunt comunicate de către statele membre textele principalelor dispoziții de drept intern pe care acestea le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Articolul 43

Dispoziții tranzitorii

(1) Prezenta directivă nu se aplică contractelor de credit existente înainte de 21 martie 2016.

(2) Intermediarii de credite care desfășoară deja activitățile de intermediere de credite menționate la articolul 4 punctul 5 înainte de 21 martie 2016 și care nu au fost deja admiși în conformitate cu condițiile prevăzute în dreptul intern al statului membru de origine care transpune prezenta directivă pot continua să desfășoare activitățile care se conformează dreptului intern până la 21 martie 2017. În cazul în care un intermediar de credite recurge la derogarea menționată, acesta poate desfășura activități numai în statul său membru de origine, cu excepția cazului în care acesta se conformează de asemenea cerințelor de ordin juridic ale statelor membre gazdă.

(3) Creditorii, intermediarii de credite sau reprezentanților desemnați care desfășoară activități reglementate prin prezenta directivă înainte de 20 martie 2014 respectă dreptul intern care transpune articolul 9 până la 21 martie 2017.

Articolul 44

Clauză de revizuire

Comisia efectuează o reexaminare a prezentei directive până la 21 martie 2019. În cadrul acestei reexaminări se vor analiza eficacitatea și caracterul adecvat al dispozițiilor privind consumatorii și piața internă.

Reexaminarea include următoarele elemente:

- (a) o evaluare a utilizării și a nivelului de înțelegere și de satisfacție ale consumatorilor în ceea ce privește FEIS;

- (b) o analiză a altor informații precontractuale;
- (c) o analiză a activității transfrontaliere a intermediarilor de credite și a creditorilor;
- (d) o analiză a evoluției pieței în ce privește instituțiile non-bancare care oferă contracte de credit pentru bunuri imobile rezidențiale;
- (e) o evaluare a necesității de a adopta noi măsuri, inclusiv un pașaport pentru instituțiile non-bancare care oferă contracte de credit pentru bunuri imobile rezidențiale;
- (f) o analiză a necesității de a introduce drepturi și obligații suplimentare cu privire la etapa postcontractuală a contractelor de credit;
- (g) o evaluare a menținerii caracterului adecvat al domeniului de aplicare a prezentei directive, ținând seama de impactul acesteia asupra altor forme de credit asimilabile;
- (h) o evaluare a necesității unor măsuri suplimentare pentru a garanta trasabilitatea contractelor de credit garantate cu bunuri imobile rezidențiale;
- (i) o evaluare a disponibilității datelor cu privire la tendințele prețurilor bunurilor imobile rezidențiale și cu privire la nivelul de comparabilitate a datelor;
- (j) o evaluare a menținerii caracterului oportun al aplicării Directivei 2008/48/CE pentru creditele negarantate contractate în scopul renovării de bunuri imobile rezidențiale care implică o sumă totală a creditului care depășește suma maximă specificată la articolul 2 alineatul (2) litera (c) din respectiva directivă;
- (k) o evaluare a caracterului suficient al transparenței pe care o generează aranjamentele pentru publicarea sancțiunilor în temeiul articolului 38 alineatul (2);
- (l) o evaluare a caracterului proporțional al avertizărilor menționate la articolul 11 alineatul (6) și la articolul 13 alineatul (2) și a potențialului de armonizare suplimentară a avertizărilor referitoare la riscuri.

Articolul 45

Alte inițiative privind practicile de împrumut responsabile

Până la 21 martie 2019, Comisia prezintă un raport cuprinzător în care examinează problemele mai extinse ridicate de îndatorarea excesivă legată direct de activitatea de creditare. Comisia analizează de asemenea necesitatea de a supraveghea registrele de credite și posibilitatea de a dezvolta piețe mai flexibile și mai fiabile. Raportul este însoțit, atunci când este cazul, de propuneri legislative.

Articolul 46

Modificare adusă Directivei 2008/48/CE

La articolul 2 din Directiva 2008/48/CE, se introduce următorul alineat:

„(2a) Fără a aduce atingere alineatului (2) litera (c), prezenta directivă se aplică de asemenea contractelor de credit negarantate încheiate în scopul renovării de bunuri imobile rezidențiale, care implică o valoare totală a creditului de peste 75 000 EUR.”

Articolul 47

Modificare adusă Directivei 2013/36/UE

În Directiva 2013/36/UE, se introduce următorul articol:

„Articolul 54a

Articolele 53 și 54 nu aduc atingere competențelor de investigație conferite Parlamentului European prin articolul 226 TFUE.”

Articolul 48

Modificare adusă Regulamentului (UE) nr. 1093/2010

Regulamentul (UE) nr. 1093/2010 se modifică după cum urmează:

1. La articolul 13 alineatul (1), al doilea paragraf se înlocuiește cu următorul text:

„Atunci când Comisia adoptă un standard tehnic de reglementare identic cu proiectul de standard tehnic de reglementare transmis de Autoritate, termenul în care Parlamentul European și Consiliul pot formula obiecțiuni la acesta este de o lună de la data notificării. La inițiativa Parlamentului European sau a Consiliului, termenul respectiv se prelungește pentru o perioadă inițială de o lună și poate fi prelungit pentru o perioadă suplimentară de o lună.”

2. La articolul 17 alineatul (2), al doilea paragraf se înlocuiește cu următorul text:

„Fără a aduce atingere competențelor stabilite la articolul 35, autoritatea competentă pune la dispoziția Autorității, fără întârziere, toate informațiile pe care Autoritatea le consideră necesare pentru ancheta sa, inclusiv privind modul în care actele la care se face referire la articolul 1 alineatul (2) sunt aplicate în conformitate cu dreptul Uniunii.”

*Articolul 49***Intrarea în vigoare**

Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

*Articolul 50***Destinatari**

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Strasbourg, 4 februarie 2014.

Pentru Parlamentul European
Președintele
M. SCHULZ

Pentru Consiliu
Președintele
E. VENIZELOS

ANEXA I

CALCULAREA DOBÂNZII ANUALE EFECTIVE (DAE)

I. Ecuția de bază care exprimă echivalența dintre trageri, pe de o parte, și rambursări și costuri, pe de altă parte

Ecuția de bază care stabilește dobânda anuală efectivă (DAE), exprimă, pe perioada unui an, egalitatea dintre valoarea totală prezentă a tragerilor, pe de o parte, și valoarea totală prezentă a rambursărilor și a costurilor suportate, pe de altă parte, adică:

$$\sum_{k=1}^m C_k (1 + X)^{-t_k} = \sum_{l=1}^{m'} D_l (1 + X)^{-s_l}$$

unde:

- X este DAE;
- m este numărul ultimei trageri;
- k este numărul unei trageri, așadar $1 \leq k \leq m$;
- C_k este valoarea tragerii k ;
- t_k este intervalul, exprimat în ani și fracțiuni de an, dintre data primei trageri și data fiecărei trageri ulterioare, așadar $t_1 = 0$;
- m' este numărul ultimei rambursări sau plăți;
- l este numărul unei rambursări sau plăți;
- D_l este cuantumul unei rambursări sau plăți;
- s_l este intervalul, exprimat în ani și fracțiuni de an, între data primei trageri și data fiecărei rambursări sau plăți următoare.

Observații:

- (a) Sumele plătite de ambele părți la diferite momente nu trebuie neapărat să fie egale și nu trebuie să fie plătite neapărat la intervale egale.
- (b) Data inițială este cea a primei trageri.
- (c) Intervalele dintre datele utilizate în calcule sunt exprimate în ani sau în fracțiuni de an. Un an se consideră a avea 365 de zile (sau 366 de zile pentru anii bisecți), 52 de săptămâni sau 12 luni egale. O lună egală se consideră a avea 30,41666 zile (adică $365/12$), indiferent dacă este sau nu un an bisect.

În cazul în care intervalele dintre datele utilizate pentru calculare nu pot fi exprimate ca numere întregi de săptămâni, luni sau ani, intervalele sunt exprimate ca numere întregi de una dintre aceste perioade, în combinație cu un număr de zile. Atunci când se utilizează zile:

- (i) se numără fiecare zi, inclusiv zilele de sfârșit de săptămână și zilele nelucrătoare;
 - (ii) perioadele egale și, apoi, zilele se numără înapoi până la data tragerii inițiale;
 - (iii) perioada de zile se obține prin excludere primei zile și includerea ultimei zile și se exprimă în ani prin împărțirea perioadei respective la numărul de zile (365 sau 366 de zile) ale anului întreg numărate înapoi de la ultima zi la aceeași zi din anul precedent.
- (d) Rezultatul calculului trebuie exprimat cu o precizie de cel puțin o zecimală. Dacă a doua zecimală este mai mare sau egală cu 5, la zecimala precedentă se adăugă unu.

- (e) Ecuația poate fi rescrisă folosind o singură sumă și conceptul de fluxuri (A_k), care vor fi pozitive sau negative, cu alte cuvinte plătite sau primite în perioade de la 1 la n , exprimate în ani, adică:

$$S = \sum_{k=1}^n A_k (1 + X)^{-t_k},$$

S fiind balanța de fluxuri prezentă. În cazul în care scopul este păstrarea echivalenței fluxurilor, valoarea va fi zero.

II. Ipoteze suplimentare necesare pentru calculul DAE

- (a) În cazul în care prin contractul de credit se acordă consumatorului libertate în privința efectuării tragerilor, se consideră că suma totală a creditului este trasă imediat și în întregime.
- (b) În cazul în care un contract de credit prevede modalități de tragere diferite, cu costuri diferite sau cu rate ale dobânzii diferite, suma totală a creditului se consideră a fi trasă la nivelul cel mai mare al costurilor și al ratei dobânzii aplicate mecanismului de tragere cel mai frecvent utilizat pentru respectivul tip de contract de credit.
- (c) În cazul în care un contract de credit dă consumatorului libertate în privința efectuării tragerilor în general, dar impune, printre diferitele modalități de tragere, o limitare în ceea ce privește suma creditului și perioada de timp, suma creditului se consideră a fi trasă la prima dată prevăzută în contractul de credit și în conformitate cu respectivele limite de tragere.
- (d) În cazul în care sunt oferite rate ale dobânzii și costuri diferite pentru o perioadă sau sumă limitată, rata dobânzii și costurile cele mai ridicate se consideră a fi rata dobânzii și costuri pentru întreaga durată a contractului de credit.
- (e) Pentru contractele de credit în cadrul cărora s-a convenit o rată fixă a dobânzii pentru perioada inițială, la sfârșitul căreia se stabilește o nouă rată a dobânzii care este ulterior ajustată periodic în funcție de un indicator convenit sau de rata de referință internă, calculul DAE pornește de la ipoteza că, la sfârșitul perioadei cu rată fixă a dobânzii, rata dobânzii este aceeași ca la momentul calculării DAE, pe baza valorii indicatorului convenit sau a ratei de referință internă la acel moment, dar nu este inferioară ratei fixe a dobânzii.
- (f) În cazul în care plafonul creditului nu a fost încă convenit, acesta este considerat a fi de 170 000 EUR. În cazul contractelor de credit, altele decât datorii sau garanții contingente, al căror scop nu este de a achiziționa sau menține un drept asupra unui bun imobil sau teren, al descoperitului de cont, al cardurilor de debit cu amânare la plată sau al cardurilor de credit, plafonul este implicit de 1 500 EUR.
- (g) În cazul contractelor de credit, altele decât descoperitul de cont, creditele-punte, contractele de credit cu partajare de proprietate, datoriile sau garanțiile contingente și contractele de credit pe durată nedeterminată menționate în ipotezele prevăzute la literele (i), (j), (k), (l) și (m):
- (i) în cazul în care data sau suma unei rambursări de capital, care trebuie să fie efectuată de către consumator, nu pot fi stabilite, se presupune că rambursarea se efectuează la prima dată prevăzută în contractul de credit și pentru suma cea mai mică prevăzută în acest contract;
 - (ii) în cazul în care intervalul dintre data tragerii inițiale și data primei plăți care trebuie efectuată de către consumator nu poate fi stabilit, acesta se consideră a fi intervalul cel mai scurt.
- (h) În cazul în care data sau suma unei plăți care trebuie să fie efectuată de către consumator nu pot fi stabilite pe baza contractului de credit sau a ipotezelor menționate la literele (g), (i), (j), (k), (l) și (m) se presupune că plata se efectuează în conformitate cu datele și condițiile solicitate de către creditor și, atunci când acestea nu sunt cunoscute:
- (i) dobânzile sunt achitate împreună cu rambursările de capital;
 - (ii) costuri care nu sunt purtătoare de dobânzi, exprimate sub forma unei sume unice, sunt achitate la data încheierii contractului de credit;
 - (iii) costurile care nu sunt purtătoare de dobânzi, exprimate sub forma mai multor plăți, sunt achitate la intervale regulate, începând cu data primei rambursări de capital și, în cazul în care suma acestor plăți nu este cunoscută, se presupune că reprezintă sume egale;
 - (iv) plata finală lichidează soldul capitalului, dobânzile și alte costuri eventuale.

- (i) În cazul unei facilități de tip descoperit de cont, se consideră că suma totală a creditului a fost trasă în totalitate și pentru întreaga durată a contractului de credit. În cazul în care durata facilității de tip descoperit de cont nu este cunoscută, DAE se calculează în baza ipotezei că durata creditului este de trei luni.
 - (j) În cazul unui credit punte, se consideră că suma totală a creditului a fost trasă în totalitate și pentru întreaga durată a contractului de credit. În cazul în care durata contractului de credit nu este cunoscută, DAE se calculează în baza ipotezei că durata creditului este de 12 luni.
 - (k) În cazul unui contract de credit cu durată nedeterminată, altul decât o facilitate de tip descoperit de cont și decât un credit-punte, se presupune că:
 - (i) pentru contractele de credit, al căror scop este de a achiziționa sau menține drepturi asupra unor bunuri imobile, creditul este furnizat pentru o perioadă de 20 de ani de la data primei trageri și cu condiția ca plata finală efectuată de consumator să lichideze soldul capitalului, dobânzile și alte costuri eventuale; în cazul contractelor de credit al căror scop nu este de a achiziționa sau menține drepturi asupra unor bunuri imobile sau care sunt trase prin carduri de debit cu amânare la plată sau carduri de credit, perioada respectivă este de un an;
 - (ii) capitalul este rambursat de consumator în tranșe lunare egale, începând cu o lună de la data tragerii inițiale. Totuși, în cazurile în care capitalul trebuie să fie rambursat în totalitate, într-o singură tranșă, în cadrul fiecărei perioade de plată, tragerile și rambursările succesive ale întregului capital efectuate de către consumator sunt considerate a fi efectuate de-a lungul unei perioade de un an. Dobânzile și alte costuri se aplică în conformitate cu aceste trageri și rambursări de capital și astfel cum se prevede în contractul de credit.
- În sensul prezentului punct, un contract de credit cu durată nedeterminată este un contract de credit fără durată fixă și cuprinde creditele care trebuie să fie rambursate în totalitate în cadrul unei perioade de timp sau după o perioadă de timp dar care, odată ce au fost rambursate, devin disponibile pentru o altă tragere.
- (l) În cazul datoriilor sau al garanțiilor contingente, suma totală a creditului este considerată trasă integral ca sumă unică, la data care survine mai devreme dintre:
 - (a) ultima dată de tragere permisă în temeiul contractului de credit care reprezintă principala sursă a datoriei sau a garanției contingente; sau
 - (b) în cazul unui contract de credit cu posibilitate de reînnoire, sfârșitul perioadei inițiale înainte de reînnoirea contractului.
 - (m) În cazul contractelor de credit cu partajare de proprietate:
 - (i) plățile efectuate de consumatori sunt considerate a fi efectuate la ultima dată sau la ultimele date permise în temeiul contractului de credit;
 - (ii) creșterile procentuale ale valorii bunului imobil prin care se garantează contractul de credit cu partajare de proprietate și rata indicelui de inflație menționat în contract, se consideră a fi un procentaj egal cu valoarea cea mai mare dintre rata țintă de inflație actuală a băncii centrale și nivelul inflației în statul membru în care se găsește bunul imobil la momentul încheierii contractului de credit sau 0 % în cazul în care procentele menționate anterior sunt negative.
-

ANEXA II

FIȘA EUROPEANĂ DE INFORMAȚII STANDARDIZATE (FEIS)

PARTEA A

Textul din acest model se reproduce exact în FEIS. Indicațiile dintre parantezele pătrate se înlocuiesc cu informațiile corespunzătoare. În partea B sunt furnizate instrucțiuni pentru creditor sau, după caz, pentru intermediarul de credite în vederea completării FEIS.

Ori de câte ori se menționează textul „după caz”, creditorul furnizează informația cerută dacă aceasta este pertinentă pentru contractul de credit. Dacă informația nu este pertinentă, creditorul o șterge sau elimină întreaga secțiune (de exemplu, în cazul în care secțiunea nu este aplicabilă). În cazul în care întreaga secțiune este eliminată, numerotarea secțiunilor FEIS se modifică în mod corespunzător.

Informațiile de mai jos se furnizează într-un singur document. Caracterele utilizate trebuie să fie ușor lizibile. Pentru informațiile care trebuie scoase în evidență, se utilizează caractere aldine, mai mari sau umbrite. Se evidențiază toate avertismentele aplicabile legate de riscuri.

Model de FEIS

(Text introductiv)
Prezentul document a fost elaborat pentru [numele consumatorului] la [data curentă]. Prezentul document a fost elaborat pe baza informațiilor pe care le-ați oferit până în acest moment și a condițiilor actuale de pe piața financiară. Informațiile de mai jos rămân valabile până la [data de valabilitate], (după caz) exceptând rata dobânzii și alte costuri. După data respectivă, acestea pot fi modificate în funcție de evoluția pieței. (După caz) Prezentul document nu constituie o obligație pentru [numele creditorului] de a vă acorda un împrumut.
1. Împrumutătorul
[Denumire] [Numărul de telefon] [Adresa fizică] (Opțional) [Adresa de e-mail] (Opțional) [Numărul de fax] (Opțional) [Adresa web] (Opțional) [Punct/persoană de contact] (După caz, informații despre posibilitatea prestării de servicii de consiliere:) [(În urma evaluării nevoilor și a situației dumneavoastră, recomandăm să contractați acest credit ipotecar./Nu recomandăm un anumit credit ipotecar pentru dumneavoastră. Totuși, pe baza răspunsurilor dumneavoastră la unele întrebări, vă oferim informații despre acest credit ipotecar pentru ca dumneavoastră să puteți lua o decizie pe cont propriu.)]
2. (După caz) Intermediarul de credite
[Denumire] [Numărul de telefon] [Adresa fizică]

(Opțional) [Adresa de e-mail] (Opțional) [Numărul de fax] (Opțional) [Adresa web] (Opțional) [Punct/persoană de contact] (După caz [informații despre posibilitatea prestării de servicii de consiliere]) [(În urma evaluării nevoilor și a situației dumneavoastră, recomandăm să contractați acest credit ipotecar./Nu recomandăm un anumit credit ipotecar pentru dumneavoastră. Totuși, pe baza răspunsurilor dumneavoastră la unele întrebări, vă oferim informații despre acest credit ipotecar pentru ca dumneavoastră să puteți lua o decizie pe cont propriu.)] [Remunerarea]
3. Principalele caracteristici ale împrumutului
Suma și moneda împrumutului care urmează să fie acordat: [suma][moneda] (După caz) Acest împrumut nu este în [moneda națională a împrumutatului]. (După caz) Suma împrumutului dumneavoastră în [moneda națională a împrumutatului] s-ar putea modifica. (După caz) De exemplu, dacă valoarea [monedei naționale a împrumutatului] ar scădea cu 20 % în raport cu [moneda împrumutului], suma împrumutului dumneavoastră ar crește la [a se introduce suma în moneda națională a împrumutatului]. Cu toate acestea, suma ar putea depăși nivelul respectiv în cazul în care valoarea [monedei naționale a împrumutatului] scade cu mai mult de 20 %. (După caz) Suma maximă a împrumutului dumneavoastră va fi [a se introduce suma în moneda națională a împrumutatului]. (După caz) Veți primi o avertizare dacă suma creditului atinge [a se introduce suma în moneda națională a împrumutatului]. (După caz) Veți avea oportunitatea să [a se introduce dreptul de a renegocia împrumutul în monedă străină sau dreptul de a converti împrumutul în [moneda relevantă], precum și condițiile]. Durata împrumutului: [durata] [Tipul împrumutului] [Tipul ratei dobânzii aplicabile] Suma totală care trebuie rambursată: Aceasta înseamnă că veți rambursa [suma] pentru fiecare [unitate de monedă] împrumutată. (După caz) [Acesta/o parte din acesta] este un împrumut la care se rambursează inițial numai dobânda. Veți datora în continuare [a se introduce suma împrumutului la care se rambursează inițial numai dobânda] la sfârșitul creditului ipotecar. (După caz) Valoarea bunului, prezumată în scopul de a pregăti prezenta fișă: [a se introduce suma] (După caz) Suma maximă disponibilă a împrumutului în raport cu valoarea bunului [a se introduce procentul] sau valoarea minimă a bunului necesară pentru împrumutarea sumei menționate spre exemplificare [a se introduce suma] (După caz) [Garanție]
4. Rata dobânzii și alte costuri
Dobânda anuală efectivă (DAE) reprezintă costul total al împrumutului exprimat ca procentaj anual. DAE este indicată pentru a vă ajuta să comparați diferite oferte. DAE aplicabilă împrumutului dumneavoastră este [DAE].

Ea cuprinde: Rata dobânzii [valoarea exprimată ca procent sau, după caz, indicarea unei rate de referință și a valorii procentuale a marjei creditorului] [Alte componente ale DAE] Costuri de achitat o singură dată (După caz) Va trebui să plățiți o taxă pentru înregistrarea împrumutului ipotecar. [A se introduce valoarea taxei, în cazul în care aceasta este cunoscută, sau baza de calcul.] Costuri de plătit în mod regulat (După caz) Această DAE este calculată utilizând ipotezele privind rata dobânzii. (După caz) Întrucât [o parte din] împrumutul dumneavoastră este un împrumut cu rată variabilă a dobânzii, DAE reală ar putea diferi de această DAE în cazul în care rata dobânzii dumneavoastră se modifică. De exemplu, dacă rata dobânzii ar crește la [scenariul descris în partea B], DAE ar putea crește la [a se introduce DAE ilustrativă corespunzătoare scenariului respectiv]. (După caz) Vă atragem atenția asupra faptului că această DAE este calculată în ipoteza că rata dobânzii rămâne la nivelul fixat pentru perioada inițială pe toată durata contractului. (După caz) Următoarele costuri nu sunt cunoscute de împrumutător și, în consecință, nu sunt incluse în DAE: [Costuri] (După caz) Va trebui să plățiți o taxă pentru înregistrarea împrumutului ipotecar. Vă rugăm să vă asigurați că sunteți la curent cu toate celelalte taxe și costuri asociate împrumutului dumneavoastră.
5. Numărul și frecvența plăților
Frecvența rambursărilor: [frecvență] Numărul de plăți: [număr]
6. Suma fiecărei rate
[suma][moneda] Veniturile dumneavoastră pot varia. Vă rugăm să vă asigurați că veți putea achita ratele [frecvență], în cazul în care veniturile dumneavoastră vor scădea. (După caz) Întrucât [acesta/o parte din acesta] este un împrumut la care se rambursează inițial numai dobânda, va trebui să luați măsuri separate pentru a rambursa [a se introduce suma împrumutului în regimul în care se plătește inițial numai dobânda] pe care îi veți datora la sfârșitul creditului ipotecar. Nu uitați să adăugați orice plăți suplimentare pe care va trebui să le efectuați pe lângă suma ratei menționată aici. (După caz) Rata dobânzii aferente [unei părți a] acestui împrumut se poate modifica. Aceasta înseamnă că valoarea ratelor dumneavoastră ar putea crește sau scădea. De exemplu, dacă rata dobânzii ar crește la [scenariul descris în partea B], plățile dumneavoastră ar putea crește la [a se introduce suma ratei corespunzătoare scenariului respectiv]. (După caz) Suma pe care o aveți de plătit în [moneda națională a împrumutatului] în fiecare [frecvența ratelor] s-ar putea modifica. (După caz) Plățile dumneavoastră ar putea crește la [a se introduce suma maximă în moneda națională a împrumutatului] în fiecare [a se introduce perioada]. (După caz) De exemplu, dacă valoarea [monedei naționale a împrumutatului] ar scădea cu 20 % în raport cu [moneda împrumutului], ați avea de plătit [a se introduce suma în moneda națională a împrumutatului] în plus în fiecare [a se introduce perioada]. Plățile dumneavoastră ar putea crește cu mai mult decât atât. (După caz) Cursul de schimb utilizat pentru conversia ratei dumneavoastră din [moneda împrumutului] în [moneda națională a împrumutatului] va fi cel publicat de [numele instituției care publică cursul de schimb] la [data] sau va fi calculat la [data] utilizând [a se introduce numele criteriului de referință sau al metodei de calcul].

(După caz) [Detalii cu privire la produse de economisire legate, împrumuturi cu dobânda amânată]
7. (După caz) Tablou de rambursare ilustrativ
Acest tablou prezintă suma de plată la fiecare [frecvență]. Ratele (coloana [nr. relevant]) reprezintă suma dobânzii de plătit (coloana [nr. relevant]), după caz, a capitalului rambursat (coloana [nr. relevant]) și, după caz, a altor costuri (coloana [nr. relevant]). (După caz) Costurile din coloana „alte costuri” se referă la [lista costurilor]. Capitalul rămas de rambursat (coloana [nr. relevant]) este suma din împrumut care rămâne de rambursat după fiecare rată. [Tablou]
8. Obligații suplimentare
Pentru a beneficia de condițiile de împrumut descrise în prezentul document, împrumutatul trebuie să îndeplinească următoarele obligații: [Obligații] (După caz) Vă atragem atenția că, dacă aceste obligații nu sunt îndeplinite, condițiile de împrumut descrise în prezentul document (inclusiv rata dobânzii) pot fi modificate. (După caz) Vă atragem atenția asupra eventualelor consecințe ale anulării într-un stadiu ulterior a oricăruia dintre serviciile auxiliare aferente împrumutului: [Consecințe]
9. Rambursarea anticipată
Aveți posibilitatea să rambursați anticipat acest împrumut, total sau parțial. (După caz) [Condiții] (După caz) Cost de lichidare: [a se introduce suma sau, în cazul în care nu este posibil, metoda de calcul] (Dacă este cazul) În cazul în care decideți să rambursați anticipat acest împrumut, vă rugăm să ne contactați pentru a cunoaște valoarea exactă a costurilor de lichidare în acel moment.
10. Funcții flexibile
(După caz) [Informații privind transferabilitatea/subrogarea] Aveți posibilitatea de a transfera acest împrumut la un alt [împrumutător] [sau] [bun]: [A se introduce condițiile] (După caz) Nu aveți posibilitatea de a transfera acest împrumut la un alt [împrumutător] [sau] [bun]. (După caz) Funcții suplimentare: [a se introduce explicația funcțiilor suplimentare enumerate în partea B și, în mod opțional, orice alte funcții oferite de împrumutător în cadrul contractului de credit și nemenționate în secțiunile anterioare].
11. Alte drepturi ale împrumutatului
(După caz) Aveți la dispoziție [perioada de reflecție] de la [momentul la care începe perioada de reflecție] pentru a reflecta înainte de a vă angaja în contractarea acestui împrumut. (După caz) După ce ați primit contractul de credit din partea împrumutătorului, nu îl puteți accepta înainte de sfârșitul [perioada de reflecție]. (După caz) Dispuneți de o perioadă de [perioada de retragere] de la data de [începutul perioadei de retragere] în care vă puteți exercita dreptul de a anula contractul. [Condiții] [A se introduce procedura]

(După caz) Vă puteți pierde dreptul de a anula contractul dacă, în cursul perioadei respective, cumpărați sau vindeți un bun care are legături cu acest contract de credit. (După caz) În cazul în care decideți să vă exercitați dreptul de retragere [din contractul de credit], vă rugăm să verificați dacă rămâneți supus celorlalte obligații aferente împrumutului pe care le aveți [inclusiv serviciile auxiliare aferente împrumutului, menționate în secțiunea 8].
12. Plângeri
Dacă aveți o plângere, vă rugăm să contactați [a se introduce punctul de contact intern sau sursa de informații privind procedura]. (După caz) Termenul maxim pentru tratarea plângerii [perioada] (După caz) [Dacă nu sunteți satisfăcut de modul în care am răspuns plângerii dumneavoastră la nivel intern], puteți contacta de asemenea: [a se introduce numele organismului extern pentru plângeri și remedieri extrajudiciare] (După caz) sau puteți contacta FIN-NET pentru informații despre organismul echivalent din țara dumneavoastră.
13. Nerespectarea angajamentelor legate de împrumut: consecințe pentru împrumutat
[Tipuri de nerespectare] [Consecințe financiare și/sau juridice] În cazul în care vă confrunțați cu dificultăți în efectuarea plăților dumneavoastră [frecvența], vă rugăm să ne contactați imediat pentru a explora potențiale soluții. (Dacă este cazul) Vă atragem atenția că, în ultimă instanță, locuința dumneavoastră poate fi confiscată dacă nu veți achita ratele.
(După caz) 14. Informații suplimentare
(După caz) [Precizarea dreptului aplicabil contractului de credit]. (În cazul în care împrumutătorul intenționează să utilizeze o limbă diferită de cea în care este redactată FEIS) Informațiile și termenii contractuali vor fi puși la dispoziție în [limba]. Cu consimțământul dumneavoastră, intenționăm să comunicăm în [limba/limbile] pe durata contractului de credit. [A se introduce declarația privind dreptul de a se furniza sau oferi, după caz, un proiect de contract de credit]
15. Supraveghetor
Acest împrumutător este supravegheat de [Denumire/denumiri și adresă web/adrese web a/ale autorității/autorităților de supraveghere] (După caz) Acest intermediar de credite este supravegheat de [Denumire și adresă web a autorității de supraveghere].

PARTEA B

Instrucțiuni pentru completarea FEIS

Pentru completarea FEIS se respectă cel puțin următoarele instrucțiuni. Cu toate acestea, statele membre pot elabora sau specifica mai în detaliu instrucțiunile pentru completarea FEIS.

Secțiunea „Text introductiv”

1. Data de valabilitate se scoate în evidență în mod corespunzător. În sensul prezentei secțiuni, „data de valabilitate” înseamnă perioada în cursul căreia informațiile, cum ar fi rata dobânzii, cuprinse în FEIS rămân neschimbate și se aplică în cazul în care creditorul decide să acorde creditul în cursul respectivei perioade. În cazul în care stabilirea ratei aplicabile a dobânzii și a altor costuri depinde de rezultatul vânzării obligațiunilor suport, dobânda eventuală și alte costuri pot diferi de cele declarate. În astfel de circumstanțe, se menționează faptul că data de valabilitate nu se aplică ratei dobânzii și altor costuri prin adăugarea cuvintelor: „exceptând rata dobânzii și alte costuri”.

Secțiunea „1. Împrumutătorul”

1. Denumirea, numărul de telefon și adresa fizică a creditorului se referă la datele de contact pe care consumatorul le poate utiliza în viitor pentru corespondență.
2. Informațiile cu privire la adresa de e-mail, numărul de fax, adresa web și persoana/punctul de contact sunt facultative.
3. În conformitate cu articolul 3 din Directiva 2002/65/CE, atunci când tranzacția este oferită la distanță, creditorul indică, după caz, numele și adresa fizică a reprezentantului său în statul membru de rezidență al consumatorului. Indicarea numărului de telefon, a adresei de e-mail și a adresei web a reprezentantului creditorului este facultativă.
4. În cazul în care secțiunea 2 nu este aplicabilă, creditorul informează consumatorul cu privire la posibilitatea prestării de servicii de consiliere și regimul în care se prestează, utilizând formularea din partea A.

(După caz) Secțiunea „2. Intermediarul de credite”

În cazul în care informațiile despre produs sunt furnizate consumatorului de către un intermediar de credite, intermediarul respectiv include următoarele informații:

1. Denumirea, numărul de telefon și adresa fizică a intermediarului de credite se referă la datele de contact pe care consumatorul le poate utiliza în viitor pentru corespondență.
2. Informațiile cu privire la adresa de e-mail, numărul de fax, adresa web și persoana/punctul de contact sunt facultative.
3. Intermediarul de credite informează consumatorul cu privire la posibilitatea prestării de servicii de consiliere și regimul în care se prestează, utilizând formularea din partea A.
4. O explicație a modului în care este remunerat intermediarul de credite. În cazurile în care acesta primește comision din partea unui creditor, se furnizează suma, precum și denumirea creditorului în cazurile în care este diferită de cea care apare în secțiunea 1.

Secțiunea „3. Principalele caracteristici ale împrumutului”

1. Prezentă secțiune explică în mod clar principalele caracteristici ale creditului, inclusiv suma și moneda, precum și riscurile potențiale asociate ratei dobânzii, inclusiv cele menționate la punctul 8, și sistemul de amortizare.
2. În cazul în care moneda împrumutului este diferită de moneda națională a consumatorului, creditorul indică faptul că consumatorul va primi avertismente periodice, cel puțin atunci când cursul de schimb fluctuează cu mai mult de 20 % și, după caz, va beneficia de dreptul de a converti moneda contractului de credit sau posibilitatea de a renegocia condițiile și orice alte aranjamente aflate la dispoziția consumatorului pentru a-și limita expunerea la riscul ratei de schimb valutar. Atunci când în contractul de credit există o dispoziție pentru a limita riscul ratei de schimb valutar, creditorul indică cuantumul maxim pe care consumatorul ar putea să îl aibă de rambursat. Atunci când în contractul de credit nu există o dispoziție pentru a limita riscul ratei de schimb valutar la care consumatorul este expus la fluctuație în rata de schimb valutar de mai puțin de 20 %, creditorul indică un exemplu al efectului pe care l-ar avea asupra sumei împrumutului o scădere de 20 % a valorii monedei naționale a consumatorului în raport cu moneda creditului.
3. Durata creditului se exprimă în ani sau în luni, în funcție de care dintre aceste perioade este mai pertinentă. Dacă perioada pe care este acordat creditul poate varia în cursul duratei contractului, creditorul explică în ce moment și în ce condiții se poate întâmpla acest lucru. În cazul în care creditul se acordă pe o durată nedeterminată, de exemplu, pentru un card de credit garantat, creditorul indică cu claritate acest lucru.
4. Tipul de credit trebuie indicat în mod clar (de exemplu credit ipotecar, împrumut pentru locuință, card de credit garantat). Descrierea tipului de credit indică cu claritate modul de rambursare a capitalului și a dobânzii pe durata creditului (de exemplu, sistemul de amortizare) specificând cu claritate dacă contractul de credit este pe bază de rambursare de capital sau pe bază de rambursare inițială numai a dobânzii sau o combinație a ambelor tipuri.
5. În cazul în care întregul credit sau o parte a acestuia este cu rambursarea inițială numai a dobânzii, o declarație care indică în mod clar acest fapt se introduce și se evidențiază la sfârșitul prezentei secțiuni, utilizând formularea din partea A.
6. Prezentă secțiune explică de asemenea dacă rata dobânzii este fixă sau variabilă și, după caz, precizează perioadele în care aceasta rămâne fixă, frecvența revizuirilor ulterioare și eventualele limite în ceea ce privește variabilitatea ratei dobânzii, de exemplu plafoane sau praguri.

Se explică formula utilizată pentru revizuirea ratei dobânzii și diferitele componente ale acesteia (de exemplu, rata de referință, marja ratei dobânzii). Creditorul indică de asemenea, de exemplu prin intermediul unei adrese web, unde sunt disponibile informații suplimentare privind indicii sau ratele utilizate în formulă, de exemplu Euribor sau rata de referință a băncii centrale.

7. În cazul în care se aplică rate diferite ale dobânzii, în circumstanțe diferite, se furnizează informații cu privire la toate ratele aplicabile.
8. „Suma totală care trebuie rambursată” corespunde sumei totale plătibile de către consumator. Aceasta se exprimă ca suma dintre valoarea creditului și costul total al creditului. În cazul în care rata dobânzii nu este fixată pe durata contractului, se evidențiază faptul că suma respectivă are caracter ilustrativ și poate varia, în special în raport cu variația ratei dobânzii.
9. În cazul în care creditul urmează să fie garantat printr-o ipotecă asupra bunului imobil sau prin altă garanție comparabilă sau printr-un drept asupra bunului imobil, creditorul îi atrage atenția consumatorului asupra acestui lucru. După caz, creditorul indică de asemenea valoarea prezumată a bunului imobil sau a unui alt tip de garanție, utilizată în scopul pregătirii prezentei fișe.
10. Creditorul indică, după caz, fie:
 - (a) „suma maximă disponibilă a împrumutului în raport cu valoarea bunului”, indicând ponderea creditelor în valoarea garanțiilor ipotecare. Acest raport trebuie însoțit de un exemplu în valoare absolută al sumei maxime care poate fi împrumutată pentru o anumită valoare a bunului; fie
 - (b) „valoarea minimă a bunului impusă de creditor pentru a acorda un împrumut în suma ilustrată.”
11. În cazul în care creditul este un credit în mai multe părți (de exemplu, în mod simultan o parte cu rată fixă și o parte cu rată variabilă a dobânzii), acest lucru se reflectă în indicarea tipului de credit și se furnizează informațiile necesare pentru fiecare parte a creditului.

Secțiunea „4. Rata dobânzii și alte costuri”

1. Referirea la „rata dobânzii” corespunde ratei sau ratelor dobânzii.
2. Rata dobânzii se menționează ca valoare procentuală. În cazul în care rata dobânzii este variabilă și se bazează pe o rată de referință, creditorul poate indica rata dobânzii prin precizarea unei rate de referință și a unei valori procentuale a marjei creditorului. Cu toate acestea, creditorul indică valoarea ratei de referință care este valabilă în ziua emiterii FEIS.

În cazul în care rata dobânzii este variabilă, informațiile includ de asemenea: (a) ipotezele utilizate pentru calcularea DAE; (b) în cazul în care este relevant, plafoanele și pragurile aplicabile; și (c) un avertisment cu privire la faptul că variabilitatea ar putea afecta nivelul real al DAE. Pentru a atrage atenția consumatorului, mărirea caracterelor utilizate pentru avertizare este mai mare și iese în evidență din corpul principal al FEIS. Avertismentul se însoțește de un exemplu ilustrativ al DAE. În cazul în care există un plafon pentru rata dobânzii, exemplul presupune că rata dobânzii crește cu prima oportunitate posibilă la cel mai înalt nivel prevăzut în contractul de credit. În cazul în care nu există un plafon, exemplul ilustrează DAE la cea mai ridicată rată a dobânzii din ultimii cel puțin 20 de ani sau, în cazul în care datele utilizate pentru calcularea ratei dobânzii sunt disponibile pentru o perioadă mai scurtă de 20 de ani, din cea mai lungă perioadă pentru care sunt disponibile datele respective, pe baza valorii maxime a oricărei rate de referință externe utilizate în calcularea ratei dobânzii, după caz, sau pe baza valorii maxime a ratei de referință specificate de o autoritate competentă ori de ABE, în cazul în care creditorul nu utilizează o rată de referință externă. Aceste cerințe nu se aplică contractelor de credit pentru care rata dobânzii este fixă pentru o perioadă inițială de mai mulți ani și poate ulterior să fie fixă pentru o perioadă suplimentară, în urma negocierii dintre creditor și consumator. În cazul creditelor pentru care rata dobânzii este fixă pentru o perioadă inițială de mai mulți ani și poate ulterior să fie fixă pentru o perioadă suplimentară, în urma negocierii dintre creditor și consumator, informațiile includ un avertisment cu privire la faptul că DAE este calculată pe baza ratei dobânzii pentru perioada inițială. Avertismentul se însoțește de o altă DAE cu caracter ilustrativ, calculată în conformitate cu articolul 17 alineatul (4). În cazul în care creditele sunt credite cu mai multe părți (de exemplu, în mod simultan o parte cu rată fixă și o parte cu rată variabilă a dobânzii), se furnizează informații pentru fiecare parte a creditului.

3. În secțiunea privind „alte componente ale DAE” se listează toate celelalte costuri incluse în DAE, inclusiv costurile de achitat o singură dată, cum ar fi taxele de administrare, precum și costurile obișnuite, cum ar fi taxele de administrare anuale. Creditorul listează fiecare cost pe categorii (costurile de achitat o singură dată, costurile de achitat în mod regulat și incluse în rate, costurile care trebuie achitate în mod regulat dar nu sunt incluse în rate), indicând valoarea acestora, cui trebuie plătite și în ce moment. Aceasta nu trebuie să includă costurile suportate pentru încălcările obligațiilor contractuale. În cazul în care valoarea nu este cunoscută, creditorul furnizează o indicație cu privire la valoare dacă acest lucru este posibil sau, în cazul în care nu este posibil, modul în care se va calcula valoarea, specificând că valoarea furnizată este numai cu caracter indicativ. În cazul în care anumite costuri nu sunt incluse în DAE, deoarece nu sunt cunoscute creditorului, acest lucru se evidențiază.

În cazul în care consumatorul a informat creditorul în legătură cu una sau mai multe componente ale creditului preferat, precum durata contractului de credit și suma totală a creditului, creditorul utilizează aceste componente, în măsura în care este posibil; în cazul în care un contract de credit prevede modalități de tragere diferite, cu costuri diferite sau cu rate ale dobânzii diferite, și creditorul folosește ipoteza din anexa I partea II, contractul indică faptul că aplicarea altor mecanisme de tragere pentru acest tip de contract de credit poate avea drept rezultat aplicarea unei DAE mai mari. În cazul în care condițiile pentru tragere sunt utilizate pentru calcularea DAE, creditorul evidențiază tarifele asociate altor mecanisme de tragere, care nu sunt în mod necesar aceleași utilizate la calcularea DAE.

4. În cazul în care se aplică o taxă pentru înregistrarea ipotecii sau a unei garanții comparabile, acest lucru se dezvăluie în această secțiune precizând valoarea, în cazul în care este cunoscută, sau, în cazul în care nu este posibil, baza utilizată pentru determinarea sumei. În cazul în care taxele sunt cunoscute și sunt incluse în DAE, existența și valoarea taxei se listează în rubrica „Costuri de achitat o singură dată”. În cazul în care taxele nu sunt cunoscute de către creditor și, prin urmare, nu sunt incluse în DAE, existența taxelor se menționează în mod clar în lista costurilor care nu sunt cunoscute de creditor. În ambele cazuri, se utilizează formularea standardizată din partea A în rubrica corespunzătoare.

Secțiunea „5. Numărul și frecvența plăților”

1. În cazul în care plățile urmează să fie efectuate periodic, se indică frecvența acestora (de exemplu, lunar). În cazul în care frecvența plăților va fi neregulată, acest lucru trebuie explicat cu claritate consumatorului.
2. Numărul plăților indicate acoperă întreaga durată a creditului.

Secțiunea „6. Valoarea fiecărei rate”

1. Moneda creditului și moneda ratelor se indică cu claritate.
2. În cazul în care valoarea ratelor se poate schimba pe durata creditului, creditorul specifică perioada în care valoarea inițială a ratei va rămâne neschimbată și precizează când și cu ce frecvență se va modifica ulterior.
3. În cazul în care întregul credit sau o parte a acestuia este cu rambursare inițială numai a dobânzii, o declarație care indică în mod clar acest fapt se introduce și se evidențiază la sfârșitul prezentei secțiuni, utilizând formularea din partea A.

Dacă există o cerință ca consumatorul să contracteze un produs de economisire legat, drept condiție pentru a primi un credit la care se plătește inițial doar dobânda, garantat printr-o ipotecă sau altă garanție comparabilă, se menționează de asemenea valoarea și frecvența plăților pentru acest produs.

4. În cazul în care rata dobânzii este variabilă, informațiile includ și o declarație care indică acest fapt, utilizând formularea din partea A și o ilustrare a sumei maxime a ratei. În cazul în care există un plafon, ilustrarea indică suma ratei în care rata dobânzii crește la nivelul plafonului. În cazul în care nu există un plafon, scenariul cel mai defavorabil ilustrează nivelul ratei pentru cea mai ridicată rată a dobânzii din ultimii 20 de ani sau, în cazul în care datele utilizate pentru calcularea ratei dobânzii sunt disponibile pentru o perioadă mai scurtă de 20 de ani, din cea mai lungă perioadă pentru care sunt disponibile datele respective, pe baza valorii maxime a oricărei rate de referință externe utilizate în calcularea ratei dobânzii, după caz, sau pe baza valorii maxime a ratei de referință specificate de o autoritate în competență ori de ABE, în cazul în care creditorul nu utilizează o rată de referință externă. Această cerință de a furniza un exemplu ilustrativ nu se aplică contractelor de credit pentru care rata dobânzii este fixă pentru o perioadă inițială de mai mulți ani și poate ulterior să fie fixă pentru o perioadă suplimentară, în urma negocierii dintre creditor și consumator. În cazul în care creditele sunt credite cu mai multe părți (de exemplu, în mod simultan o parte cu rată fixă și o parte cu rată variabilă a dobânzii), se oferă informații pentru fiecare parte a creditului și pentru total.
5. (După caz) În cazul în care moneda creditului este diferită de moneda națională a consumatorului sau în cazul în care creditul este indexat la o monedă diferită de moneda națională a consumatorului, creditorul include exemple numerice care să arate cu claritate modul în care modificările cursului de schimb relevant pot afecta cuantumul ratelor, utilizând formularea din partea A. Respectivul exemplu se bazează pe o reducere de 20 % a valorii monedei naționale a consumatorului, însoțit de o declarație pusă în evidență care precizează că ratele ar putea înregistra o creștere superioară celei presupuse în acest exemplu. În cazul în care există un plafon care limitează acea creștere la mai puțin de 20 %, se furnizează în schimb suma maximă a plăților în moneda consumatorului și se omite declarația privind posibilitatea unor creșteri suplimentare.
6. În cazul în care creditul este integral sau parțial un credit cu rată variabilă a dobânzii și se aplică punctul 5, exemplul de la punctul 3 se furnizează pe baza sumei ratei menționate la punctul 1.

7. În cazul în care moneda utilizată pentru plata ratelor este diferită de moneda creditului sau în cazul în care cuantumul fiecărei rate exprimat în moneda națională a consumatorului depinde de valoarea corespunzătoare într-o monedă diferită, prezenta secțiune precizează data la care este calculat cursul de schimb aplicabil și fie cursul de schimb, fie baza utilizată pentru calculare, precum și frecvența ajustării acestora. După caz, precizarea respectivă include denumirea instituției care publică cursul de schimb.
8. În cazul în care creditul este un credit cu dobândă amânată, pentru care dobânda datorată nu este achitată integral prin rate și se adaugă la cuantumul total al creditului care a rămas de rambursat, se explică: cum și când dobânda amânată se adaugă la credit ca sumă în numerar și care sunt implicațiile pentru consumator în ceea ce privește datoria rămasă.

Secțiunea „7. Tablou de rambursare ilustrativ”

1. Prezenta secțiune se include în cazul în care creditul este un credit cu dobândă amânată, pentru care dobânda datorată nu se rambursează integral prin rate și se adaugă la cuantumul total al creditului rămas de rambursat sau în cazul în care rata dobânzii este fixă pe durata contractului de credit. Statele membre pot prevedea că tabloul de amortizare ilustrativ este obligatoriu în alte cazuri.

În cazul în care consumatorul are dreptul de a primi un tablou de amortizare revizuit, acest lucru se indică, împreună cu condițiile în care consumatorul beneficiază de dreptul respectiv.

2. Statele membre pot impune ca, în cazul în care rata dobânzii poate varia pe durata creditului, creditorul să indice perioada în care această rată inițială va rămâne neschimbată.
3. Tabloul care trebuie inclus în această secțiune conține următoarele coloane: „calendar de rambursare” (de exemplu, luna 1, luna 2, luna 3), „valoarea ratei”, „dobânda plătită per rată”, „alte costuri incluse în rată” (după caz), „capital rambursat per rată” și „capital rămas de rambursat după fiecare rată”.
4. Pentru primul an de rambursare, informațiile se indică pentru fiecare rată, iar pentru fiecare coloană se indică un subtotal la sfârșitul aceluși prim an. Pentru anii următori, detaliile pot fi furnizate la nivel anual. La sfârșitul tabloului se adaugă un rând pentru totalul general, care indică sumele totale pentru fiecare coloană. Costul total al creditului plătit de consumator (altfel spus, suma globală pentru coloana „valoarea ratei”) se evidențiază cu claritate și se prezintă ca atare.
5. Dacă rata dobânzii poate fi revizuită și valoarea ratei după fiecare revizuire nu este cunoscută, creditorul poate indica în tabloul de amortizare aceeași valoare a ratelor pentru întreaga durată a creditului. În acest caz, creditorul aduce acest lucru la cunoștința consumatorului, diferențiind vizual sumele care sunt cunoscute de cele ipotetice (de exemplu, utilizând caractere cu dimensiuni diferite, borduri sau umbre). În plus, se explică într-un text lizibil care sunt perioadele în care sumele indicate în tablou pot varia și din ce motive.

Secțiunea „8. Obligații suplimentare”

1. Creditorul face trimitere în această secțiune la obligații, cum ar fi obligația de a asigura bunul, de a încheia o asigurare de viață, de a avea un salariu vărsat într-un cont deschis la creditor sau de a cumpăra orice alte produse sau servicii. Pentru fiecare obligație, creditorul specifică data până la care aceasta trebuie îndeplinită și față de cine există obligația respectivă.
2. Creditorul specifică de asemenea durata obligației, de exemplu până la sfârșitul contractului de credit. Pentru fiecare obligație, creditorul specifică eventualele costuri care nu sunt incluse în DAE, dar care trebuie achitate de consumator.
3. Creditorul menționează dacă este obligatoriu pentru consumator să dețină vreun tip de servicii auxiliare pentru a obține creditul în condițiile enunțate și, în caz afirmativ, dacă consumatorul este obligat să le achiziționeze de la furnizorul preferat al creditorului sau dacă acestea pot fi contractate de la un furnizor la alegerea consumatorului. În cazul în care această posibilitate este condiționată de respectarea anumitor caracteristici minime de către serviciile auxiliare, caracteristicile respective trebuie descrise în prezenta secțiune.

În cazul în care contractul de credit este grupat cu alte produse, creditorul menționează funcțiile principale ale produselor respective și precizează în mod clar dacă consumatorul are dreptul de a rezilia în mod separat contractul de credit și/sau produsele grupate, precum și condițiile și consecințele unei astfel de rezilieri și, după caz, potențialele consecințe ale rezilierii serviciilor auxiliare cerute în legătură cu contractul de credit.

Secțiunea „9. Rambursare anticipată”

1. Creditorul indică eventualele condiții în care consumatorul poate rambursa creditul anticipat, în totalitate sau parțial.

2. În secțiunea cu privire la costurile de lichidare, creditorul atrage atenția consumatorului asupra eventualelor costuri de lichidare sau a altor costuri plătibile în cazul rambursării anticipate pentru a compensa creditorul și, în funcție de posibilitate, precizează cuantumul acestora. În cazul în care cuantumul compensației depinde de mai mulți factori, de exemplu de suma rambursată sau de rata dobânzii care prevalează la momentul rambursării anticipate, creditorul indică modul în care va fi calculată compensația și indică suma maximă la care s-ar putea ridica costul sau, în cazul în care acest lucru nu este posibil, un exemplu edificator pentru a-i ilustra consumatorului nivelul compensației în funcție de diverse scenarii posibile.

Secțiunea „10. Funcții flexibile”

1. După caz, creditorul explică posibilitatea de a transfera creditul la un alt creditor sau la un alt bun imobil și condițiile în care se poate realiza aceasta.
2. (După caz) Funcții suplimentare: Dacă produsul conține oricare dintre funcțiile enumerate la punctul 5, prezenta secțiune trebuie să enumere aceste funcții și să ofere o scurtă explicație privind: circumstanțele în care consumatorul poate utiliza funcția; eventualele condiții anexate funcției; dacă funcția care este parte a unui credit garantat printr-o ipotecă sau o garanție comparabilă înseamnă că un consumator își pierde orice protecții statutare sau alte protecții de obicei asociate cu funcția respectivă; societatea care furnizează funcția (dacă nu este chiar creditorul).
3. Dacă funcția conține un credit suplimentar, atunci prezenta secțiune trebuie să explice consumatorului: suma totală a creditului (incluzând creditul garantat prin ipotecă sau o garanție comparabilă); dacă creditul suplimentar este garantat sau nu; ratele relevante ale dobânzilor; și dacă creditul este reglementat sau nu. O astfel de sumă a creditului suplimentar fie este inclusă în evaluarea inițială a bonității, fie, în cazul în care nu este, prezenta secțiune precizează clar că disponibilitatea sumei suplimentare depinde de o evaluare suplimentară a capacității de rambursare a consumatorului.
4. Dacă funcția implică un instrument pentru economii, trebuie să se explice rata relevantă a dobânzii.
5. Funcțiile suplimentare posibile sunt: „plățile în exces/în minus” [plăți prin care se achită o sumă superioară sau inferioară ratei impuse în mod obișnuit de sistemul de amortizare]; „perioadele fără plăți” [perioade în care consumatorul nu trebuie să efectueze plăți]; „împrumutul din fonduri rambursate” [posibilitatea pe care o are consumatorul de a împrumuta din nou fonduri deja trase și rambursate]; „împrumutul suplimentar disponibil fără alte aprobări”; „împrumutul suplimentar garantat sau negarantat” [în conformitate cu punctul 3 de mai sus]; „cardul de credit”; „contul curent conex”; și „contul de economii conex”.
6. Creditorul poate include orice alte funcții oferite de creditor în cadrul contractului de credit și nemenționate în secțiunile anterioare.

Secțiunea „11. Alte drepturi ale împrumutatului”

1. Creditorul clarifică dreptul sau drepturile, de exemplu de retragere, de reflecție și, după caz, alte drepturi existente, cum ar fi de transferabilitate (inclusiv de subrogare), specifică condițiile cărora dreptul sau drepturile respective le sunt supuse, procedura care trebuie urmată de consumator pentru a exercita dreptul sau drepturile respective, printre altele, adresa la care se trimite notificarea de retragere, precum și taxele corespunzătoare (după caz).
2. În cazul în care se aplică o perioadă de reflecție sau un drept de retragere pentru consumator, acest lucru se menționează în mod clar.
3. În conformitate cu articolul 3 din Directiva 2002/65/CE, atunci când tranzacția este oferită la distanță, consumatorul este informat cu privire la existența sau absența unui drept de retragere.

Secțiunea „12. Plângeri”

1. Prezenta secțiune indică punctul de contact intern [numele departamentului relevant] și un mijloc de contact în scopul depunerii unei plângeri [adresă fizică] sau [număr de telefon] sau [persoana de contact]: [informații de contact] și un link către procedura de plângere pe pagina relevantă a site-ului web sau o sursă de informații similară.
2. Aceasta indică de asemenea numele organismului extern competent pentru plângeri și reparații extrajudiciare și, în cazul în care utilizarea procedurii de plângere interne reprezintă o condiție prealabilă pentru accesul la organismul respectiv, indică de asemenea acest lucru utilizând formularea din partea A.
3. În cazul contractelor de credit încheiate cu un consumator care își are reședința într-un alt stat membru, creditorul face trimitere la existența FIN-NET (http://ec.europa.eu/internal_market/fin-net/).

Secțiunea „13. Nerespectarea angajamentelor legate de credit: consecințe pentru împrumutat”

1. În cazul în care nerespectarea de către consumator a unei obligații legate de credit poate avea consecințe financiare sau juridice pentru acesta, creditorul descrie în prezenta secțiune diferitele cazuri principale (de exemplu, plată întârziată/neplată, nerespectarea obligațiilor prevăzute în secțiunea 8 „Obligații suplimentare”) și indică de unde se pot obține informații suplimentare.
2. Pentru fiecare dintre aceste cazuri, creditorul indică în termeni clari, ușor de înțeles, sancțiunile sau consecințele cărora acestea le pot da naștere. Trimiterile la consecințe grave se scot în evidență.
3. În cazul în care bunul imobil utilizat pentru garantarea creditului ar putea fi returnat sau transferat către creditor, dacă consumatorul nu respectă obligațiile, prezenta secțiune include de asemenea o declarație care indică acest lucru utilizând formularea din partea A.

Secțiunea „14. Informații suplimentare”

1. În cazul comercializării la distanță, prezenta secțiune include orice clauză care precizează legea aplicabilă contractului de credit și/sau instanța competentă.
2. În cazul în care creditorul intenționează să comunice cu consumatorul pe durata contractului într-o limbă diferită de limba FEIS, se precizează acest fapt și se menționează limba de comunicare. Aceasta nu aduce atingere articolului 3 alineatul (1) punctul 3 litera (g) din Directiva 2002/65/CE.
3. Creditorul sau intermediarul de credite precizează dreptul consumatorului de a primi sau de a i se oferi, după caz, o copie a proiectului de contract de credit, cel puțin odată ce s-a făcut o ofertă fermă pentru creditor.

Secțiunea „15. Supraveghetor”

1. Se precizează autoritatea competentă sau autoritățile competente pentru supravegherea etapei precontractuale a împrumutului.
-

ANEXA III

CERINȚELE MINIME ÎN MATERIE DE CUNOȘTINȚE ȘI COMPETENȚĂ

1. Cerințele minime în materie de cunoștințe și competență pentru personalul creditorilor, al intermediarilor de credite și al reprezentanților desemnați, menționat la articolul 9, și pentru persoanele implicate în gestionarea intermediarilor de credite sau a reprezentanților desemnați, menționate la articolul 29 alineatul (2) litera (c) și la articolul 31 alineatul (2), trebuie să includă cel puțin:
 - (a) cunoștințe corespunzătoare cu privire la produsele de credit în sensul articolului 3 și la serviciile auxiliare oferite în mod obișnuit cu acestea;
 - (b) cunoștințe adecvate privind legislația din domeniul contractelor de credit pentru consumatori, inclusiv din domeniul protecției consumatorilor;
 - (c) cunoștințe corespunzătoare cu privire la procesul de achiziționare de bunuri imobile și înțelegerea acestuia;
 - (d) cunoștințe corespunzătoare cu privire la evaluarea garanțiilor;
 - (e) cunoștințe corespunzătoare cu privire la organizarea și funcționarea registrelor funciare;
 - (f) cunoștințe corespunzătoare cu privire la piața din statul membru relevant;
 - (g) cunoștințe corespunzătoare cu privire la standardele de etică în afaceri;
 - (h) cunoștințe corespunzătoare cu privire la procesul de evaluare a bonității consumatorilor sau, după caz, competență în evaluarea bonității consumatorilor;
 - (i) un nivel corespunzător de competență în domeniile financiar și economic.
2. La stabilirea cerințelor minime în materie de cunoștințe și competență, statele membre pot diferenția între nivelurile și tipurile de cerințe aplicabile personalului creditorilor, al intermediarilor de credite sau al reprezentanților desemnați, precum și conducerii intermediarilor de credite sau reprezentanților desemnați.
3. Statele membre stabilesc nivelul corespunzător de cunoștințe și competență pe baza:
 - (a) calificărilor profesionale, de exemplu, diplome, certificate, formări profesionale, teste de competență; sau
 - (b) experienței profesionale, care poate fi definită ca un număr minim de ani de muncă în domenii ce țin de elaborarea, distribuirea sau intermedierea de produse de credit.

După 21 martie 2019, stabilirea nivelului de cunoștințe și competențe corespunzătoare nu se bazează exclusiv pe metodele enumerate la primul paragraf litera (b).

EUR-Lex (<http://new.eur-lex.europa.eu>) oferă acces direct și gratuit la dreptul Uniunii Europene. Acest site permite consultarea *Jurnalului Oficial al Uniunii Europene*, inclusiv a tratatelor, a legislației, a jurisprudenței și a actelor pregătitoare ale legislației.

Pentru mai multe informații despre Uniunea Europeană, consultați: <http://europa.eu>

Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

RO